

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์

ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอเมืองอุตรดิตถ์
ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์
จังหวัดอุตรดิตถ์

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๒ ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๒

คำนำ

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้กำหนดให้สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอขึ้น โดยใช้กลไกของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) ทั้ง ๑๖ ตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ดำเนินการจัดทำและเสนอแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล บูรณาการร่วมกับแผนพัฒนาท้องถิ่น ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จากนั้นจึงได้ทำการรวบรวมมาเป็นแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ เพื่อใช้เป็นกรอบการจัดทำโครงการประจำปี เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและตามระบบส่งเสริมการเกษตร กำหนดให้แผนพัฒนาการเกษตรในทุกระดับเป็นองค์ประกอบของระบบส่งเสริมการเกษตร ที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ หวังว่าแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ฉบับนี้ จะสามารถใช้เป็นประโยชน์ในการเป็นข้อมูลพื้นฐาน และเชื่อมแผนงานโครงการต่างๆ ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อไป

สารบัญ

คำนำ	๒
สารบัญตาราง	๕
สารบัญภาพ	๘
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑๑
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑๑
๑.๑. ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑๑
๑.๒. อาณาเขต	๑๑
๑.๓. การแบ่งเขตการปกครอง	๑๑
๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๑๓
๒.๑. สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๑๓
๒.๒. สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๑๕
๒.๓. ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน	๑๕
๓. สภาพภูมิอากาศ	๒๕
๓.๑. สภาพภูมิอากาศ	๒๕
๓.๒. ฤดูกาล	๒๕
๓.๓. สถิติปริมาณน้ำฝน	๒๕
๓.๔. อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๒๖
๔. เส้นทางคมนาคม	๒๗
๔.๑. ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๒๗
๔.๒. ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๒๘
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๒๙
๕.๑. แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๒๙
๕.๒. อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๒๙
๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๒๙
๖.๑. โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๙
๖.๒. ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดอุดรดิตต์/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว	๓๓
๖.๓. จำนวนครัวเรือน	๓๔
๖.๔. การศึกษา	๓๕
๖.๕. สาธารณสุข	๓๖

๖.๖. ประเพณีและวัฒนธรรม	๓๗
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์	๓๘
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๓๙
๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ.....	๔๐
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์.....	๔๘
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ.....	๔๘
๑.๑. เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๔๘
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๖๐
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI.....	๖๓
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๖๔
๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข.....	๙๑
๓. การจัดทำ TOWS Matrix.....	๙๒
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา	๙๔
๑. แนวทางการพัฒนา	๙๔
๑.๑. พัฒนาการผลิตรายสินค้า.....	๙๔
๑.๒. พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๙๕
๑.๓. พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร.....	๙๖

สารบัญตาราง

ตารางที่ ๑	แสดงเขตการปกครอง อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๑๒
ตารางที่ ๒	สรุปเขตการปกครอง อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๑๓
ตารางที่ ๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๑๔
ตารางที่ ๔	แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๒๓
ตารางที่ ๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕.....	๒๖
ตารางที่ ๖	แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕.....	๒๗
ตารางที่ ๗	ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ปี ๒๕๖๕.....	๓๐
ตารางที่ ๘	ข้อมูลด้านปศุสัตว์ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ปี ๒๕๖๕.....	๓๐
ตารางที่ ๙	ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ปี ๒๕๖๕	๓๒
ตารางที่ ๑๐	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดอุตรดิตถ์ (ณ ราคาประจำปี หรือราคาตลาด)	๓๓
ตารางที่ ๑๑	แสดงจำนวนประชากรในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์.....	๓๔
ตารางที่ ๑๒	แสดงสถานบริการสาธารณสุข สังกัดกระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมืองอุตรดิตถ์.....	๓๖
ตารางที่ ๑๓	แสดงสถานบริการสาธารณสุขเอกชน อำเภอเมืองอุตรดิตถ์.....	๓๗
ตารางที่ ๑๔	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๓๘
ตารางที่ ๑๕	แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๓๙
ตารางที่ ๑๖	รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน.....	๔๑
ตารางที่ ๑๗	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์.....	๔๒
ตารางที่ ๑๘	ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอเมืองอุตรดิตถ์.....	๔๒
ตารางที่ ๑๙	ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๔๖
ตารางที่ ๒๐	ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๔๖
ตารางที่ ๒๑	แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๔๘
ตารางที่ ๒๒	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๔๙
ตารางที่ ๒๓	แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๔๙
ตารางที่ ๒๔	แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๕๐

ตารางที่ ๒๕	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๕๑
ตารางที่ ๒๖	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๕๒
ตารางที่ ๒๗	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๕๓
ตารางที่ ๒๘	แสดงข้อมูลราษฎรชาวนบ้านเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๕๔
ตารางที่ ๒๙	แสดงศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ เมืองอุดรดิตถ์.....	๕๕
ตารางที่ ๓๐	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๕๘
ตารางที่ ๓๑	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๕๘
ตารางที่ ๓๒	แสดงทรัพยากรดินอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๖๐
ตารางที่ ๓๓	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๖๔
ตารางที่ ๓๔	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๖๖
ตารางที่ ๓๕	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๖๗
ตารางที่ ๓๖	แสดงจำนวนเนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตข้าวต่อไร่ ปีพ.ศ. ๒๕๖๖.....	๖๙
ตารางที่ ๓๗	แสดงต้นทุนการผลิตข้าวนาปี – นาปรัง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๗๐
ตารางที่ ๓๘	แสดงรายรับจากผลผลิตข้าวในเขตพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์.....	๗๑
ตารางที่ ๓๙	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๗๓
ตารางที่ ๔๐	แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๗๓
ตารางที่ ๔๑	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๗๕
ตารางที่ ๔๒	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๗๖
ตารางที่ ๔๓	แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๗๘
ตารางที่ ๔๔	แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี ๒๕๖๖ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๘๐
ตารางที่ ๔๕	แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๘๒
ตารางที่ ๔๖	แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๘๔
ตารางที่ ๔๗	แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๘๕
ตารางที่ ๔๘	แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๘๗
ตารางที่ ๔๙	แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี ๒๕๖๖ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	๘๙
ตารางที่ ๕๐	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข.....	๙๑

ตารางที่ ๕๑	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix.....	๙๒
ตารางที่ ๕๒	สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล.....	๙๗

สารบัญภาพ

ภาพที่ ๑ แสดงอาณาเขตติดต่อกับอำเภอเมืองอุตรดิตถ์	๑๑
ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเมืองอุตรดิตถ์	๑๔
ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอเมืองอุตรดิตถ์	๑๕
ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอเมืองอุตรดิตถ์	๒๒
ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภออุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๒๔
ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๒๕
ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๒๖
ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอเมืองอุตรดิตถ์.....	๒๗
ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๒๘
ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอเมืองอุตรดิตถ์.....	๒๙
ภาพที่ ๑๑ แสดงสินเชื้อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๓๓
ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร คราวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๓๕
ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๓๘
ภาพที่ ๑๔ แสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๓๙
ภาพที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๔๐
ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๔๘
ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๔๙
ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๕๐
ภาพที่ ๑๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๕๐
ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัด อุตรดิตถ์	๕๗
ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๖๐
ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๖๑
ภาพที่ ๒๓ กราฟแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๖๒

ภาพที่ ๒๔	แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอมืองอุตรดิตถ์.....	๖๒
ภาพที่ ๒๕	กราฟแสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๖๓
ภาพที่ ๒๖	แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอมืองอุตรดิตถ์.....	๖๓
ภาพที่ ๒๗	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ในเขตอำเภอมืองอุตรดิตถ์	๖๕
ภาพที่ ๒๘	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอมืองอุตรดิตถ์	๖๕
ภาพที่ ๒๙	แผนที่แสดงปริมาณพื้นที่เพาะปลูกข้าวในเขตอำเภอมืองอุตรดิตถ์.....	๖๖
ภาพที่ ๓๐	แผนที่แสดงปริมาณพื้นที่เพาะปลูกข้าวตามชั้นความเหมาะสมในเขตอำเภอมืองอุตรดิตถ์	๖๘
ภาพที่ ๓๑	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมืองอุตรดิตถ์	๖๘
ภาพที่ ๓๒	แสดงปริมาณการปลูกข้าวอำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๖๙
ภาพที่ ๓๓	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๗๐
ภาพที่ ๓๔	แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๗๒
ภาพที่ ๓๕	แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๗๒
ภาพที่ ๓๖	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอมืองอุตรดิตถ์.....	๗๔
ภาพที่ ๓๗	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอมืองอุตรดิตถ์	๗๔
ภาพที่ ๓๘	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอมืองอุตรดิตถ์.....	๗๕
ภาพที่ ๓๙	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมืองอุตรดิตถ์.....	๗๗
ภาพที่ ๔๐	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมืองอุตรดิตถ์.....	๗๗
ภาพที่ ๔๑	แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๗๙
ภาพที่ ๔๒	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๗๙
ภาพที่ ๔๓	แสดงวิธีการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๘๐
ภาพที่ ๔๔	แสดงแหล่งรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอมืองอุตรดิตถ์.....	๘๑
ภาพที่ ๔๕	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๘๓
ภาพที่ ๔๖	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับสำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอมืองอุตรดิตถ์.....	๘๓
ภาพที่ ๔๗	แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอมืองอุตรดิตถ์.....	๘๔
ภาพที่ ๔๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมืองอุตรดิตถ์.....	๘๖
ภาพที่ ๔๙	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมืองอุตรดิตถ์	๘๖

ภาพที่ ๕๐	แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๘๗
ภาพที่ ๕๑	แสดงพฤติกรรมการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	๘๘
ภาพที่ ๕๒	แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.....	๙๐
ภาพที่ ๕๓	แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุตรดิตถ์.....	๙๐

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตำบล หมู่ที่	จี่งวม	ผาจุก	บ้านด่าน นาขาม	บ้านด่าน	น้ำริด	บ้านเกาะ	หาดจิว	วังดิน	ท่าเสา	หาดกรวด	วังกะพี้	ป่าเช่า	แสนตอ	คิ่งตะเภา	ขุนฝาง	ถ้ำฉลอง	ท่าอิฐ
๑	วังสี่สูบ	วังยาง	พากท่า	คลองสรวง	น้ำริดใต้	เกาะกลาง	ห้วยโป่ง	วังดิน	คลองห้วยไผ่	ทับใหม่	ป่ายาง	บุงวังจิว	แสนตอ	ปากกล้วย	เหล่าป่าสา	หนองไผ่	๒๘ ชุมชน
๒	วังสี่สูบ	วังยาง	ม่อนชลประทาน	คลองดินหม้อ	น้ำริดเหนือ	เกาะล่าง	ช่องลม	วังดิน	หนองบัว	หาดกรวด	ท่าทอง	ปากคลอง	กลาง	ปากกล้วย	ห้วยพูนก	ห้วยฉลอง	
๓	ไร่กล้วย	พระฝาง	ทุ่งกอก	ด่าน	ไร่	เกาะ	หาดจิว	ยางจุ่ม	นาโป่ง	บุงจิก	ท่าทอง	หมอนไม้	โคกปุดา	ป่าขนุน	เหล่าป่าสา	วังถ้ำ	
๔	จี่งวม	พระฝาง	แม่เฉย	หาดสารส้ม	ชายเขา	แม่พ่อง	หาดจิว	ยางโตน	หนองคำฮ้อย	วังหมู	วังกะพี้	เกาะไทย	ทุ่ง	คิ่งตะเภา	ฝางแล้ง	ต้นตอง	
๕	จี่งวม	ผาจุก	ห้วยกั้ง	ไร่	ชายเขา	หนองคัน	วังแดง	หนองป่าไร่	ม่อนดินแดง	ท่า	วังกะพี้	หนองกลาย	ทุ่ง	หัวหาด	ขุนฝาง		
๖	วังขอน	หมอนไม้	ไฮ้อ้า	คิ่งยาง	ชายเขา	คิ่งวารี	น่าน้อย	ห้วยโป่ง	บนดง	ชาน	วังกะพี้	บึงหลัก	ปากสิงห์	หาดเสือเต้น	ขุนฝาง		
๗	วังขอน	คลองนาพง	ห้วยลึก	คิ่งยาง	ไผ่ส้ม - ขนุนแก้ว	เกาะลำไย	ดอนตาดี	วังข่า	ดงตะขบ	ไผ่ใหญ่	วังกะพี้	ห้วยบง	ปากสิงห์	บ่อพระ	ปากวี		
๘	ปากฝาง	ผาจุก	น้ำไคร้	คิ่งยาง	พากทุ่ง	ป่าเช่า	ไร่	ห้วยปอบ	ดงตะขบ	ดงข้างดี	วังโป่ง	ใหม่บุงวังจิว	หนองหมู	หาดเสือเต้น			
๙	ปากฝาง	หนองบะว	ปางต้นผึ้ง	เนินตาตุ่ม	ม่อนส้มพันธ์	ป่าเช่า	นาตารอด	คลองส้มพันธ์	หนองหิน	เขาดอง	ป่าถ่อน						
๑๐	ปากฝาง	ม่อนหินขาว	ม่อนหัวฝาย	น้ำวังหลวง	ไร่	เกาะ	น่าน้อยใต้	วังดิน	ม่อนดินแดง								
๑๑	น้ำไผ่	เด่นกระต่าย	หนองน้ำเขียว	เด่นด่านเหนือ													
๑๒	ปากฝาง	แดงหลง	ป่าหว้าน	เด่นด่าน													
๑๓	ไร่กล้วยเหนือ	หาดฝาง															
๑๔	ปากฝาง	วังยาง															
๑๕	จี่งวม																
๑๖	วังสี่สูบ																

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์, พ.ศ. ๒๕๖๖

ตารางที่ ๒ สรุปเขตการปกครอง อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาล ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
จี้วงาม	๓๑,๘๕๙.๑๐	-	๑	๑๖	๒,๗๔๐
ผาจุก	๔๗,๙๖๘.๙๐	-	๑	๑๔	๒,๑๒๙
บ้านดำนานาขาม	๑๑๓,๙๒๘	-	๑	๑๓	๒,๙๐๐
บ้านด่าน	๑๕,๔๗๖.๖๐	๑	๑	๑๒	๑,๓๓๙
น้ำริด	๑๔,๑๗๔.๕๐	๑	-	๑๐	๒,๐๙๑
บ้านเกาะ	๑๑,๘๔๐.๒๐	-	๑	๑๐	๒,๗๐๒
หาดจิว	๑๕,๒๗๕.๔๐	-	๑	๑๐	๑,๑๓๙
วังดิน	๒๒,๗๔๑	๑	-	๑๐	๑,๒๑๐
ท่าเสา	๑๘,๐๘๑.๑๐	๑	-	๑๐	๕,๑๐๑
หาดกรวด	๓๑,๙๒๐.๑๐	-	๑	๙	๒,๐๖๖
วังกะพี้	๒๐,๒๓๐	-	๑	๙	๒,๖๑๐
ป่าเช่า	๒๖,๕๗๖.๙๐	-	๑	๘	๒,๓๕๓
แสนตอ	๒๙,๗๕๗.๘๐	-	๑	๘	๘๐๐
คู้งตะเภา	๓๒,๔๔๖.๑๐	๑	-	๘	๒,๕๔๗
ขุนฝาง	๔๒,๘๙๒.๗๐	-	๑	๗	๑,๐๑๙
ถ้ำฉลอง	๒๑,๒๕๙.๕๐	๑	-	๔	๔๕๑
ท่าอิฐ	๙,๐๗๓.๙๔	๐	๑	๒๘ ชุมชน	๑๒,๖๙๒
รวม	๕๐๕,๕๐๑.๘๔	๘	๑๐	๑๕๘ หมู่บ้าน ๒๘ ชุมชน	๔๕,๘๘๙

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ , พ.ศ.๒๕๖๖)

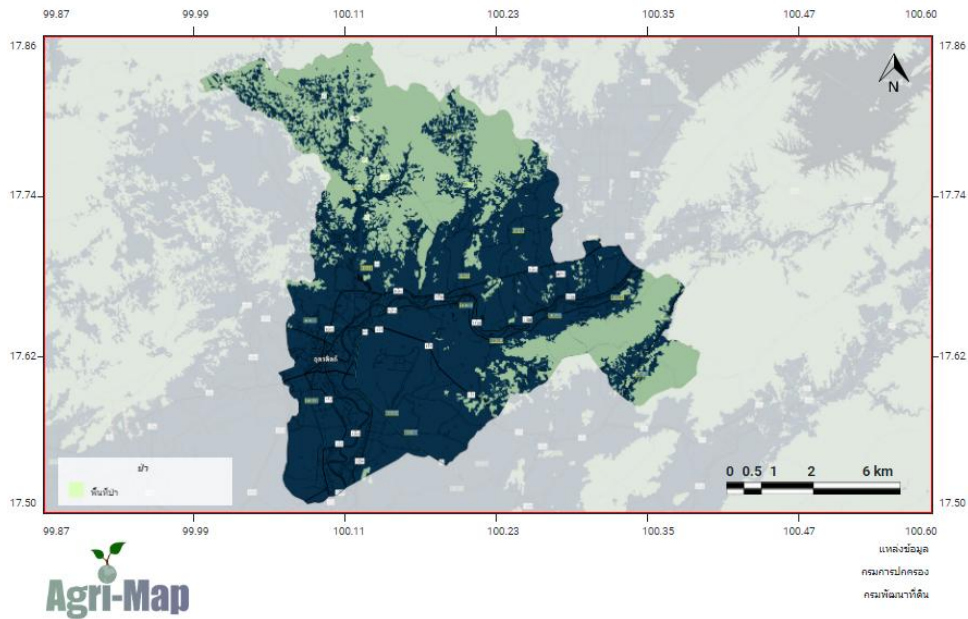
๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑. สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ป่าไม้ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ มีลักษณะเป็นป่าเบญจพรรณ ซึ่งเป็นป่าผลัดใบที่ระดับความสูง ๕๐๐-๖๐๐ เมตร และป่าเต็งรังซึ่งเป็นป่าโปร่ง ส่วนมากอยู่ในพื้นที่สูง(ภูเขา)ทางตอนเหนือของอำเภอ เช่น ตำบลบ้านดำนานา ขาม ตำบลขุนฝาง และตำบลวังดิน และมีบางส่วนอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอ เช่นตำบลบ้านด่าน ตำบลแสนตอ และตำบลถ้ำฉลอง ประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงพื้นที่ ที่เป็นบริเวณป่าจะได้ประโยชน์จากการทำสวนไม้ผล หาของป่า และเป็นแหล่งต้นน้ำที่มีตามธรรมชาติ (น้ำตก) พื้นที่ป่าไม้ในเขตอำเภอเมืองอุตรดิตถ์มีพื้นที่ ๑๗๐,๓๙๖.๔๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๓ ของพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอ (ภาพที่ ๒)

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเมืองอุตรดิตถ์

ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) (<https://agri-map-online.moac.go.th>) พ.ศ. ๒๕๖๖

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

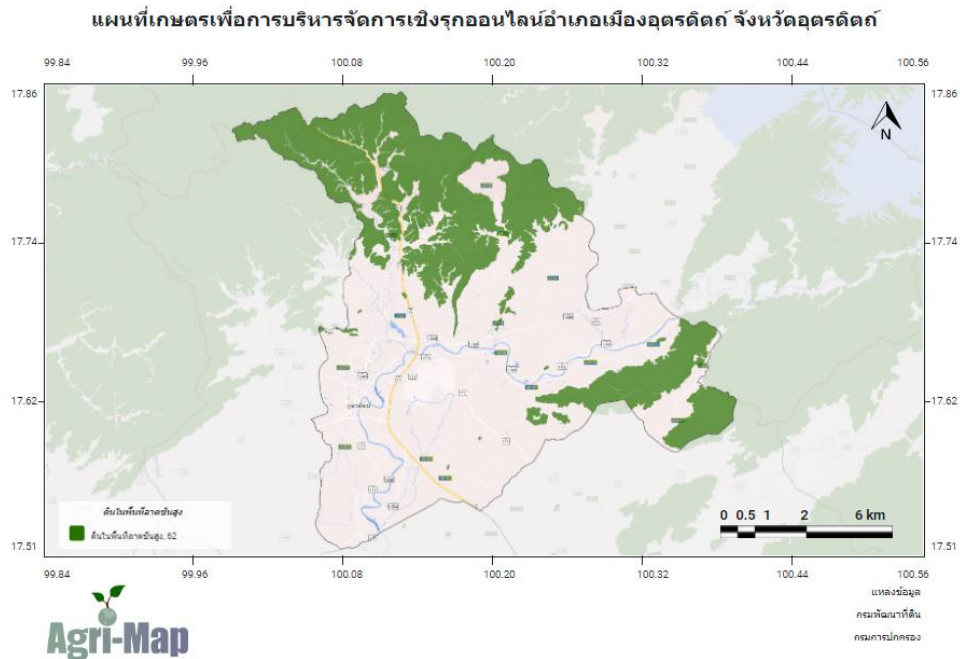
ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
จี่งวาม	๓๑,๘๕๙.๑๐	๑๐,๔๗๐.๓๐	๓๒.๘๖
ผาจุก	๔๗,๙๖๘.๙๐	๙,๔๓๖.๕๐	๑๙.๖๗
บ้านด่านนาขาม	๑๑๓,๙๒๘	๘๐,๒๓๔.๘๐	๗๐.๔๓
บ้านด่าน	๑๕,๔๗๖.๖๐	๓,๘๕๔.๕๔	๒๔.๙๑
น้ำริด	๑๔,๑๗๔.๕๐	๑,๙๒๖.๑๖	๑๓.๕๙
บ้านเกาะ	๑๑,๘๔๐.๒๐	๐	๐.๐๐
หาดจิว	๑๕,๒๗๕.๔๐	๒,๐๗๗.๕๓	๑๓.๖๐
วังดิน	๒๒,๗๔๑	๓,๕๙๓.๓๒	๑๕.๘๐
ท่าเสา	๑๘,๐๘๑.๑๐	๙๗๕.๒๑	๕.๓๙
หาดกรวด	๓๑,๙๒๐.๑๐	๓๔๓.๖๔	๑.๐๘
วังกะพี้	๒๐,๒๓๐	๐	๐.๐๐
ป่าเช่า	๒๖,๕๗๖.๙๐	๕๙๙.๖๒	๒.๒๖
แสนตอ	๒๙,๗๕๗.๘๐	๑๖,๒๖๒	๕๔.๖๕
คู้งตะเภา	๓๒,๔๔๖.๑๐	๙๑.๘๗	๐.๒๘
ขุนฝาง	๔๒,๘๙๒.๗๐	๒๕,๖๔๑	๕๙.๗๘
ถ้ำกลอง	๒๑,๒๕๙.๕๐	๑๔,๘๙๐	๗๐.๐๔
ท่าอิฐ	๙,๐๗๓.๙๔	๐	๐.๐๐
รวม	๕๐๕,๕๐๑.๘๔	๑๗๐,๓๙๖.๔๙	๓๓.๗๑

ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) (<https://agri-map-online.moac.go.th/>) พ.ศ. ๒๕๖๖

๒.๒. สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ มีเขตภูเขาและที่สูงอยู่ในบริเวณทางทิศเหนือ และทางทิศตะวันออกของอำเภอ โดยอำเภอเมืองอุตรดิตถ์มีพื้นที่ลาดชันสูง ร้อยละ ๓๘ ของพื้นที่ทั้งหมด

แผนที่แสดงความลาดชันของอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอเมืองอุตรดิตถ์

ที่มา ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) (<https://agri-map-online.moac.go.th>) พ.ศ. ๒๕๖๖

๒.๓. ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๒๒ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด

ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๑

ชุดดิน : บ้านหมี่ (Bm) ชุดดินบ้านโพน (Bpo) ชุดดินบุรีรัมย์ (Br) ชุดดินช่องแค (CK) ชุดดินโคกกระเทียม (Kk) และชุดดินวัฒนา (Wa)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวสีดำนี้อายุมาก มีรอยแตกกระแหงกว้างและลึก ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว

ปัญหา : ดินเหนียวจัด โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง แตกกระแหงกว้างและลึก ดินเปียกเหนียวมาก ทำให้การไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : พื้นที่มีศักยภาพเหมาะสมทำนา ในฤดูฝนมีน้ำขัง ๓-๔ เดือน แต่สามารถปลูกพืชไร่ เช่น ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ถั่วเขียว และผักต่าง ๆ ก่อนและหลังการปลูกข้าว ถ้ามีน้ำชลประทาน หรือแหล่งน้ำธรรมชาติ

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๔

ชุดดิน : ชุดดินบางมูลนาก (Ban) ชุดดินบางปะอิน (Bin) ชุดดินชัยนาท (Cn) ชุดดินชุมแสง (Cs) ชุดดินพิมาย (Pm) ชุดดินราชบุรี (Rb) ชุดดินสระบุรี (Sb) ชุดดินสิงห์บุรี (Sin) ชุดดินศรีสงคราม (Ss) ชุดดินท่าพล (Tn) และชุดดินท่าเรือ (Tr)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกลับมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุยังน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : สภาพพื้นที่ราบลุ่มมีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ ดินมีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว ในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังที่ผิวดินเป็นระยะเวลา ๔-๕ เดือนเนื้อดินเป็นดินเหนียวเก็บกักน้ำได้ดี จึงเหมาะสมที่จะใช้ในการทำนามากกว่าการปลูกพืชอย่างอื่น อย่างไรก็ตามหลังการเก็บเกี่ยวข้าวหรือในช่วงฤดูแล้งกลุ่มชุดดินนี้ สามารถใช้ในการปลูกพืชไร่หรือพืชผักที่มีอายุสั้นได้เป็นอย่างดี เนื่องจากดินมีความชื้นพอที่จะปลูกได้และดินกลุ่มนี้พบบริเวณที่อยู่ใกล้กับแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำสายสำคัญจึงสามารถที่จะนำน้ำจากแม่น้ำดังกล่าวมาใช้เสริมในการปลูกพืชไร่และได้มีการปฏิบัติกันอย่างกว้างขวางในภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๕

ชุดดิน : ชุดดินหางดง (Hd) ชุดดินละงู (Lgu) และชุดดินพาน (Ph)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกลับมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

ปัญหา : บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ ๕ มีความเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผัก ซึ่งเกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินที่ ๕ ยังสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้งหรือหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว และปฏิบัติกันมากในภาคเหนือของประเทศไทย

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๖

ชุดดิน : ชุดดินบางนารา (Ba) ชุดดินเชียงราย (Cr) ชุดดินสุโขทัย (Gk) ชุดดินแก่ง (Kl) ชุดดินคลองขุด (Kut) ชุดดินมนโรมย์ (Mn) ชุดดินนครพนม (Nn) ชุดดินปากท่อ (Pth) ชุดดินพะวง (Paw) ชุดดินพัทลุง (Ptl) ชุดดินสตูล (Stu) ชุดดินท่าศาลา (Tsl) และชุดดินวังตง (Wat)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกลับมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : เนื่องจากสภาพพื้นที่พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบถึงราบลุ่มเนื้อดินเป็นดินเหนียว การระบายน้ำเร็ว ในช่วงฤดูฝนจะมีน้ำขังอยู่ที่ผิวดิน ระหว่าง ๓-๕ เดือน จึงมีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ทำนาในช่วงฤดูฝน และในช่วงฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือพืชอื่นที่มีอายุสั้นได้ สำหรับในบริเวณพื้นที่ที่มีน้ำชลประทานเข้าถึงหรือมีแหล่งน้ำธรรมชาติ สามารถใช้ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล หรือปลูกพืชไร่ และพืชผัก ตลอดทั้งปีจะต้องทำกันดินล้อมรอบพื้นที่เพาะปลูกและยกร่องปลูก เพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๗

ชุดดิน : ชุดดินเดิบบาง (Db) ชุดดินน่าน (Na) ชุดดินนครปฐม (Np) ชุดดินผักกาด (Pat) ชุดดินสุโขทัย (Skt) ชุดดินท่าตูม (Tt) ชุดดินอุตรดิตถ์ (Utt) และชุดดินระโนด (Ran)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกลับมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ ๗ มีความเหมาะสมในการทำนามากกว่าปลูกไร่ ไม้ผล และพืชผัก ซึ่งเกษตรกรได้ใช้ทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินนี้ยังสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักต่าง ๆ ได้ในช่วงฤดูแล้งถ้ามีแหล่งน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำชลประทานช่วยเสริม

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๑๕

ชุดดิน : ชุดดินหล่มสัก (La) ชุดดินแม่สาย (Ms) และชุดดินแม่ทะ (Mta)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายแป้งสีมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

ปัญหา : หน้าที่ดินแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ ๑๕ มีความเหมาะสมในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก ซึ่งเกษตรกรได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินนี้ยังสามารถปลูกพืชไร่ และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีน้ำชลประทานและเกษตรกรได้ปฏิบัติกันอยู่แล้วในบางพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือก

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๑๖

ชุดดิน : ชุดดินหินกอง (Hk) ชุดดินเกาะใหญ่ (Koy) ชุดดินลำปาง (Lp) ชุดดินพานทอง (Ptg) ชุดดินศรีเทพ (Sri) และชุดดินตากใบ (Ta)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายแป้งสีมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : หน้าที่ดินแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๑๖ มีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่า

การปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก เนื่องจากพบในสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ ลักษณะเนื้อดินละเอียดปานกลาง มีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็วในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังที่ผิวดิน ๓-๔ เดือน อย่างไรก็ตามในฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักได้ ถ้ามีน้ำชลประทานหรือแหล่งน้ำธรรมชาติช่วยเสริมในบางพื้นที่เกษตรกรได้ปฏิบัติอยู่แล้ว

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๑๗

ชุดดิน : ชุดดินบุญทริก (Bt) ชุดดินสายบุรี (Bu) ชุดดินเขมราฐ (Kmr) ชุดดินโคกเคียน (Ko) และชุดดินหล่มเก่า (Lk) ชุดดินสุโขทัย (Pi) ชุดดินปากคม (Pkm) ชุดดินร้อยเอ็ด (Re) ชุดดินเรณู (Rn) ชุดดินสงขลา (Sng) และชุดดินวิสัย (Vi)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดสีมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนนํานาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : โดยทั่วไปแล้วกลุ่มชุดดินที่ ๑๗ มีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ไม้ผล และพืชผักในช่วงฤดูฝน แต่สามารถปลูกพืชไร่หรือพืชผักที่มีอายุสั้นได้ในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีแหล่งน้ำธรรมชาติหรือน้ำชลประทานเข้าถึง

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

ชุดดิน : ชุดดินชลบุรี (Cb) ชุดดินไซยา (Cya) ชุดดินโคกสำโรง (Ksr) และ ชุดดินเขาย้อย (Kyo)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินกลางหรือเป็นต่าง การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ขาดแคลนนํ้า และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ พบบริเวณที่ราบต่ำ สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ ดินมีการ ระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว ในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังนานระหว่าง ๓-๔ เดือนจึงมีศักยภาพเหมาะสมในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ พืชผักและ ไม้ผล ยกเว้นถ้าได้มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาน้ำขังและการระบายนํ้าของดิน อย่างไรก็ตามในสภาพปัจจุบันสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักอายุสั้นได้ ในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีน้ำชลประทานและแหล่งน้ำธรรมชาติเสริม

๑๐) กลุ่มชุดดินที่ ๒๘

ชุดดิน : ชุดดินชัยบาดาล (Cd) ชุดดินดงลาน (Dl) ชุดดินลพบุรี (Lb) ชุดดินน้ำเลน (Nal) และชุดดินวังชมภู (Wc)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากสีดำที่มีรอยแตกกระแหงกว้างและลึก ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นต่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง

ปัญหา : ดินเหนียวจัด แตกกระแหงกว้างและลึก ดินแห้งแข็ง ดินเปียกเหนียวมาก ไถพรวนยาก และขาดแคลนนํ้า

แนวทางการจัดการ : กลุ่มชุดดินที่ ๒๘ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และไม้ผลมากกว่าที่จะนำมาปลูกข้าวหรือทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน ยากในการที่จะเก็บกักน้ำไว้ ปลูกข้าวอย่างไรก็ตามเพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการใช้ที่ดิน

๑๑) กลุ่มชุดดินที่ ๒๙

ชุดดิน : ชุดดินบ้านจ้อย (Bg) ชุดดินเชียงของ (Cg) ชุดดินโชคชัย (Ci) ชุดดินแม่แตง (Mt) ชุดดินหนองมด (Nm) ชุดดินปากช่อง (Pc) และชุดดินสูงเนิน (Sn)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมากที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนนํ้า และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก

แนวทางการจัดการ : กลุ่มชุดดินที่ ๒๙ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และไม้ผลมากกว่าที่จะนำมาปลูกข้าวหรือทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน ยากในการที่จะเก็บกักน้ำไว้ปลูกข้าว

๑๒) กลุ่มชุดดินที่ ๓๑

ชุดดิน : ชุดดินเลย (Lo) และชุดดินวังไทร (Wi)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมากที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นต่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ขาดแคลนนํ้า ในพื้นที่ลาดชันสูงเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และไม้ผลหลายชนิด แต่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขา ยากในการที่จะเก็บกักน้ำไว้ปลูกข้าว

๑๓) กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

ชุดดิน : ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกำแพงเพชร (Kp) ชุดดินกำแพงแสน (Ks) ชุดดินลำสนธิ (Ls) ชุดดินน้ำคูก (Nd) ชุดดินธาตุนม (Tp) และชุดดินตะพานหิน (Tph)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายแฉะละเอียดหรือดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งชงวนาน บางพื้นที่อาจพบชั้นดานแข็งที่เกิดจากการเกษตรกรรม

แนวทางการจัดการ : กลุ่มชุดดินที่ ๓๓ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชหลายชนิดทั้งพืชไร่ พืชผัก ไม้ผล และทำนาข้าว ซึ่งได้ใช้ประโยชน์ดังกล่าวนี้อยู่ในภาคต่าง ๆ ที่พบดินกลุ่มนี้ อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกษตรกรรมทางเลือกในการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพ

๑๔) กลุ่มชุดดินที่ ๓๕

ชุดดิน : ชุดดินดอนไร่ (Dr) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ชุดดินห้างฉัตร (Hc) ชุดดินโคราช (Kt) ชุดดินมาบอบอน (Mb) ชุดดิน สดัก (Suk) ชุดดินวาริน (Wn) และชุดดินยโสธร (Yt)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก

แนวทางการจัดการ : ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๓๕ มีศักยภาพในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล และไม้ยืนต้น ตลอดทั้งพัฒนาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์มากกว่าที่จะนำมาใช้ทำนา หรือปลูกข้าวที่ต้องการน้ำขัง เนื่องจากเป็นที่ดอนสภาพพื้นที่ ลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชันเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายถึงดินร่วนเหนียวปนทราย การระบายน้ำดี เนื้อดินมีความพรุนมาก เก็บกักน้ำไม่ค่อยอยู่

๑๕) กลุ่มชุดดินที่ ๓๗

ชุดดิน : ชุดดินบ่อไทย (Bo) ชุดดินนาคู (Nu) และชุดดินทับเสลา (Tas)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบลึกปานกลาง ที่เกิดจากการสลายตัวหรือพัดพาตะกอนเนื้อหยาบ มาทับถมบนชั้นหินผุในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : กลุ่มชุดดินที่ ๓๗ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชผัก เนื่องจากดินค่อนข้างเป็นทรายจัดและความอุดมสมบูรณ์ต่ำและไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากเนื้อดินและสภาพพื้นที่ไม่ค่อยเอื้ออำนวย แต่สามารถใช้ประโยชน์ในการปลูกไม้โตเร็วและพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

๑๖) กลุ่มชุดดินที่ ๓๘

ชุดดิน : ชุดดินเชียงใหม่ (Cm) ชุดดินชุมพลบุรี (Chp) ชุดดินดอนเจดีย์ (Dc) ชุดดินไทรงาม (Sg) และชุดดินท่าม่วง (Tm)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ มีปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลางการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งชวงนาน บางพื้นที่อาจมีน้ำท่วมขังหรือไหลบ่าท่วมขังอย่างฉับพลันในระยะที่มีฝนตกหนัก

แนวทางการจัดการ : กลุ่มชุดดินที่ ๓๘ มีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ พืชผักและไม้ผลหลายชนิดแต่ไม่ค่อยเหมาะสมถึงไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่อำนวย

๑๗)กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

ชุดดิน : ชุดดินจักราช (Ckr) ชุดดินชุมพวง (Cpg) ชุดดินหุบกระพง (Hg) ชุดดินห้วยแกลง (Ht) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) และชุดดินยางตลาด (Yl)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดเนื้อหยาบปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดหรือเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ มีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ และไม้ผลค่อนข้างไม่เหมาะสมที่จะนำมาปลูกพืชผักและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและสภาพพื้นที่ไม่อำนวย แต่สามารถใช้ประโยชน์ในการปลูกไม้โตเร็วและปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ดี

๑๘)กลุ่มชุดดินที่ ๔๖

ชุดดิน : ชุดดินเชียงคาน (Ch) ชุดดินกบินทร์บุรี (Kb) ชุดดินโป่งตอง (Po) และชุดดินสุรินทร์ (Su)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินต้นถึงก่อนกรวด หรือเศษหินปนลูกรังหนามาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินต้นถึงชั้นก่อนกรวดหรือเศษหินปนลูกรังหนามาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ เกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน และบางพื้นที่มีก้อนกรวดหรือเศษหินกระจายอยู่ที่ผิวดิน

แนวทางการจัดการ : โดยทั่วไปแล้วกลุ่มชุดดินที่ ๔๖ มีศักยภาพไม่ค่อยเหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผล เนื่องจากเป็นดินต้นถึงต้นมาก เนื้อดินมีกรวดลูกรังปนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๓๕ โดยปริมาตร ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่สูงและดินเก็บกักน้ำไม่ค่อยอยู่ อย่างไรก็ตามมีศักยภาพพอที่จะใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ ถ้าในกรณีที่จะใช้ปลูกพืชไร่ ควรเลือกพืชไร่ที่มีรากตื้นและหน้าดินควรจะหนาไม่ต่ำกว่า ๑๕ เซนติเมตร

๑๙)กลุ่มชุดดินที่ ๔๗

ชุดดิน : ชุดดินลี่ (Li) ชุดดินมวกเหล็ก (Ml) ชุดดินนครสวรรค์ (Ns) ชุดดินโป่งน้ำร้อน (Pon) ชุดดินสบปราบ (So) และชุดดินท่าลี่ (Tl)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินต้นถึงชั้นหินพื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินต้นถึงชั้นหินพื้น ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำและเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน บางพื้นที่มีเศษหินหรือหินพื้นผิวที่โผล่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชทั่วไป เนื่องจากเป็นดินต้นถึงต้นมาก และสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูงเป็นส่วนใหญ่

๒๐) กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

ชุดดิน : ชุดดินแมร์ิม (Mr) ชุดดินน้ำซุน (Ncu) ชุดดินพะเยา (Pa) และชุดดินท่ายาง (Ty)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินต้นถึงก้อนหินหรือเศษหิน และอาจพบชั้นหินพื้นภายในความลึก ๑๕๐ เซนติเมตร จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินต้นถึงชั้นก้อนกรวดหรือลูกรังหนามาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

แนวทางการจัดการ : โดยทั่วไปแล้วกลุ่มชุดดินที่ ๔๘ มีศักยภาพไม่ค่อยเหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ยืนต้น เนื่องจากเป็นดินต้นถึงต้นมากและมีก้อนหินหรือเศษหินที่หน้าผิวดินไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่สูงและดินเก็บกักน้ำไม่อยู่ แต่มีศักยภาพพอที่จะใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์และปลูกไม้โตเร็วบางชนิด

๒๑) กลุ่มชุดดินที่ ๔๙

ชุดดิน : ชุดดินบรปือ (Bb) ชุดดินโพนพิสัย (Pp) ชุดดินสกล (Sk) และชุดดินสระแก้ว (Ska)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินต้นถึงลูกรังหรือชั้นเชื่อมแข็งของเหล็กที่บอบบนชั้นดินเหนียว ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินต้นถึงชั้นก้อนกรวดหรือลูกรังที่บอบบนชั้นดินเหนียว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

แนวทางการจัดการ : กลุ่มชุดดินที่ ๔๙ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมถึงไม่เหมาะสมในการปลูกพืช โดยทั่วไปเนื่องจากเป็นดินต้นถึงต้นมาก ถ้าจะใช้ปลูกพืชไร่ต้องมีหน้าดินบนหนาไม่ต่ำกว่า ๑๕ เซนติเมตร และจะต้องเลือกพืชรากตื้นมากปลูก

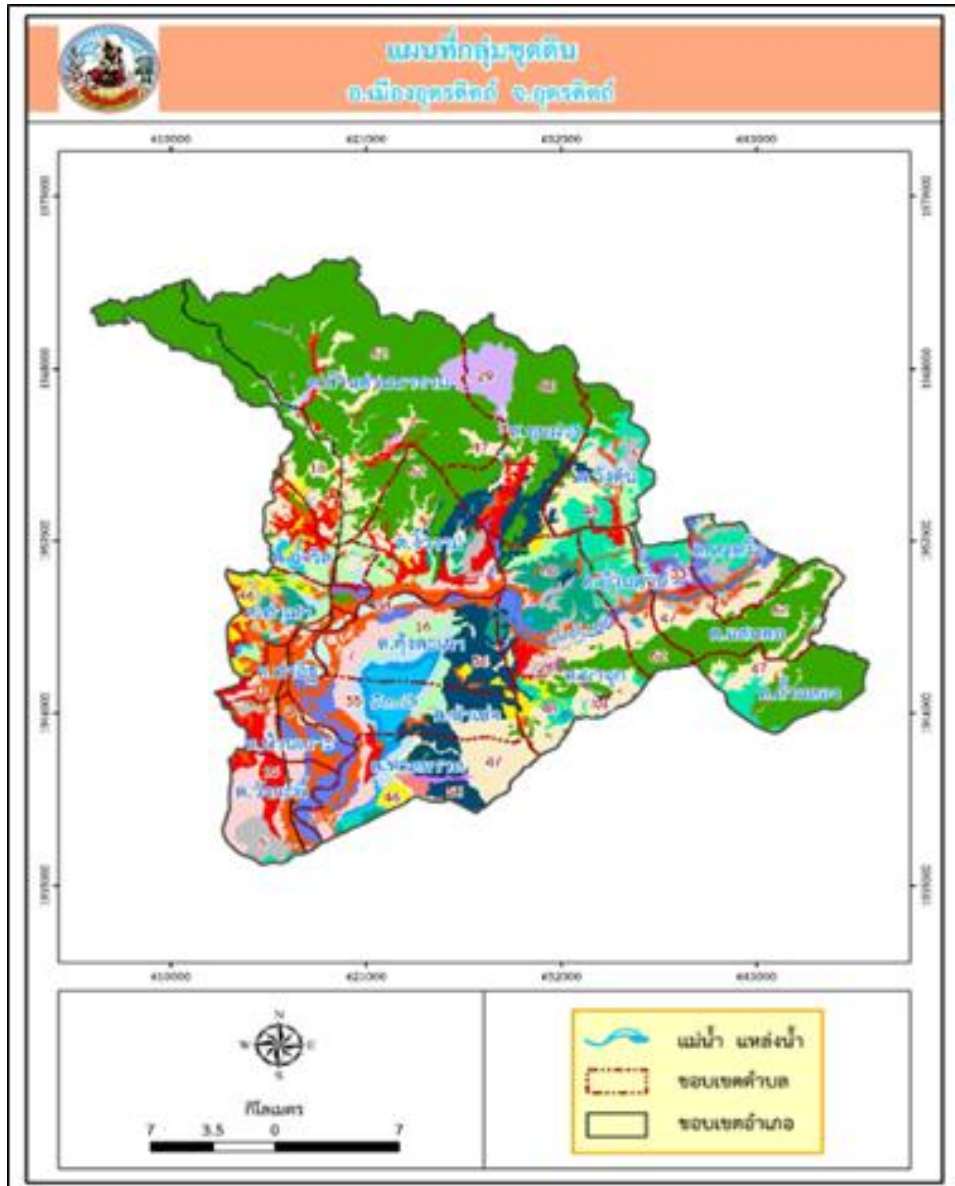
๒๒) กลุ่มชุดดินที่ ๕๕

ชุดดิน : ชุดดินจัตุรัส (Ct) และชุดดินวังสะพุง (Ws)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหิน ก้อนหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหิน ก้อนกรวดหรือลูกรัง ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน

แนวทางการจัดการ : กลุ่มชุดดินที่ ๕๕ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ พืชผัก ไม้ผลหรือไม้ยืนต้น และพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ แต่ค่อนข้างเหมาะสมถึงไม่เหมาะสมในการที่จะใช้ทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่อำนวย คือสูงเกินไปและบางส่วนมีความลาดเทสูงสำหรับนาข้าว จึงเก็บกักน้ำไม่อยู่

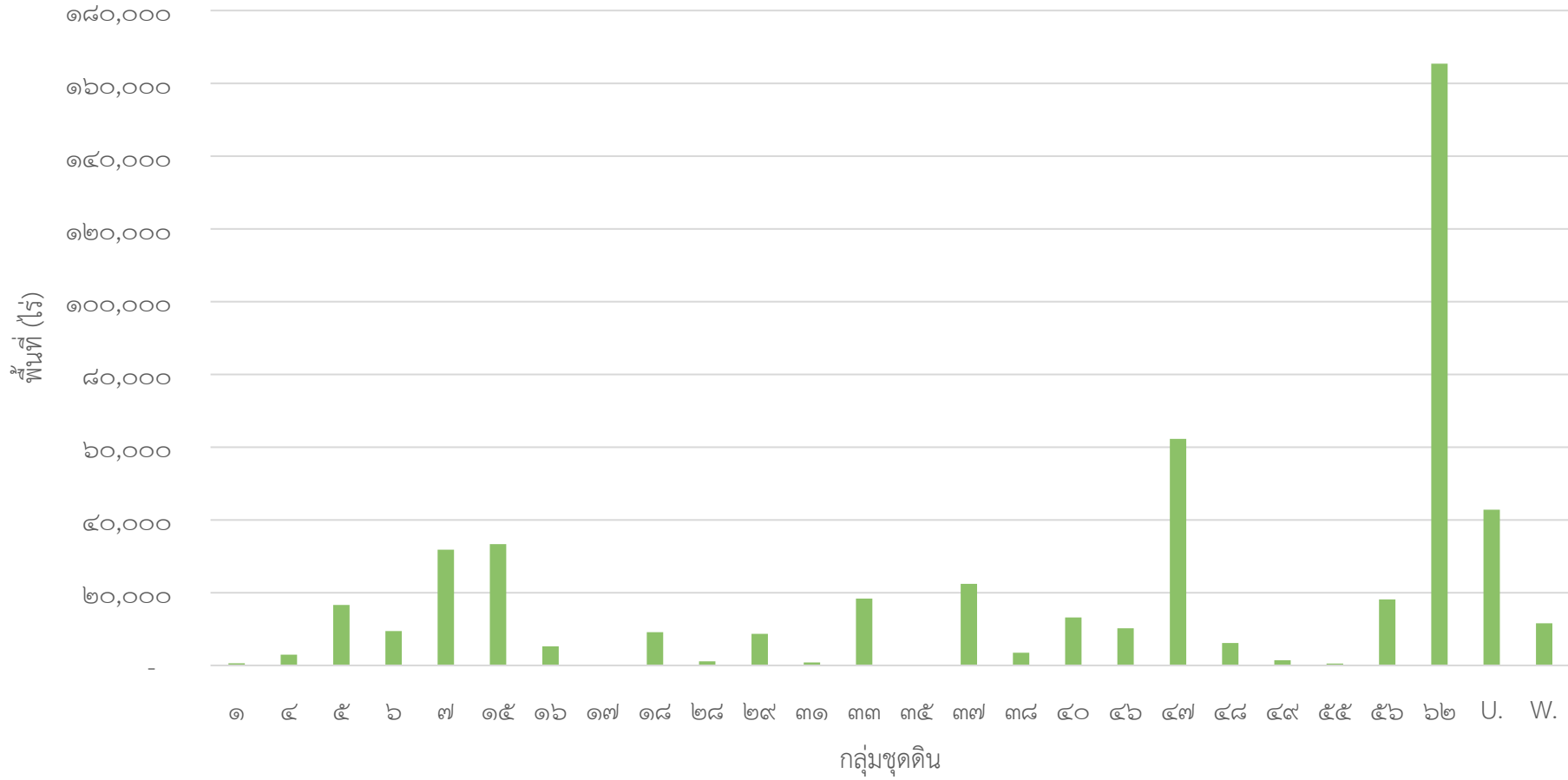
ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอเมืองอุตรดิตถ์
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน: ๒๕๕๙)

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

กลุ่มชุดดินที่	พื้นที่ตำบล (ไร่)																รวม (ไร่)			
	ทำฮีฐ	ขุนผาง	คุ้งตะเภา	จิ้งจาม	ถ้ำฉลอง	ท่าเสา	น้ำริด	บ้านเกาะ	บ้านด่าน	บ้านด่านนาขาม	ป่าเช่า	ผาจุก	วังกะพี้	วังดิน	แสนตอ	หาดกรวด		หาดจิว		
๑																	๖๑๕	๖๑๕		
๔			๑,๓๕๘					๒๐๓			๗๔๘						๖๒๗	๒,๙๓๖		
๕	๓	๑	๑๖	๑,๒๕๔		๑,๕๐๘	๒๔๙	๕๗๕	๑,๕๐๖	๑๒๒	๒๗๗	๒,๔๔๕	๓,๖๔๘	๑,๓๖๙	๑,๒๕๙	๒๑๗	๒,๒๐๒	๑๖,๖๕๑		
๖			๓,๒๙๒	๔๙๒		๔๖๗	๑๖๐				๑,๖๕๒			๑,๖๗๓		๑,๗๒๕		๙,๔๖๑		
๗	๙๒๖		๔,๗๘๖	๑,๔๐๗		๖๒๑		๓,๘๕๖	๗๑๐	๒๑๐	๑,๘๗๕	๓,๒๙๘	๘,๙๒๗		๘๘๑	๓,๘๓๕	๔๕๒	๓๑,๗๘๔		
๑๕	๕๖	๒๕๗๔		๖,๗๙๙		๔,๒๕๗	๗,๖๖๓	๖๐๒	๑,๓๕๓	๔,๒๖๘		๑,๕๐๒	๖๔๓	๒,๓๘๑	๑,๒๖๗			๓๓,๓๖๕		
๑๖			๔,๑๓๘															๕,๒๒๑		
๑๗																	๑๐๕	๑๐๕		
๑๘			๔๔๐	๒๖๗	๔๖๑					๒,๓๙๖	๓๖	๓๑๘		๑,๕๗๗			๑,๙๖๐	๙,๑๓๙		
๒๘																		๑,๑๐๐		
๒๙			๖๒๘๕								๒,๒๘๒							๘,๗๐๖		
๓๑								๑๓๙			๖๖๒							๘๐๑		
๓๓		๑๒๒	๑,๓๔๘	๒๔๑		๔๒๘	๒๓๙	๒,๑๕๐	๔๔๐			๒,๘๐๓	๒,๐๕๙	๒,๐๐๙	๒,๒๕๑	๒,๑๑๘	๒,๑๗๕	๑๘,๓๘๓		
๓๕																	๑๑	๑๑		
๓๗			๑๐,๒๘๒									๒,๑๖๒	๓,๑๗๕				๖,๗๘๙	๒๒,๔๐๘		
๓๘	๘๕๔		๑,๗๖๒	๑๑๑				๓๑๕				๓๘๗						๓,๔๖๗		
๔๐	๙๗		๒๔๕	๑,๐๙๑		๒,๔๖๐			๕๓๑								๘๗๓	๑๓,๑๘๐		
๔๖	๓๘	๑๐๘	๓๖๒	๒๕๔		๔,๐๓๒	๑,๑๖๐				๑						๑,๘๓๓	๑๐,๒๒๓		
๔๗		๗๕๐	๑,๔๖๑	๔,๙๙๖	๖,๓๘๕	๑๙๘	๔,๗๒๓		๓,๙๘๖	๗,๗๐๖	๑,๘๐๒			๔,๗๕๒	๒,๔๒๑	๕,๘๗๕	๓,๔๑๒	๖๒,๒๘๘		
๔๘						๖๔					๓๒๑			๒๒๓	๕,๔๓๔	๗๐		๕	๖,๑๗๓	
๔๙																๑,๔๐๘		๑,๔๐๘		
๕๕						๒๕๒					๒๙๘							๕๕๐		
๕๖						๒,๕๒๙				๕,๕๓๐					๓,๔๓๕	๕๑๗	๑๘๐๕	๗๕๐	๓,๕๕๓	๑๘,๑๐๙
๖๒		๑๘๓๐๐	๑๓๖	๙,๐๑๙	๒๕,๙๘๘	๙๐๖	๙๒๒		๔,๙๕๕	๙๒,๑๑๒				๓,๖๔๗	๓,๗๕๘	๑๕๑	๑,๖๙๖	๑๖๕,๔๑๐		
U.	๖,๑๕๑	๗๓๑	๓,๕๒๒	๓,๐๔๐	๔๔๔	๓,๔๐๔	๑,๔๙๒	๓,๕๓๖	๑,๓๘๒	๑,๘๕๑	๓,๐๙๓	๓,๗๗๗	๓,๔๕๐	๑,๓๐๔	๑,๓๖๔	๒,๔๖๒	๑,๗๘๐	๔๒,๗๘๓		
W.	๓๓๓		๒,๘๖๙	๒๘๖		๘๐	๑๕	๓๔๐	๒๕๑		๔,๗๘๖	๘๗๓	๔๐๓	๕	๑๗๙	๗๙๓	๓๘๘	๑๑,๕๖๑		
รวม	๘,๔๕๘	๓๖,๐๖๗	๓๕,๘๔๔	๒๙,๕๒๖	๓๕,๘๐๑	๑๘,๖๒๓	๑๘,๑๔๗	๑๑,๓๗๔	๒๑,๑๖๘	๑๑๑,๙๐๘	๒๐,๗๐๔	๔๓,๒๔๑	๑๙,๓๐๓	๒๒,๖๕๙	๑๕,๒๕๕	๓๒,๑๔๗	๑๕,๖๑๓	๔๙๕,๘๓๘		

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน , พ.ศ.๒๕๖๖

กราฟแสดงกลุ่มชุดดินอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภออุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน , พ.ศ.๒๕๖๖)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑. สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ได้รับอิทธิพลจากกระแสลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และตะวันตกเฉียงใต้มีความชื้น และความร้อนสูง ในฤดูร้อนอากาศจะร้อนจัด อากาศเย็นสบายในฤดูหนาวและมีฝนตกชุกในฤดูฝน

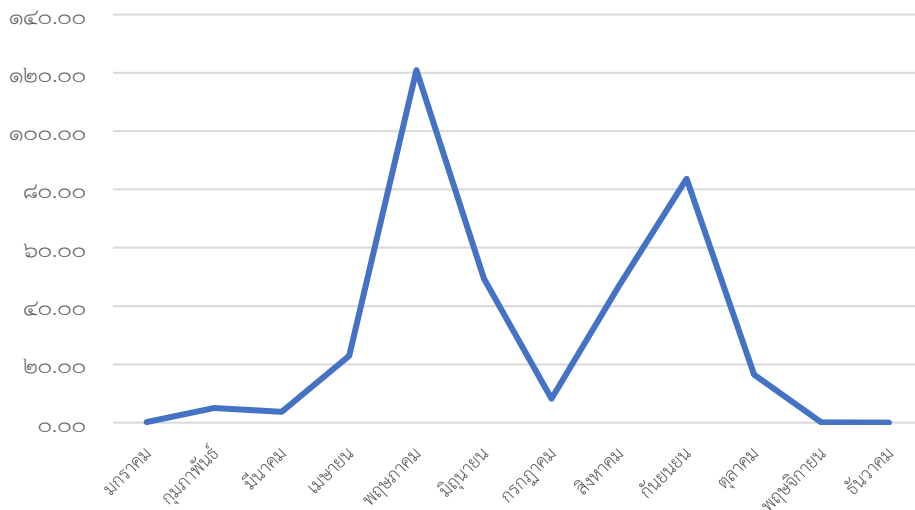
๓.๒. ฤดูกาล

ลักษณะสภาพดินฟ้าอากาศ เป็นแบบมรสุม มี ๓ ฤดูกาล คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว ส่วนใหญ่ฝนจะตกระหว่างเดือน พฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ในฤดูร้อนอากาศค่อนข้างร้อน และฤดูหนาวหนาวเล็กน้อยถึงปานกลาง

๓.๓. สถิติปริมาณน้ำฝน

อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕) รวม ๓๕๗.๖ มิลลิเมตร โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๒๙.๘๐ มิลลิเมตร มีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคม - กันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน พฤษภาคม โดยมีปริมาณ ๑๒๐.๙๓ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนธันวาคม โดยมีปริมาณน้ำฝนเลย (ภาพที่ ๖)

กราฟแสดงปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ย(มิลลิเมตร)
ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์

ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ ๒๕๖๖)

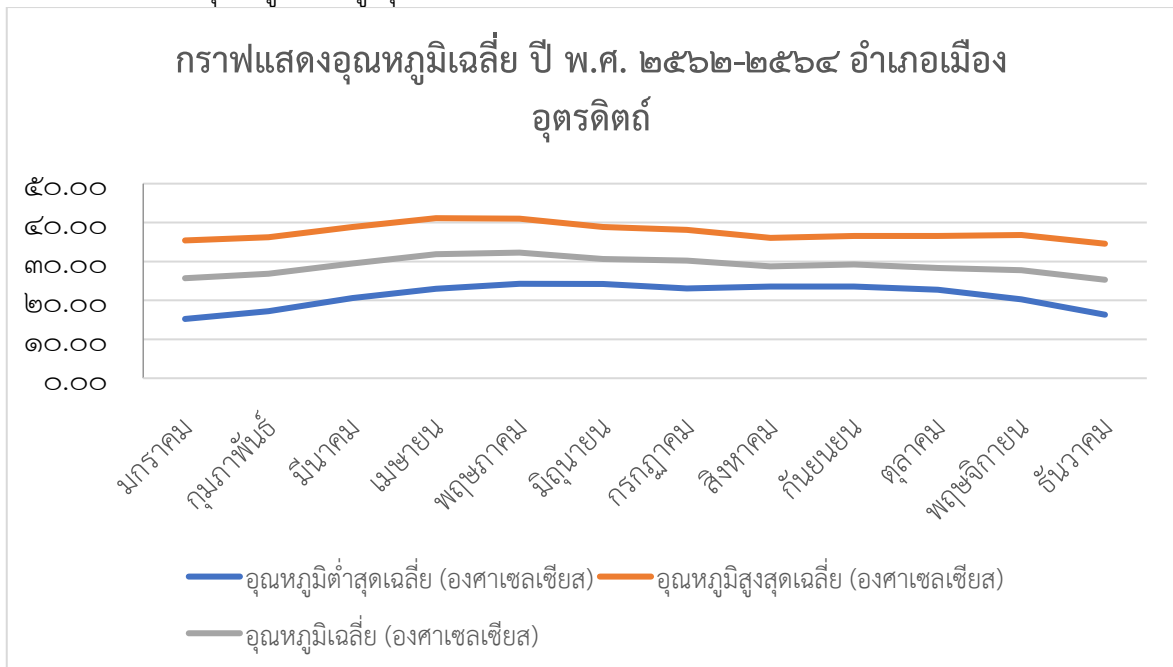
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๐.๒๐
๒	กุมภาพันธ์	๕.๐๗
๓	มีนาคม	๓.๗๓
๔	เมษายน	๒๒.๙๓
๕	พฤษภาคม	๑๒๐.๙๓
๖	มิถุนายน	๔๙.๔๐
๗	กรกฎาคม	๘.๒๐
๘	สิงหาคม	๔๗.๐๐
๙	กันยายน	๘๓.๖๗
๑๐	ตุลาคม	๑๖.๔๐
๑๑	พฤศจิกายน	๐.๐๗
๑๒	ธันวาคม	๐.๐๐
รวม		๓๕๗.๖๐
เฉลี่ย/ปี		๒๙.๘๐

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ ๒๕๖๖

๓.๔. อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๕.๓๐ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ๓๒.๒๘ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๗)

ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๑๕.๒๓	๓๕.๔๐	๒๕.๗๐
กุมภาพันธ์	๑๗.๒๓	๓๖.๒๗	๒๖.๘๓
มีนาคม	๒๐.๕๗	๓๘.๙๐	๒๙.๕๒
เมษายน	๒๓.๐๐	๔๑.๑๓	๓๑.๘๗
พฤษภาคม	๒๔.๒๗	๔๑.๐๐	๓๒.๒๘
มิถุนายน	๒๔.๒๓	๓๘.๘๓	๓๐.๖๐
กรกฎาคม	๒๓.๐๓	๓๘.๑๐	๓๐.๒๓
สิงหาคม	๒๓.๕๗	๓๖.๐๗	๒๘.๗๘
กันยายน	๒๓.๕๓	๓๖.๕๗	๒๙.๒๐
ตุลาคม	๒๒.๗๐	๓๖.๕๓	๒๘.๓๐
พฤศจิกายน	๒๐.๒๗	๓๖.๘๓	๒๗.๗๕
ธันวาคม	๑๖.๓๐	๓๔.๕๗	๒๕.๓๐

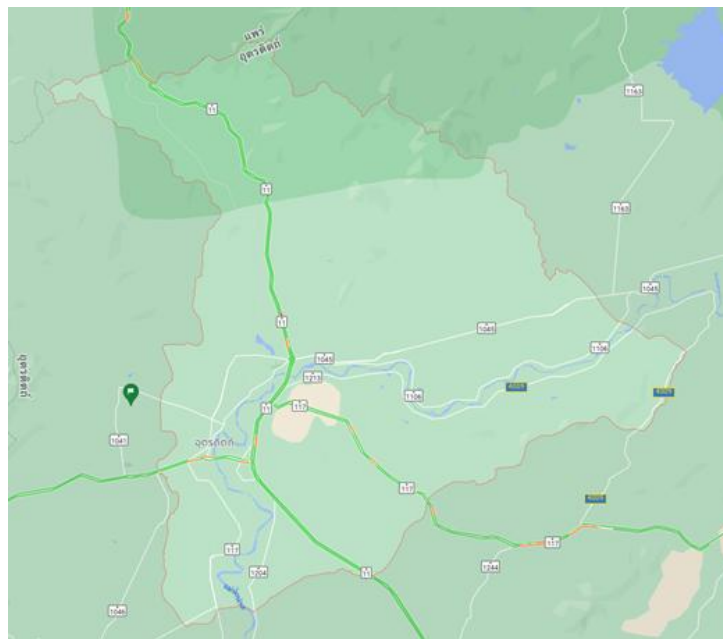
ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ ๒๕๖๖

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑. ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางรถยนต์ เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๘)

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอเมืองอุดรดิตถ์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๖)

๔.๒. ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพที่ ๗)

ทางรถไฟ มีทางรถไฟสายเหนือ กรุงเทพ - เชียงใหม่ ผ่านอำเภอเมืองอุตรดิตถ์หลายสถานี ได้แก่ สถานีวังกะพี้ สถานีศิลาอาสน์ สถานีอุตรดิตถ์ สถานีบ้านน้ำริด สถานีบ้านด่าน และสถานีปางต้นผึ้ง ระยะทางยาว ๔๓ กิโลเมตร ส่วนถนน มีถนนติดต่อไปยังทุกอำเภอภายในจังหวัดอุตรดิตถ์ และจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ สุโขทัย แพร่ พิชณุโลก และถนนที่เป็นทางหลวง จังหวัดชนบท สามารถใช้ติดต่อได้ทุกอำเภอ ทุกตำบล อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ เป็นที่ตั้งของสถานีรถไฟศิลาอาสน์ ซึ่งเป็นศูนย์การขนส่งสินค้าทางรถไฟของภาคเหนือ จากสถานีรถไฟกรุงเทพ (หัวลำโพง) มีขบวนรถไฟมายังจังหวัดอุตรดิตถ์ทุกวัน วันละหลายขบวน ทั้งรถด่วนพิเศษระหว่างประเทศ รถด่วนพิเศษ (เชียงใหม่-กรุงเทพฯ , กรุงเทพฯ-เชียงใหม่ และศิลาอาสน์-กรุงเทพฯ, กรุงเทพฯ-ศิลาอาสน์) รถด่วน รถเร็ว และรถท้องถิ่น

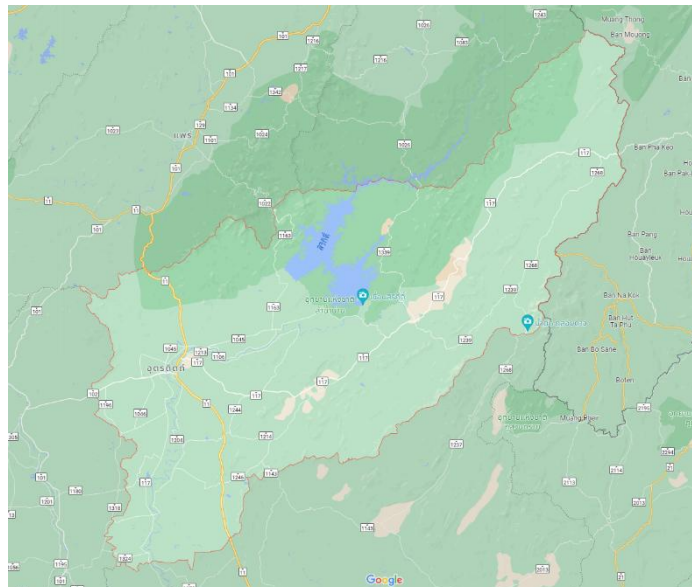
ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน ๑ สถานี มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดอุตรดิตถ์

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงหมายเลข ๑๑ เส้นทางระหว่าง อำเภอตรอน ถึงอำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ระยะทาง ๔๕ กิโลเมตร
- ทางหลวงหมายเลข ๑๐๒ เส้นทางระหว่างอำเภอลับแล ถึง ตำบลป่าเช่า ระยะทาง ๗ กิโลเมตร
- ทางหลวงหมายเลข ๑๐๔๕ เส้นทางระหว่างตำบลท่าอิฐ ถึง อำเภอท่าปลา ระยะทาง ๓๐ กิโลเมตร
- ทางหลวงหมายเลข ๑๑๗ เส้นทางระหว่างตำบลคู้งตะเภา ถึง อำเภอทองแสนขัน ระยะทาง ๑๔ กิโลเมตร

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๖)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑. แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

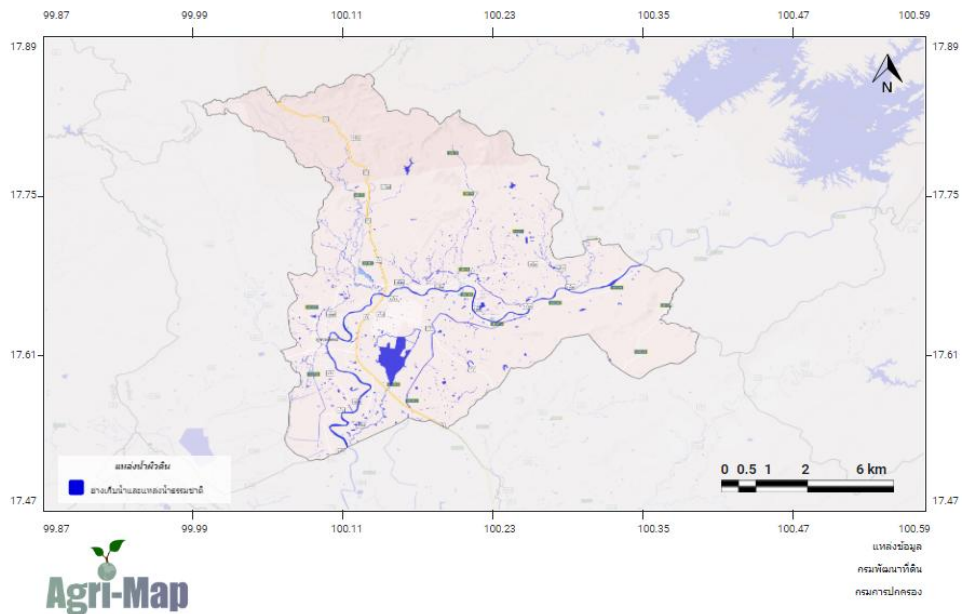
แหล่งน้ำธรรมชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ได้แก่ แม่น้ำน่าน บึงทุ่งกะโล่ คลองโพ คลองจรเข้ และคลองน้ำริด เนื้อที่รวม ๑๗,๓๖๕.๙๗ ไร่

๕.๒. อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ

อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ เป็นที่ตั้งของเขื่อนทดน้ำผาจุก ตั้งอยู่ที่ บ้านคลองนาพง หมู่ ๗ ตำบลผาจุก อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๖๔ ไร่ ๒ งาน ๖๔ ตารางวา ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน จำนวน ๓๒๗,๕๐๖ ไร่

แผนที่แสดงแหล่งน้ำ เมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอเมืองอุตรดิตถ์

(ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) (<https://agri-map-online.moac.go.th/>) พ.ศ. ๒๕๖๖)

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑. โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตร ๑๗๐,๐๑๘ ไร่ (ร้อยละ ๓๓ ของพื้นที่อำเภอ) โดยพื้นที่การเกษตรส่วนมากจะอยู่นอกเขตชลประทาน (ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๕) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร ได้แก่
  - กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าว
  - กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
  - กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตอ้อยโรงงาน
  - กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลัง

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ปี ๒๕๖๕

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)								
		ข้าวนาปี	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืชอื่นๆ	รวม
ขุนฝาง	๔๒,๘๙๓	๒,๕๕๕	๑,๗๖๕	๑๔	๙	๑๕๔	๑,๒๕๓	๒	๔๕๒	๖,๒๐๒
คิ่งตะเภา	๓๒,๔๔๖	๑๓,๑๘๙	๑,๙๓๗	๒๙๘	๑๓๘	๖๔	๕๕	๖๐	๕๐	๑๕,๗๙๑
จี่งวาม	๓๑,๘๕๙	๖,๘๒๓	๑,๔๕๖	-	-	๗๖	๖๘	-	๓๐๔	๘,๗๒๕
ถ้ำกลอง	๒๒,๒๖๐	๓๑๒	๑,๐๘๖	๑๒๙	๒๑๖	๔๒	๓	-	๑๔๗	๑,๙๓๔
ท่าเสา	๑๘,๐๘๑	๒,๕๒๔	๑๕	-	-	-	๔๑	๑๗๑	๕๐	๒,๘๐๐
ท่าอิฐ	๙,๐๗๔	๑๖๖	๙๐	-	-	-	๔	๐	-	๒๖๐
น้ำริด	๑๔,๑๗๕	๕,๓๙๖	๓๙	-	-	-	๔๒๗	๔๒	๗๙	๕,๙๘๓
บ้านเกาะ	๑๑,๘๔๐	๓,๐๗๑	๑๙๕	-	-	-	๑๒	๒๓	๒	๓,๓๐๓
บ้านด่าน	๑๕,๔๗๗	๕,๕๘๕	๑,๐๕๔	๑๘	๑๘๘	๗	๙	๓	๔๙	๖,๙๑๑
บ้านด่านนาขาม	๑๑๓,๙๒๘	๔,๖๒๓	๑๙๖	-	๓	๒๑๘	๑๒,๐๘๑	๑๙	๙๔๕	๑๘,๐๘๔
ป่าเช่า	๒๖,๕๗๗	๔,๒๓๓	๖๓๑	๗๐	๖๘	-	๘	๕๖	๙	๕,๐๗๕
ผาจุก	๔๗,๙๖๙	๙,๑๒๐	๒,๓๘๓	๓๔๐	๖๒๓	-	๓๕	๓๔	๒๑๘	๑๒,๗๕๒
วังกะพี้	๒๐,๒๓๐	๑๒,๑๑๖	๖๕๘	-	-	๔	๘๖	๑๓	๒๓	๑๒,๙๐๐
วังดิน	๒๒,๗๔๑	๖,๗๒๙	๒๕๔	-	-	-	๒๒	-	๔๓๕	๗,๔๓๙
แสนตอ	๒๙,๗๕๘	๒,๘๖๖	๙๘๓	๑๘๐	๒๔	-	๑๓	-	๒๔	๔,๐๘๙
หาดกรวด	๓๑,๙๒๐	๗,๘๒๔	๔,๑๑๔	๓๐	๑,๑๙๗	-	๒๑	๑	๒๔	๑๓,๕๑๐
หาดจิว	๑๕,๒๗๕	๓,๓๗๓	๑,๑๗๙	๔๗	๒๔	-	๓๖	๑	๘๘	๔,๗๔๗
พื้นที่รวม	๕๐๕,๕๐๒	๙๐,๕๐๑	๑๘,๓๓๓	๑,๑๒๕	๒,๔๙๐	๕๖๔	๑๔,๑๗๓	๔๒๔	๒,๘๙๗	๑๓๐,๕๐๖

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ปี ๒๕๖๕

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ-แกะ (ตัว)
ขุนฝาง	๒๕๗	๑๖๖	๑๕	๘๐๐	๑๒,๕๙๔		
คิ่งตะเภา	๔๓๓	๒๖๕	๒๖๗	๑,๓๙๙	๓๓,๖๔๙	๒๕๖	
จี่งวาม	๗๐๙	๑๓๖	๔๑	๑,๙๒๔	๓๔,๘๐๔	๒๕๑	๑๒
ถ้ำกลอง	๑๙๒	๙๗	๙๖	๕๔	๑๐,๖๒๗	๖๖	๑๔๒
ท่าเสา	๔๒๒	๑๔๐	๕๔	๖๖	๑๙,๕๒๑	๓,๐๒๒	๑๔๐
ท่าอิฐ	๕๕๔	๑๖	๓๔	๑๑๕	๑๘,๙๐๖	๔๓๙	
น้ำริด	๖๗๖	๑๓๗	๑๐๗	๔๘๘	๕๘,๓๘๗	๕๗๓	
บ้านเกาะ	๓๑๘	๔๖			๓๒,๐๒๐	๓๑	๑๒๐
บ้านด่าน	๖๘๙	๔๔๙	๑๓๐	๓,๙๖๓	๔๒,๙๐๗	๑๙๓	๑๒
บ้านด่านนาขาม	๘๑๐	๒๔๘	๑๕๘	๑๑๕	๔๕,๓๑๒	๑๕๘	๖๐
ป่าเช่า	๕๔๐	๓๗๑	๗๖	๙,๔๖๑	๓๗,๒๒๕	๑๘,๔๒๑	๗๐
ผาจุก	๖๔๘	๑,๐๓๖	๗๔	๕,๘๓๕	๑๔๑,๙๐๔	๙๖๑	
วังกะพี้	๕๖๖	๒๘		๑,๘๗๔	๖๑,๕๙๙	๕	
วังดิน	๕๓๗	๑,๔๓๓	๔๖	๑๘๕	๑๗,๐๗๘	๖๗๒	๗๔

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ-แกะ (ตัว)
แสนตอ	๓๓๑	๗๔	๓๐	๑,๐๔๗	๑๐๗,๓๔๒	๒,๙๒๔	
หาดกรวด	๓๕๙	๗๔	๒๙	๓๒๗	๑๗,๗๐๖	๑๔๙	
หาดจิว	๕๗๒	๑๐๐	๒	๔,๘๓๕	๘๙๗,๘๓๖	๕๕๔	
รวมทั้งหมด	๘๔๑๓	๔,๘๑๖	๑,๑๕๙	๓๒,๔๘๘	๑,๕๘๙,๔๑๗	๒๘,๖๗๕	๖๓๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ,พ.ศ.๒๕๖๖

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ (ไม่มี)
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน ๑ แห่ง คือ
ชื่อโรงงานดาราไก่ ที่ตั้ง หมู่ที่ ๑ ตำบลจิวงาม
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ ๓๖ ฟาร์ม ได้แก่
สมคิดเกษตรฟาร์ม หมู่ที่ ๗ ตำบลหาดกรวด
บัลลังค์ฟาร์ม หมู่ที่ ๒ ตำบลขุนฝาง
ฟาร์ม บีเอ็มฟู้ดส์ โปรดักชั่น หมู่ที่ ๓ ตำบลจิวงาม
ฟาร์มราตรี หมู่ที่ ๒ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มเรณู หมู่ที่ ๒ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มสุพิน หมู่ที่ ๒ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มมุกชิตา หมู่ที่ ๒ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มสายพิน หมู่ที่ ๒ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มสำราญ หมู่ที่ ๖ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มมะลิ หมู่ที่ ๖ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มเกตตสุตา หมู่ที่ ๖ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มยุพา หมู่ที่ ๖ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มอุดม หมู่ที่ ๖ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มใบคริม หมู่ที่ ๖ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มบุญเสริม หมู่ที่ ๖ ตำบลหาดจิว
สุภณฟาร์ม หมู่ที่ ๘ ตำบลหาดจิว
สุรพงษ์ฟาร์ม หมู่ที่ ๘ ตำบลหาดจิว
พิชญฟาร์ม หมู่ที่ ๘ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มนาถตญา หมู่ที่ ๙ ตำบลหาดจิว
ปุ่นฟาร์ม หมู่ที่ ๙ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มถนัดกิจ หมู่ที่ ๙ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มไฉน หมู่ที่ ๑๐ ตำบลหาดจิว
กอบกุลฟาร์ม หมู่ที่ ๑๐ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มบุญรอด หมู่ที่ ๑๐ ตำบลหาดจิว
ฟาร์มวิไลวรรณ หมู่ที่ ๙ ตำบลผาจุก
ฟาร์มรำพรรณ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลผาจุก

ฟาร์มอุทัย หมู่ที่ ๑๐ ตำบลผาจุก
 ฟาร์มน้ำอ้อย หมู่ที่ ๑๐ ตำบลผาจุก
 ฟาร์มกตพล หมู่ที่ ๑๐ ตำบลผาจุก
 ฟาร์มนงเล็ก หมู่ที่ ๑๐ ตำบลผาจุก
 ฟาร์มวันเพ็ญ หมู่ที่ ๖ ตำบลแสนตอ
 ฟาร์มรังสรรค์ หมู่ที่ ๖ ตำบลแสนตอ
 ฟาร์มบุญสืบ หมู่ที่ ๖ ตำบลแสนตอ
 ฟาร์มพิสูตร หมู่ที่ ๖ ตำบลแสนตอ
 ฟาร์มประทวน หมู่ที่ ๖ ตำบลแสนตอ

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ปี ๒๕๖๕

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่นๆ
ขุนผาง	๕๖	๕๕	๑	
คิ่งตะเภา	๑๙	๑๘		๑
จี่วงาม	๕๑	๕๑		
ถ้ำฉลอง				
ท่าเสา	๓๐	๓๐		
ท่าอิฐ	๖	๖		
น้ำริด	๕	๕		
บ้านเกาะ	๓๒	๒๙	๑	๒
บ้านด่าน	๑๘๘	๑๘๘		
บ้านด่านนาขาม	๒๑๘	๒๑๘		
ป่าเช่า	๔๐	๓๗		๓
ผาจุก	๑๖๗	๑๖๕		๒
วังกะพี้	๒๒๗	๒๒๗		
วังดิน	๒๒๐	๒๑๖		๔
แสนตอ	๑๑๐	๑๑๐		
หาดกรวด	๕๙	๕๗		๒
หาดจิว	๖๓	๖๓		
รวมทั้งหมด	๑,๔๙๑	๑,๔๗๕	๒	๑๔

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ,พ.ศ.๒๕๖๖

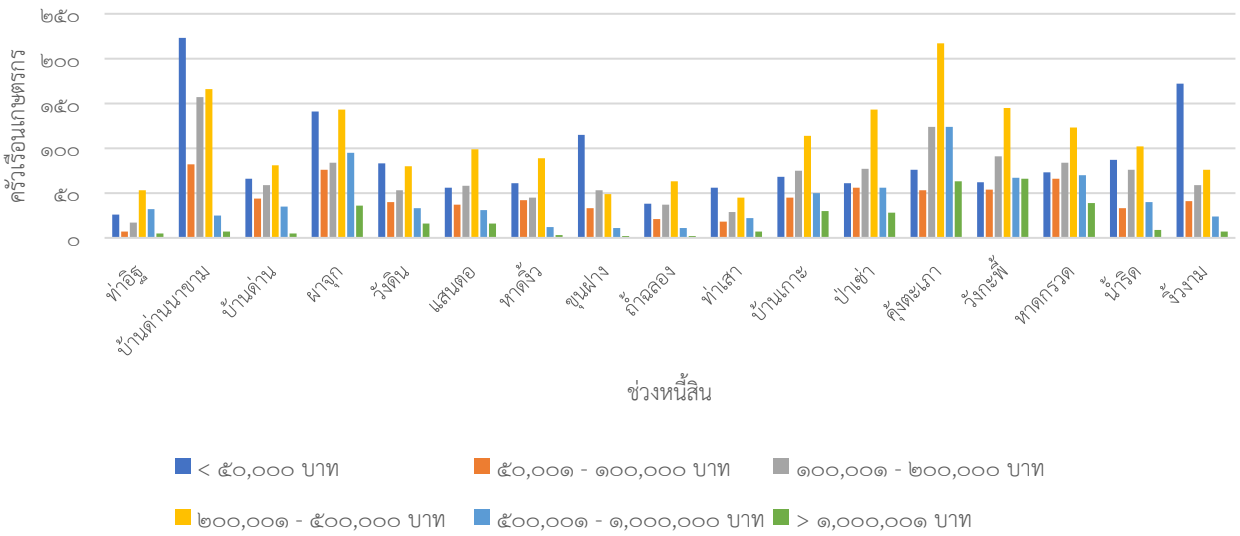
๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

เกษตรกรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ส่วนใหญ่มีรายได้ภาคการเกษตรน้อยกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๘๙ ร้อยละ ๗๓ รองลงมา มีรายได้อยู่ในช่วง ๖๐,๐๐๐ - ๑๑๙,๙๙๙ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒๒ (ข้อมูลจำแนกตามที่อยู่ทะเบียนบ้าน เฉพาะครัวเรือนที่ให้ข้อมูลรายได้หนี้สินเท่านั้น)

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

เกษตรกรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ส่วนใหญ่มีหนี้สินในภาคการเกษตร ซึ่งกู้จากสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์มีสาขาในพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

กราฟแสดงสินเชื่อและภาวะหนี้สินเกษตรกรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์

ภาพที่ ๑๑ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

(ที่มา: สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัดอุดรดิตถ์ ,พ.ศ.๒๕๖๖)

๖.๒. ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดอุดรดิตถ์/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปีในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เท่ากับ ๔๑,๙๓๗ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๓) มีมูลค่า เท่ากับ ๔๐,๕๐๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๑,๔๓๕ ล้านบาท เศรษฐกิจจังหวัดอุดรดิตถ์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ขยายตัวร้อยละ ๓.๕๔๓ ในขณะที่เศรษฐกิจประเทศขยายตัวร้อยละ ๑.๕ จากที่ลดลง ร้อยละ ๖.๑ ในปี ๒๕๖๓ เป็นการขยายตัวทั้ง การผลิตภาคเกษตรและภาคนอกเกษตร โดยการผลิตภาคเกษตรขยายตัวจากผลผลิตพืชหลัก ส่วนภาคนอกเกษตรมีปัจจัยสำคัญมาจากการลดการนำเข้าของเครื่องจักรและยานยนต์ โดยกรมศุลกากรได้ดำเนินการลดอัตราภาษีนำเข้าเครื่องจักรและยานยนต์จาก ๑๐% เหลือ ๕% นอกจากนี้ยังมีการนำเข้าเครื่องจักรและยานยนต์จากต่างประเทศเพิ่มขึ้นและต่อเนื่อง ประกอบกับรัฐบาลได้ดำเนินมาตรการเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจต่างๆอย่างต่อเนื่อง

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปีใน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ ๑๐๓,๕๖๗ บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๓) ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี ๙๙,๑๓๕ บาท จำนวน ๔,๔๓๒ บาทคิดเป็นร้อยละ ๔.๔๓

ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดอุดรดิตถ์ (ณ ราคาประจำปี หรือราคาตลาด)

หน่วย : ล้านบาท .

รายการ	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓
ภาคเกษตร	๑๓,๘๒๗	๑๔,๔๔๗	๑๓,๐๓๑	๑๒,๗๑๒	๑๓,๑๐๒
สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๑๓,๘๒๗	๑๔,๔๔๗	๑๓,๐๓๑	๑๒,๗๑๒	๑๓,๑๐๒
ภาคนอกเกษตร	๒๖,๙๑๙	๒๗,๖๙๐	๒๘,๒๖๕	๒๗,๗๙๐	๒๘,๘๓๕
อุตสาหกรรม	๖,๓๑๐	๖,๒๒๙	๖,๘๖๕	๖,๑๙๓	๗,๑๑๘
สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๕๖๔	๖๐๔	๓๕๔	๔๐๑	๓๘๖
สาขาการผลิตอุตสาหกรรม	๔,๓๐๕	๔,๕๒๗	๕,๒๔๒	๔,๔๔๕	๕,๒๖๑
สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	๑,๓๓๐	๙๖๖	๑,๐๙๙	๑,๐๗๘	๑,๐๒๗
สาขาการจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	๑๑๑	๑๓๑	๑๗๐	๒๖๙	๔๔๓
บริการ	๒๐,๖๐๙	๒๑,๔๖๒	๒๑,๔๐๐	๒๑,๕๙๗	๒๑,๗๑๘
สาขาการก่อสร้าง	๑,๙๑๘	๒,๒๒๒	๒,๐๙๓	๒,๒๙๓	๒,๖๐๕
สาขาการขายส่งและการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และ จักรยานยนต์	๕,๒๕๒	๕,๔๒๖	๕,๑๕๖	๔,๙๕๖	๔,๙๑๑

รายการ	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓
สาขาการขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	๖๓๘	๗๑๐	๗๖๗	๗๕๗	๘๓๙
สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๘๗	๙๘	๑๐๕	๙๓	๘๖
สาขาข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๓๔๓	๓๙๖	๔๗๐	๕๓๒	๕๓๐
สาขากิจกรมทางการเงินและการประกันภัย	๓,๐๔๗	๓,๑๔๒	๓,๒๐๒	๓,๒๕๕	๓,๐๘๖
สาขากิจกรมอสังหาริมทรัพย์	๑,๗๑๖	๑,๗๑๓	๑,๕๖๐	๑,๖๓๗	๑,๕๙๘
สาขากิจกรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘	๖	๙	๗	๑๐
สาขากิจกรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	๖๐	๕๘	๕๘	๓๘	๓๓
สาขาการบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	๒,๔๙๖	๒,๖๕๕	๒,๗๗๓	๒,๗๕๙	๒,๖๑๓
สาขาการศึกษา	๓,๔๑๗	๓,๒๖๖	๓,๒๖๑	๓,๓๘๑	๓,๔๐๙
สาขาการบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๑,๒๐๓	๑,๓๒๒	๑,๔๐๘	๑,๔๒๒	๑,๕๓๙
สาขาศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	๑๑๖	๑๓๖	๑๖๒	๑๔๔	๑๖๘
สาขากิจกรมบริการด้านอื่นๆ	๓๐๙	๓๑๓	๓๗๖	๓๓๓	๒๙๒๓
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	๔๐,๗๔๖	๔๒,๑๓๗	๔๑,๒๙๕	๔๐,๕๐๒	๔๑,๙๓๗
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๙๗,๑๖๓	๑๐๑,๓๔๘	๑๐๐,๑๙๑	๙๙,๑๓๕	๑๐๓,๕๖๗
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๔๑๙	๔๑๖	๔๑๒	๔๐๙	๔๐๕

หมายเหตุ : ๑. คำนวณโดยใช้วิธีแบบปริมาณลูกโซ่ (Chain Volume Measures : CVMs) ในการวัดมูลค่าที่แท้จริง (Real term)

๒. ตัวอักษร r หมายถึง revised หรือการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง และ p หมายถึง preliminary หรือค่ารายปีที่ได้จากการประมาณผลข้อมูลเบื้องต้น

(ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๖.๓. จำนวนครัวเรือน

อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ มีประชากรทั้งสิ้น ๑๐๔,๑๒๕ คน จำนวนครัวเรือน ๔๕,๘๘๙ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๔๙,๖๑๕ คน หญิง ๕๔,๕๑๐ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

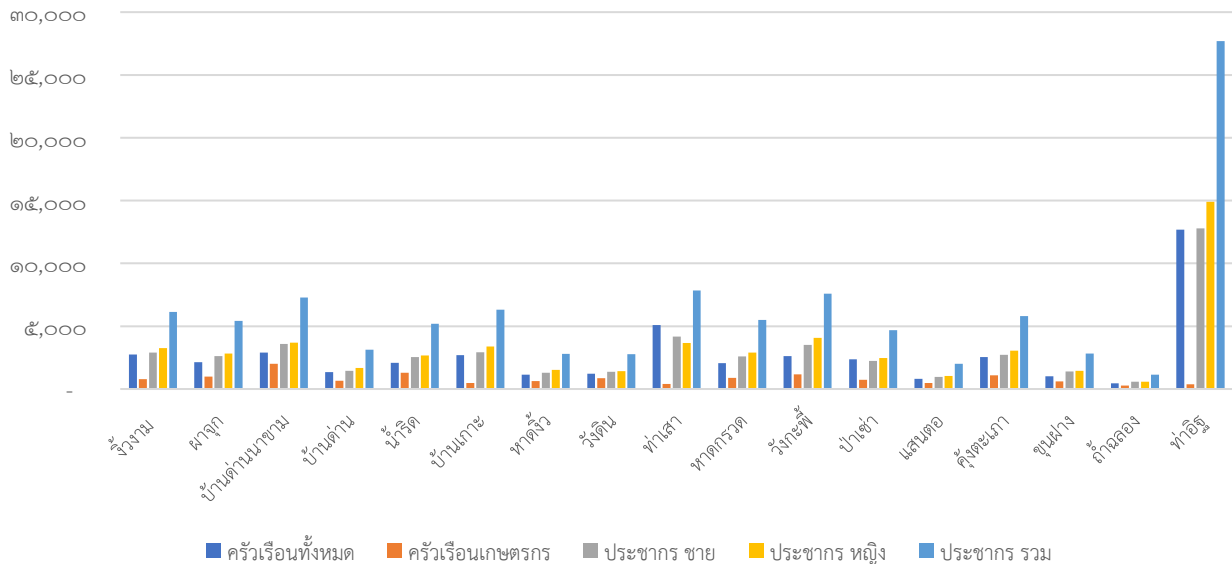
ตารางที่ ๑๑ แสดงจำนวนประชากรในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์

ที่	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	จี่งาม	๒,๗๔๐	๗๘๕	๒,๘๙๗	๓,๒๔๙	๖,๑๔๖
๒	ผาจุก	๒,๑๒๙	๙๘๓	๒,๖๐๗	๒,๘๑๖	๕,๔๒๓
๓	บ้านด่านนาขาม	๒,๙๐๐	๑,๙๙๙	๓,๕๙๑	๓,๖๘๑	๗,๒๗๒
๔	บ้านด่าน	๑,๓๓๙	๖๖๖	๑,๔๔๖	๑,๖๗๒	๓,๑๑๘
๕	น้ำริด	๒,๐๙๑	๑,๒๘๑	๒,๕๓๕	๒,๖๖๗	๕,๒๐๒
๖	บ้านเกาะ	๒,๗๐๒	๔๘๒	๒,๙๓๒	๓,๓๘๐	๖,๓๑๒
๗	หาดจิว	๑,๑๓๙	๖๓๕	๑,๒๘๖	๑,๕๑๕	๒,๘๐๑
๘	วังดิน	๑,๒๑๐	๘๖๗	๑,๓๕๘	๑,๔๑๖	๒,๗๗๔
๙	ท่าเสา	๕,๑๐๑	๔๐๕	๔,๑๘๑	๓,๖๗๐	๗,๘๕๑
๑๐	หาดกรวด	๒,๐๖๖	๘๗๙	๒,๖๐๐	๒,๘๙๓	๕,๔๙๓
๑๑	วังกะพี้	๒,๖๑๐	๑,๑๖๑	๓,๕๐๓	๔,๐๗๘	๗,๕๘๑

ที่	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑๒	ป่าเช่า	๒,๓๕๓	๗๒๕	๒,๒๒๗	๒,๔๖๘	๔,๖๙๕
๑๓	แสนตอ	๘๐๐	๔๗๓	๙๖๔	๑,๐๔๕	๒,๐๐๙
๑๔	คิ่งตะเภา	๒,๕๔๗	๑,๐๙๓	๒,๗๓๒	๓,๐๕๙	๕,๗๙๑
๑๕	ขุนฝาง	๑,๐๑๙	๖๐๐	๑,๓๙๕	๑,๔๓๗	๒,๘๓๒
๑๖	ถ้ำผดลอง	๔๕๑	๒๗๑	๕๖๘	๕๖๗	๑,๑๓๕
๑๗	ท่าอิฐ	๑๒,๖๙๒	๓๖๓	๑๒,๗๙๓	๑๔,๘๙๗	๒๗,๖๙๐
รวม		๔๕,๘๘๙	๑๓,๖๖๘	๔๙,๖๑๕	๕๔,๕๑๐	๑๐๔,๑๒๕

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ พ.ศ.๒๕๖๖

กราฟแสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ (ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๖)

๖.๔. การศึกษา

อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ มีสถานศึกษาทั้งสิ้น ๒๕ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล-ประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ แห่ง คือ
  - ๑.๑. โรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์
  - ๑.๒. โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ
  - ๑.๓. โรงเรียนเทศบาลวัดคลองโพธิ์
  - ๑.๔. โรงเรียนเทศบาลวัดเกษมจิตตาราม
  - ๑.๕. โรงเรียนเทศบาลวัดไผ่ล้อม
๒. โรงเรียนอนุบาล-ประถมศึกษา สังกัดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง คือ
  - ๒.๑. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

๓. โรงเรียนอนุบาล-ประถมศึกษา เอกชน ๑ แห่ง คือ
 ๓.๑. โรงเรียนเซนต์แมรี
๔. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๕ แห่ง คือ
 ๔.๑. โรงเรียนอุตรดิตถ์
 ๔.๒. โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี
 ๔.๓. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าอุตรดิตถ์
 ๔.๔. โรงเรียนน้ำริดวิทยา
 ๔.๕. โรงเรียนแสนตอวิทยา
๕. ระดับอาชีวศึกษา จำนวน ๔ แห่ง คือ
 ๕.๑. วิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์
 ๕.๒. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์
 ๕.๓. วิทยาลัยสารพัดช่างอุตรดิตถ์
 ๕.๔. วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตรดิตถ์
๖. ระดับอุดมศึกษา จำนวน ๙ แห่ง คือ
 ๖.๑. โรงเรียนอุตรดิตถ์บริหาร
 ๖.๒. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และโรงเรียนทุ่งกะโล่วิทยา
 ๖.๓. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 ๖.๔. มหาวิทยาลัยนเรศวร ศูนย์วิทยบริการ จังหวัดอุตรดิตถ์ (โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี)
 ๖.๕. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์(โรงเรียนอุตรดิตถ์)
 ๖.๖. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดอุตรดิตถ์ (วัดหมอนไม้)
 ๖.๗. มหาวิทยาลัยรามคำแหง ศูนย์การศึกษาอุตรดิตถ์ (วิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์)
 ๖.๘. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดอุตรดิตถ์ (โรงพยาบาลอุตรดิตถ์)
 ๖.๙. ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลอุตรดิตถ์ (สถาบันร่วมผลิตแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร)

๖.๕. สาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

ตารางที่ ๑๒ แสดงสถานบริการสาธารณสุข สังกัดกระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมืองอุตรดิตถ์

อำเภอ	เครือข่ายบริการสุขภาพ				
	โรงพยาบาล (แห่ง)	เตียง (เตียง)	ระดับการ พัฒนา (service plan)	รพ.สต. (แห่ง)	ศูนย์สุขภาพชุมชน : PCU (แห่ง)
เมืองอุตรดิตถ์	๑	๖๒๐	A	๒๑	๒

ที่มา : กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุตรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๓ แสดงสถานบริการสาธารณสุขเอกชน อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

อำเภอ	สถานบริการสาธารณสุขเอกชน			
	โรงพยาบาล (แห่ง)	คลินิก แพทย์	ร้านขายยา แผนปัจจุบัน	ร้านขายยา แผนโบราณ
เมืองอุดรดิตถ์	๑	๓๐	๒๙	๑๓

ที่มา : http://doh.hpc.go.th/bseRaj/setting_amphur.php สืบค้นเมื่อ ก.ค. ๒๕๖๖

<https://uto.moph.go.th/consumer/k.y.๑%๒๐๕๑.pdf> สืบค้นเมื่อ ก.ค. ๒๕๖๖

๖.๖. ประเพณีและวัฒนธรรม

๖. ศาสนา

การนับถือศาสนาของประชาชน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธประมาณร้อยละ ๙๗ อื่นประมาณร้อยละ ๓ มีสถาบันทางศาสนาที่เป็นวัด ที่พักสงฆ์

๗. วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ตั้งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย ทำให้ภาษาพูด สำเนียง การพูดเหมือนคนไทยภาคเหนือ นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาษาถิ่นสุโขทัย ในพื้นที่บาง ตำบล เช่น หาดกรวด วังกะพี้ ป่าเช่า และบ้านเกาะ โดยสภาพพื้นที่ของจังหวัดอุดรดิตถ์ อยู่ในเขตรอยต่อ ๓ วัฒนธรรม คือล้านนา ล้านช้าง และไทยกลาง เป็นผลให้ลักษณะวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ภาษาถิ่นและงานประเพณีพื้นบ้านต่าง ๆ มีลักษณะผสมผสาน บางส่วนพูดภาษาไทยถิ่นเหนือ (คำเมือง) บางส่วนพูดภาษาไทยภาคกลาง บางส่วนพูดภาษาลาวและบางส่วนพูดภาษาท้องถิ่นของตน เช่น บ้านทุ่งยั้ง เป็นต้น

๘. งานเทศกาล และงานประจำปีจังหวัดอุดรดิตถ์

- งานเทศกาลพระยาพิชัยดาบหักและงานกาชาดประจำปีจังหวัดอุดรดิตถ์ ในระหว่างวันที่ ๗ - ๑๖ มกราคม ของทุกปี
- งานเทศกาลกลางสาดหวานและสินค้า OTOP เมืองอุดรดิตถ์ ประมาณเดือนกันยายนและตุลาคมของทุกปี
- ประเพณีแข่งขันพายเรือยาวประจำปี (๒๒ - ๒๔ สิงหาคมของทุกปี จัดโดยเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ บริเวณลานเอกประสงค์ริมน้ำ่าน อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

๙. การละเล่นพื้นบ้าน

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์มีการละเล่นพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ที่เป็นของภาคเหนือตอนบน ภาคกลาง และลาว โดยการละเล่นชะล้อน ซอ ซึง จ้อย ค่าว ตามแบบวัฒนธรรมล้านนา และยังมีการเล่นดนตรีไทยเดิมแบบภาคกลางที่ยังคงมีผู้สืบทอดมาจนปัจจุบัน ทั้งภูมิปัญญาในการทำเครื่องดนตรีและการละเล่น เช่น ดนตรีม้งคละ (มีการเล่นกันอยู่ในอำเภอพิชัย) และวงปี่พาทย์ แต่สำหรับการละเล่นพื้นบ้านส่วนใหญ่นอกจากนี้ได้สาบสูญไปเกือบจะหมดสิ้นเนื่องจากไม่มีผู้ใดสืบทอดต่อ

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

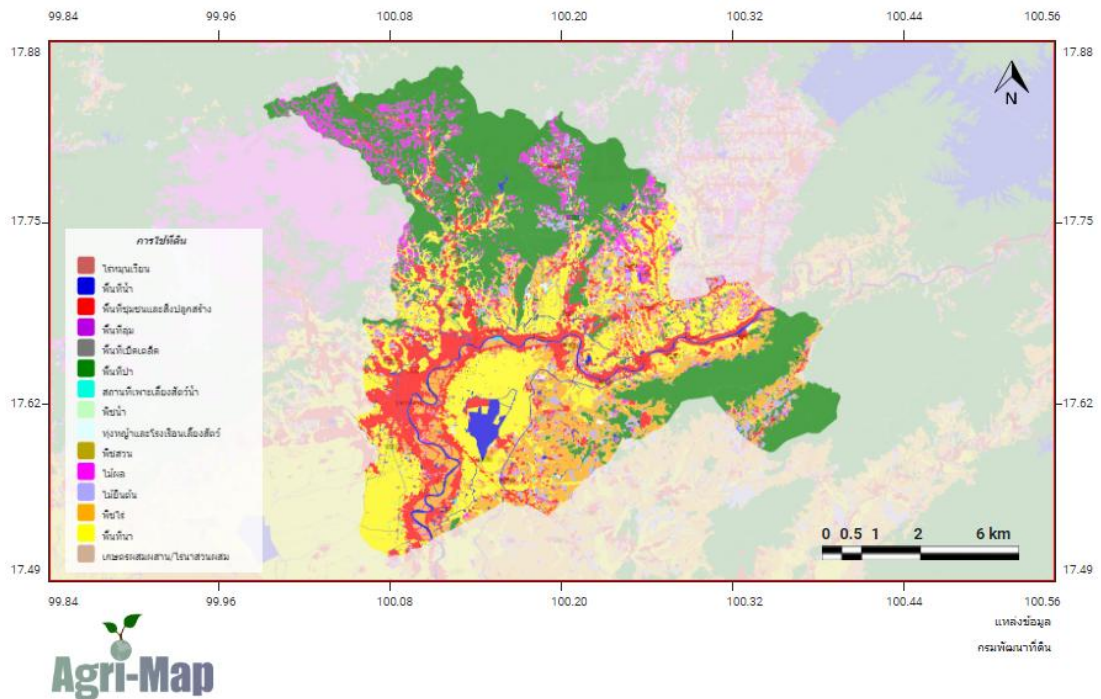
อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา จำนวน ๑๑๕,๒๓๖.๔๙ ไร่ ร้อยละ ๒๒.๘ รองลงมาคือพื้นที่ไร่ จำนวน ๖๔,๘๗๓.๔๐ ไร่ ร้อยละ ๑๒.๘๔ และพื้นที่ไม้ผล จำนวน ๓๔,๙๒๗.๒๐ ไร่ ร้อยละ ๖.๙๑

ตารางที่ ๑๔ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๑๗๐,๓๙๖.๔๙	๓๓.๗๑
พื้นที่นา	๑๑๕,๒๓๖.๔๙	๒๒.๘
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๗๙,๕๒๘.๑๑	๑๕.๗๓
พืชไร่	๖๔,๘๗๓.๔๐	๑๒.๘๔
ไม้ผล	๓๔,๙๒๗.๒๐	๖.๙๑
ไม้ยืนต้น	๑๘,๖๒๔.๘๑	๓.๖๘
พื้นที่น้ำ	๑๗,๓๖๖.๐๐	๓.๔๔
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๒,๔๐๙.๘๗	๐.๔๘
พืชสวน	๑,๔๒๔.๐๑	๐.๒๘
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๕๓๐.๙๘	๐.๑๑
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๑๐๗.๔๕	๐.๐๒
รวม	๕๐๕,๔๒๔.๘๓	๑๐๐

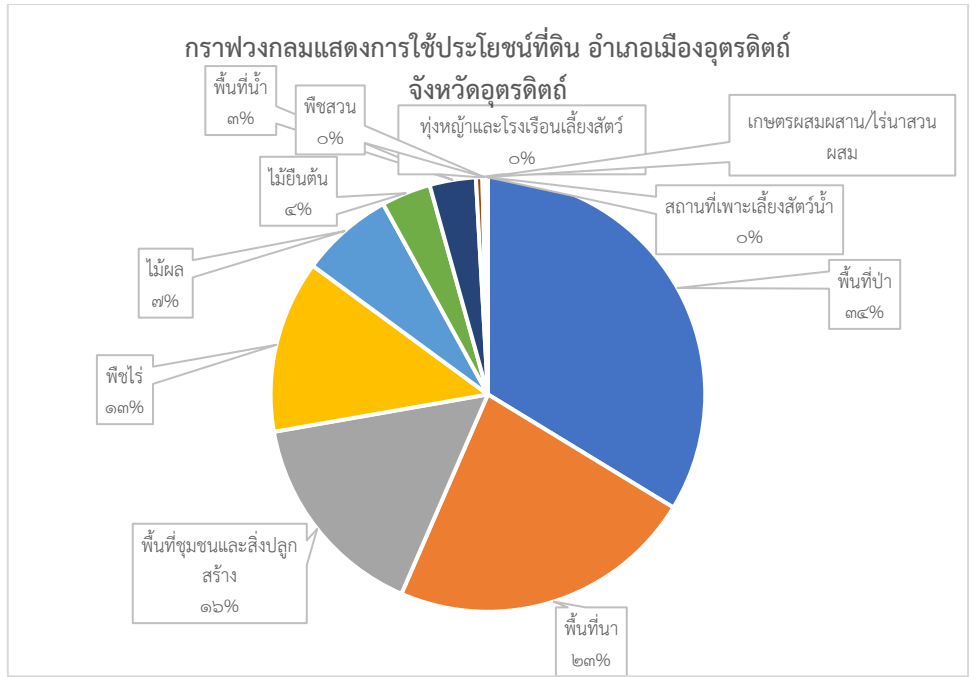
ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการจัดการเชิงรุก (Agri-Map) (<https://agri-map-online.moac.go.th/>) พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนที่การใช้ที่ดินอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

(ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการจัดการเชิงรุก (Agri-Map) (<https://agri-map-online.moac.go.th/>) พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๔ แสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ (ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการจัดการเชิงรุก (Agri-Map) (<https://agri-map-online.moac.go.th>) พ.ศ. ๒๕๖๖)

๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

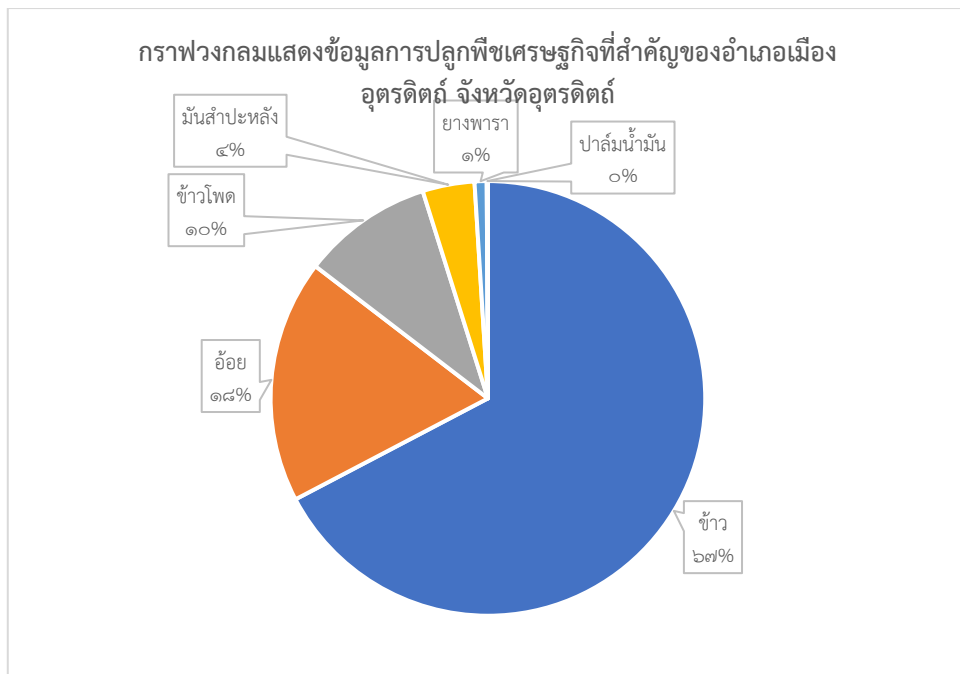
อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๑๘๖,๑๕๓.๑๙ ไร่ รองลงมา คืออ้อยโรงงาน มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๓๐,๖๘๖.๗๙ ไร่ และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑๖,๕๒๐.๕๙ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์						รวมทั้งหมด
		ข้าว	อ้อยโรงงาน	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	
จี้วาม	๓๑,๘๕๙.๑	๘๐,๘๒๐.๐	๗๐๕.๐	๑,๑๓๑.๐	-	-	-	๘๒,๖๕๖.๐
ผาจุก	๔๗,๙๖๘.๙	๑๑,๕๑๕.๓	๙,๑๒๐.๔	๒,๕๕๘.๗	๙๓๔.๓	๑๐๗.๔	๕๙.๙	๒๔,๒๙๕.๙
บ้านดำนนาขาม	๑๑๓,๙๒๘.๐	๖,๓๑๕.๔	๒๓.๗	๔๓๙.๖	๕.๓	๒๕๓.๕	-	๗,๐๓๗.๔
บ้านดำน	๑๕,๔๗๖.๖	๕,๓๔๐.๙	๑๘๗.๑	๑,๑๔๙.๓	๑๑.๕	๓๔.๔	-	๖,๗๒๓.๒
น้ำริด	๑๔,๑๗๔.๕	๖,๙๐๒.๗	๖๔.๑	๒๕๕.๓	๓๖.๒	๑๙.๓	-	๗,๒๗๖.๗
บ้านเกาะ	๑๑,๘๔๐.๒	๔,๑๖๖.๗	๙๗.๗	๘๔.๒	-	๑๐.๕	-	๔,๓๕๙.๑
หาดจีว	๑๕,๒๗๕.๔	๔,๑๘๓.๑	๑,๕๗๕.๙	๑,๐๕๒.๒	-	-	-	๖,๘๑๑.๑
วังดิน	๒๒,๗๔๑.๐	๗,๕๗๐.๒	๔๗๙.๓	๒,๑๔๗.๙	๙.๗	๘๔.๕	๑๔.๒	๑๐,๓๐๕.๘
ท่าเสา	๑๘,๐๘๑.๑	๕,๙๑๑.๗	๑๓.๑	๔๓๗.๔	๖๘.๔	-	-	๖,๔๓๐.๖
หาดกรวด	๓๑,๙๒๐.๑	๙,๒๖๓.๐	๗,๖๓๔.๙	๑,๖๐๘.๓	๒,๙๕๖.๖	๑๒๓.๙	-	๒๑,๕๘๖.๖
วังกะพี้	๒๐,๒๓๐.๐	๑๓,๔๓๒.๘	๒๒๔.๒	๓๐๐.๓	๙.๙	-	-	๑๓,๙๖๗.๒

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์						รวมทั้งหมด
		ข้าว	อ้อยโรงงาน	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ปาล์ม น้ำมัน	
ป่าเซ่า	๒๖,๕๗๖.๙	๖,๔๕๗.๙	๓,๕๔๖.๗	๕๖๖.๓	๑,๗๒๘.๔	-	๔๓.๑	๑๒,๓๔๒.๔
แสนตอ	๒๙,๗๕๗.๘	๔,๘๔๐.๔	๗๘๕.๒	๑,๐๓๐.๕	๑๐๖.๐	๔๒.๖	-	๖,๘๐๔.๗
คิ่งตะเภา	๓๒,๔๔๖.๑	๑๔,๖๕๔.๐	๔,๕๔๒.๐	๖๕๘.๐	๓๖๗.๐	๕๖.๐	-	๒๐,๒๗๗.๐
ขุนฝาง	๔๒,๘๙๒.๗	๓,๗๑๒.๐	๑๘๓.๐	๒,๑๐๔.๐	๑๐๙.๐	๔๑๘.๐	-	๖,๕๒๖.๐
ถ้ำผดุง	๒๑,๒๕๙.๕	๑๖๒.๒	๑,๕๐๔.๖	๙๙๘.๗	๕๘.๑	๓๑๔.๘	๓๒.๘	๓,๐๗๑.๒
ทำอิฐ	๙,๐๗๓.๙	๙๐๕.๐	-	-	-	-	-	๙๐๕.๐
รวม	๕๐๕,๕๐๑.๘๔	๑๘๖,๑๕๓.๑๙	๓๐,๖๘๖.๗๙	๑๖,๕๒๐.๕๙	๖,๔๐๐.๔๑	๑,๔๖๔.๘๖	๑๕๐.๐๓	๒๔๑,๓๗๕.๘๗

ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการจัดการเชิงรุก (Agri-Map) (<https://agri-map-online.moac.go.th>) พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการจัดการเชิงรุก (Agri-Map) (<https://agri-map-online.moac.go.th/>) พ.ศ. ๒๕๖๖)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๖ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่	ตำบล
๑	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกล้วยฉาบ ต.ขุน ฝาง	นาง บัวมัน เชื้อพันสา	กล้วยฉาบวิสาหกิจ ชุมชนขุนฝาง	๑๓	๖	ขุนฝาง
๒	กลุ่มเกษตรทำสวนขุนฝาง	นาย เสนอ คำชม	ผลไม้ปลอดภัย ขุนฝาง	๒๔	๖	ขุนฝาง
๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หมู่ ๔ ต.คิ่งตะเกา	นาง ถวิล อยู่คล้าย	อาร์แปรรูป คิ่งตะเกา	๒๑๘	๔	คิ่งตะเกา
๔	กลุ่มผู้เลี้ยงผึ้ง	นายเสวก พ่วงปาน	น้ำผึ้งคิ่งตะเกา	๑๘๕/๑	๔	คิ่งตะเกา
๕	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวเพื่อ สุขภาพ	นางศศิธร อ่อนคง	ข้าวอินทรีย์ คิ่งตะเกา	๕๓/๒	๓	คิ่งตะเกา
๖	ผลิตภัณฑ์กระเป๋าผ้าHandmade บ้าน หัวหาด	นางสาวศิริธร เจริญอัน	กระเป๋าผ้าหัวหาด	๑๑๔	๕	คิ่งตะเกา
๗	กนกพร ปาด้วง	นายกนกพร ปาด้วง	ขนมไทย	๑๖๗	๑	จี้วังาม
๘	กลุ่มผ้าห่มใยสังเคราะห์ สำลี (เอื้องเงิน)	นางเพ็ญ แสงนันทชัย	ผ้าห่มใยสังเคราะห์ สำลี (เอื้องเงิน)	๒๐๖/๑ ๑	๑๐	ท่าเสา
๙	กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าดวงตะวัน	นางอรทัย สาคำ	เสื้อผ้าดวงตะวัน	๒๐๖/๙	๑๐	ท่าเสา
๑๐	วิริยาดีไซน์	นางสาววิริยา เนตรแพร	ผ้า่านวิริยา	๒๐	๙	ท่าเสา
๑๑	กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านน้ำริด	นางฉลาด สุริวงษ์	ผ้าพื้นเมืองบ้านน้ำริด	๒๑๗	๑	น้ำริด
๑๒	กลุ่มทำเหนื่อแกลลอรี่	นายกฤษณะ อยู่มนใจ	ภาพวาดอะคริลิก	๕/๒	๕	น้ำริด
๑๓	กลุ่มไข่เค็มโอโอดิน	นาง สุปรียา สาสอน	ไข่เค็มโอโอดิน	๕๐	๔	น้ำริด
๑๔	วิสาหกิจชุมชนสุรากลั่นชุมชนม้าแก้ว มังกร	นางธมลวรรณ สุริยศ	สุรากลั่นม้าแก้วมังกร	๑๙	๖	บ้านด่าน
๑๕	กลุ่มเกษตรทำสวนบ้านด่านนาขาม	นางสาวสีมา แก้ว กำเหนิด	ผลไม้ปลอดภัย ห้วยลึก	๒๓๒	๘	บ้านด่านนาขาม
๑๖	หอมหวานฟาร์มผึ้ง	นายกาหลง หอมหวาน	น้ำผึ้ง	๕๘/๑	๑	บ้านด่านนาขาม
๑๗	กลุ่มสตรีและเยาวชนบ้านเกาะ	นางสาวรวงคณา สุวรรณชัย	ผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป	๖๔/๑	๕	บ้านเกาะ
๑๘	กลุ่มทำผลิตภัณฑ์ผักตบชวา	นางฉัตรเงิน สีชมพู	เครื่องจักรสาน ผักตบชวา	๑๓๒	๗	ป่าเช่า
๑๙	กลุ่มนวัตกรรมบ้านพระฝาง	นางพยุง เปรมปรี	ท่องเที่ยวประวัติศาสตร์	๑๒๖	๓	ผาจุก
๒๐	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนวิถีพอเพียงข้าว ปลอดภัยไรซ์เบอร์รี่ฟาร์ม	นางสาวจิรวัดน์ คุ่ม อักษร	ข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์	๑๘๕	๖	วังกะพี้
๒๑	พรจากแม่ฟาร์ม	นางนิตยา แก้วคอน	ผลไม้แปรรูป	๑๔๙	๕	วังกะพี้
๒๒	วิสาหกิจชุมชนโรงสีข้าวชุมชนตำบลวัง ดิน	นางมารศรี สิงห์เสวก	ข้าวปลอดภัย	๔๑	๓	วังดิน
๒๓	กลุ่มไม้กวาดตองกงบ้านยางจุ่ม	นางสาวยุพิน คำเงิน	ไม้กวาด	๒๒	๓	วังดิน
๒๔	กลุ่มผักตบชวาและเสือกก	นายพัลลภ สังข์จันทร์	กระเป๋าจักรสาน	๑๔/๑	๖	หาดกรวด
๒๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มธูปหอมชุมชน	นายบุญธรรม อินเบิด	ธูปหอม	๑๓๑	๕	หาดจิว
๒๖	กลุ่มทอผ้า ม.๒ หาดจิว	นางไสว ใจมั่ง	ผ้าพื้นเมือง หาดจิว	๑๔/๑	๒	หาดจิว
๒๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเย็บผ้าห่มสำลี ม.๗	นางริน เงินแก้ว	ผ้าห่มสำลี	๙	๗	แสนตอ

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ , พ.ศ. ๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๗ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๑๕
เครื่องดื่ม	๐
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๕
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๗
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๐
รวม	๒๗

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ , พ.ศ. ๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอเมืองอุดรดิตถ์

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่	ตำบล		
๑	กลุ่มปลูกพืชทางเลือกใหม่เพื่อการเรียนรู้และการค้าไทย	๑๘	๒	ท่าเสา	๑๓	นางปราวีณา เล็ก
๒	เลี้ยงไก่พื้นเมืองส่งออก	๔๕/๒	๓	บ้านด่าน	๘	นายเศกสิทธิ์ คำคำ
๓	กลุ่มเลี้ยงโค บ้านนาน้อยใต้	๑๘๕	๑๐	หาดจิว	๑๔	นายกลกมล จิวอยู่
๔	กลุ่มงานหัตถกรรมบ้านหัวหาด	๑๑๔	๕	คิ่งตะเภา	๗	นางสาว ศิริธร เจริญอัน
๕	กลุ่มงานหัตถกรรมบ้านหัวหาด	๑๑๔	๕	คิ่งตะเภา	๗	นางสาวศิริธร เจริญอัน
๖	เกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านปางวัว หมู่ ๗	๖	๗	ขุนฝาง	๘	นางสาวดวงใจ หมอกอง
๗	กลุ่มวนเกษตรห้วยเกียงผา	๒๙	๑๐	บ้านด่านนาขาม	๗	นางสาวพิมพ์พรรณ จันทร์มาลา
๘	กลุ่มถั่วลิสงลายเสือตำบลบ้านด่านนาขาม	๑๔๔	๑	บ้านด่านนาขาม	๙	นางทองมา คงสุข
๙	ผู้ปลูกบอนสีอุดรดิตถ์	๑๑๓	๑๑	จิวงาม	๗	นายปรีชา พรหมโสภา
๑๐	กลุ่มแปรรูปกล้วยเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยกั้ง	๓	๖	บ้านด่านนาขาม	๘	นางแสงเดือน หน่อเทพ
๑๑	สมุนไพรวิชาดา	๑๖๔/๑	๖	บ้านด่านนาขาม	๑๒	นางวิชาดา วิภาพักตร์
๑๒	กลุ่มวนเกษตรอินทรีย์อุดรดิตถ์	๑๗๕	๖	บ้านด่านนาขาม	๒	นายสมหวัง เอี่ยมจิวงาม
๑๓	ไม้กฤษณาปลูกอุดรดิตถ์	๔๓	๘	ผาจุก	๗	นายสมพงษ์ เมืองไสย
๑๔	เกษตรอินทรีย์ปลูกพืชสมุนไพรครบวงจรเพื่อการแปรรูป	๓๑	๗	ท่าเสา	๘	นางสาวภัทราวดี ท้าวเทพ
๑๕	สมุนไพรสบายแห้ว	๓๐๘	๒	บ้านด่านนาขาม	๙	นายธนวัฒน์ จอมประเสริฐ
๑๖	โคขุนเพื่อจำหน่าย หมู่๔ หมู่๘ หมู่๑๑	๑๗	๔	ผาจุก	๘	นาง ปานจิต อ่อนระสูง
๑๗	เกษตรสร้างไทย จ.อุดรดิตถ์	๒๗๓	๔	ท่าเสา	๘	นาย ไพโรสิงห์ ดีประเสริฐ
๑๘	กลุ่มสมุนไพรก้าวหน้า บ้านเราหมู่ ๙	๙๕	๙	บ้านด่านนาขาม	๒๐	นายโอภาท ผาผึ้ง
๑๙	กลุ่มสมุนไพรบ้านด่านนาขาม	๘๗/๑	๗	บ้านด่านนาขาม	๘	นายจำรอง แก้วเปี้ย
๒๐	กลุ่มเลี้ยงปลาบ้านห้วยกั้ง	๑๘๐	๖	บ้านด่านนาขาม	๗	นางเกษสุคนธ์ อินหม่อม
๒๑	แปรรูปมะนาวบ้านซ่าน	๕๑/๒	๖	หาดกรวด	๑๒	นางสาวอัญชรี เข็มเพชร
๒๒	กลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมือง ม.๔,ม.๓ ต.ผาจุก	๙๘	๔	ผาจุก	๙	นายอมร ยิ้มเจริญ
๒๓	แปลงใหญ่ปลูกไม้อำเภอเมือง	๔๗	๘	แสนตอ	๒๑	นางยุพดี เข้มพราหม
๒๔	กลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมือง ม.๓ ต.ถ้ำฉลอง	๕๘/๑	๓	ถ้ำฉลอง	๑๐	นางภัทราพร แก้วจรรยา

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่	ตำบล		
๒๕	สุรากลั่นข้าวทิพย์	๑๑๙	๕	บ้านดำนานาขาม	๗	นายศรพรรธน์ บุญอินเขียว
๒๖	กลุ่มอาชีพบ้านคังยาง ต.บ้านดำน	๑๗	๗	บ้านดำน	๑๒	นาง ระเบียบ หล้าพรม
๒๗	แปลงใหญ่ข้าวชุมชนบ้านดำน	๑๔๖/๒	๑๑	บ้านดำน	๑๕	นายประสพ แสงดาว
๒๘	แปลงใหญ่ข้าวกลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนแสนตอ	๗/๔	๖	แสนตอ	๓๒	นายเพชรวิทย์ ไกลแนว
๒๙	เกษตรผู้เลี้ยงวัวบ้านปางวัว หมู่๗ ตำบลขุนฝาง	๑๔๒	๗	ขุนฝาง	๑๒	นางไพโรส หมอกอง
๓๐	กลุ่มเลี้ยงสัตว์บ้านเด่นด่านเหนือ	๑๔๖/๑	๑๑	บ้านดำน	๘	นายวินรินทร์ จันเขียว
๓๑	กลุ่มมาตีวนเกษตรอินทรีย์บ้านดำนนาขาม	๓๘	๘	บ้านดำนนาขาม	๗	นางสาวสีมา แก้วกำเหนิด
๓๒	เกษตรกรทำข้าว-ทำข้าวโพด	๔๔/๑	๔	ขุนฝาง	๑๒	นายลี กำเลิศ
๓๓	ยายสน่าสุรากลั่น	๑๑๐	๑๐	วังดิน	๗	นายบุญลือ มงคล
๓๔	ดวงตะวัน ผลิตภัณฑ์ชุมชนตำบลท่าเสา	๒๐๖/๙	๑๐	ท่าเสา	๙	นางอรทัย สาค่า
๓๕	พันธุ์ไม้รุ่งเรือง	๒๒๔/๓	๘	วังกะพี้	๘	นางวิภาวรรณ ยิ้มเพ็ชร
๓๖	ไร่ภูวนัฐ	๕๑	๔	ถ้ำฉลอง	๗	นายณัฐวัตร ใจตุลละ
๓๗	กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑-๔ ตำบลคังตะเกา	๑๘๗	๔	คังตะเกา	๓๔	นางสนอง คุณคุ้ม
๓๘	พัฒนาสินธุ์เกษตร	๔๒๙	๔	หาดกรวด	๑๓	นายสุริยา อินจ่าย
๓๙	ไม้กวาดบ้านยางจุ่ม	๕๗	๓	วังดิน	๑๐	นางสาวยุพิน คำเงิน
๔๐	กลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมอุตรดิตถ์	๒๑	๗	ท่าเสา	๑๑	นางปวีณสมร สุดทอง
๔๑	นาแปลงใหญ่บ้านวังดิน	๒๐๙	๓	วังดิน	๑๖	นางมารศรี สิงห์เสวก
๔๒	กลุ่มปลูกผักปลอดภัยบ้านบ่อพระ หมู่๗	๒๓	๗	คังตะเกา	๑๑	นางน้ำผึ้ง โพธิ์ศรี
๔๓	เกษตรทฤษฎีใหม่หัวใจพอเพียง	๒๑๘/๕	๔	คังตะเกา	๓๖	นายนิมิตร พูลชาติ
๔๔	กลุ่มปลูกไผ่ขางหม่น และการแปรรูปไผ่ขางหม่น	๔๑/๑	๓	ถ้ำฉลอง	๗	นางสุพัฒน์ ชันทะพุด
๔๕	กลุ่มโครงการเลี้ยงไก่บ้าน ห้วยฉลอง	๔๑/๓	๒	ถ้ำฉลอง	๗	นาง อำไพ เพ็ชรสวัสดิ์
๔๖	กลุ่มเลี้ยงโคขุนบ้านยางจุ่ม ม.๓	๒๐๙	๓	วังดิน	๑๐	นาย สุพัฒน์ วีโรภินันท์
๔๗	กลุ่มผู้เลี้ยงวัวขุนฝาง	๕๗	๖	ขุนฝาง	๖	นาย สัจจวาลย์ น้อยเจือ
๔๘	กลุ่มผู้ปลูกไม้ผลและเกษตรปลอดภัย	๙๕/๑	๗	แสนตอ	๗	นาย บุญทวี เชื้อคำ
๔๙	เลี้ยงไก่พื้นบ้าน บ้านวังข่า ต.วังดิน	๑๘	๑	วังดิน	๑๑	นาย ประเสริฐ เรือนคำ
๕๐	ปลูกและแปรรูปทุเรียนหลงลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์	๑๐๔	๙	บ้านดำนนาขาม	๔	นาย สมจิตต์ มงคลพันธ์
๕๑	แปรรูปข้าวเหนียวสุรากลั่นเคียงตะวัน	๑๒๒/๑	๕	น้ำริด	๗	นางพัชรา อนุกุล
๕๒	สมุนไพรบ้าน ผ.อ.น้อย	๒	-	ท่าอิฐ	๘	นางสิริพร นิยมสำรวจ
๕๓	สุรากลั่นชุมชนยอดข้าวหอม	๑๓๙/๑	๖	น้ำริด	๗	นายเตียง มูลจันทร์
๕๔	กลุ่มไร่นาสวนผสมผสวน ม.๓	๑๐๒	๓	ขุนฝาง	๑๑	นายบุญช่วย อินทปัญญา
๕๕	เวชศาสตร์สมุนไพรเพื่อศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครูจังหวัดอุตรดิตถ์	๑๙๔/๑	๔	ท่าเสา	๑๐	นายประทีป พงษ์ไพโร
๕๖	กล้วยตากขุนฝาง	๑๐๑/๒	๕	ขุนฝาง	๖	นายเฉลิมชัย ด้านสวนใหญ่
๕๗	เกษตรพอเพียง ขุนฝาง	๓๘	๒	ขุนฝาง	๗	นายวัลชัย เกาหวาย

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่	ตำบล		
๕๘	กลุ่มพืชผักสวนครัวและสมุนไพรเพื่อแพทย์แผนไทย	๕๑	๔	ถ้ำถอง	๙	นางพนาวีล คุ่มบ้าน
๕๙	วังไพร	๒๙๙	๘	วังกะพี้	๙	นายวิสิทธิ์ศักดิ์ จันทร์ละอ
๖๐	กลุ่มกระเป๋าดำทอบ้านดอนตาต้า	๑๐	๗	หาดจิว	๗	นางสาวกัญญา เหล็กโป้
๖๑	แปรรูปข้าวเหนียวบ้านชายเขาหมู่ที่๖	๔๘/๒	๖	น้ำริด	๗	นางอรุณี คำคลัง
๖๒	กลุ่มแปรรูปข้าวเหนียวชายเขา ๒๕๖๑	๔๘	๖	น้ำริด	๗	นายภาคภูมิ ศรีจุมพล
๖๓	กลุ่มสมุนไพร (organic) บ้านดำนานาขาม	๔๙/๑	๔	บ้านดำนานาขาม	๑๔	นายสุทิน มาประกอบ
๖๔	โรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์	๒๒	๔	วังดิน	๑๑	นายบุญส่ง จันทร์เขียว
๖๕	แปรรูปข้าวเหนียวชายเขา ๗๗	๗๗	๘	น้ำริด	๗	นางสาว มัตติกา คำคุ้ม
๖๖	ทำนابخ้างโปง	๓๒	๘	วังกะพี้	๙	นางขวัญหล้า ทองชมพู
๖๗	กลุ่มผู้ปลูกมะขามแดงแปรรูป บ.วังดิน	๗๘	๗	วังดิน	๒๒	นายสมเดช มั่นเมือง
๖๘	เกษตรทฤษฎีใหม่และการท่องเที่ยว	๒๑๘/๓	๔	คิ่งตะเภา	๗	นางสิริอร มีขันธ์
๖๙	วิสาหกิจชุมชนสมุนไพร	๓๑/๑	๗	วังดิน	๑๕	นางจิม ทองประไพ
๗๐	การเกษตรหมู่ ๑ บ้านเหล่าป่าสา	๓๒	๑	ขุนฝาง	๑๑	นางละเอียด รุ่งเรือง
๗๑	ศูนย์ข้าวชุมชน ต.บ้านด่าน	๙๓	๑	บ้านด่าน	๓๘	นายไสว ทองทา
๗๒	ปลูกหม่อน-เลี้ยงไหมอุดรดิตถ์	๒๓	๔	ท่าเสา	๑๓	นางสาวปรีชา เมธีธนภัค
๗๓	กลุ่มเลี้ยงโค หมู่ที่ ๕ ตำบลวังดิน	๗๗	๕	วังดิน	๑๐	นายบุญส่ง สร้อยผาจุก
๗๔	ขุนฝางแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๑๖๑	๕	ขุนฝาง	๑๑	นายไพศาล ธรรมไพบุลย์
๗๕	กลุ่มทำสวนเลี้ยงสัตว์ชาววัง	๑๐๙/๑	๔	วังกะพี้	๗	นายเรืองเดช จันทร์บุญ
๗๖	กลุ่มเลี้ยงโคทฤษฎีใหม่บ้านยางโตน	๙	๑	วังดิน	๑๐	นางสาวอำพร มีอินธา
๗๗	มะม่วงหิมพานต์ตำบลวังดิน	๓๑	๗	วังดิน	๑๑	นายชัยพล นื่องแก้ว
๗๘	ทำไร่วังดิน	๑๓๓	๑๐	วังดิน	๗	นางสาว บุญมา มากมาย
๗๙	กลุ่มผลิตผลไม้คุณภาพ	๖๘	๒	น้ำริด	๑๗	นายสมาน ต้นดี
๘๐	มะนาวอินทรีย์พัฒนาหาดกรวด	๑๕๗	๖	หาดกรวด	๑๔	นายชัยโรจน์ กองราช
๘๑	เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนตำบลบ้านเกาะ	๒๙/๑	๖	บ้านเกาะ	๑๔	นายโนรี เกตุเนียม
๘๒	กลุ่มงานอนุรักษ์และพัฒนาผ้าจากอุดรดิตถ์	๑	๗	ท่าอิฐ	๑๓	นางนัฐดา ดุลยธรรมสถิต
๘๓	กลุ่มผู้ปลูกผักปลอดภัยบ้านคิ่งวาริ	๓๘	๖	บ้านเกาะ	๒๙	นายสมพงษ์ ไกลแนว
๘๔	แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ต.ขุนฝาง	๑๓	๖	ขุนฝาง	๗	นางบัวมัน เชื้อพันสา
๘๕	เกษตรกรรมธรรมชาติวังดิน	๑๔๕	๒	วังดิน	๗	นายไชยศิลป์ รัตนเดชา
๘๖	กลุ่มเกษตรกรบ้านบุงจิก	๙๕	๓	หาดกรวด	๒๙	นายพนม รุ่งทอง
๘๗	การทำผ้าไหม	๑๓	๘	บ้านด่าน	๙	นางพัชรพร ม่วงชุ่ม
๘๘	คนรักพลังงานบ้านห้วยบง	๖	๗	ป่าเช่า	๗	นายลือ เกิดสาย
๘๙	ผู้เลี้ยงสัตว์อินทรีย์ตำบลหาดกรวด	๑๒	๙	หาดกรวด	๑๙	นายประดิษฐ์ คงแจ้
๙๐	ผลิตข้าวเพื่อสุขภาพ	๕๓/๒	๓	คิ่งตะเภา	๓๐	นางศิริอร อ่อนคง
๙๑	ชาวนาตำบลบ้านด่าน	๒๐๐	๓	บ้านด่าน	๑๔	นายประสพ แสงดาว
๙๒	ทำนابخ้างวังหมู	๒๒	๔	หาดกรวด	๘	นายสมชาย โหมดพันธ์

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่	ตำบล		
๙๓	กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ และอนุรักษ์โค-กระบือ บ้านเด่น ด้านเหนือ	๑๔๖/๒	๑๑	บ้านด่าน	๑๓	นายวินัย เพชรพรม
๙๔	สุราท่าเหนือ	๔๓/๑	๘	ผาจุก	๗	นางสาวอารีย์ นาดประนิต
๙๕	ทำนากำนัน-ผู้ใหญ่บ้านตำบลวังกะพี้	๑๑๔	๗	วังกะพี้	๒๑๐	นายประหยัด ครุฑเมือง
๙๖	ปุยชีวภาพอดเม็ดตราทุ่งเศรษฐี	๑๓	๑	ป่าเช่า	๗	นายสมชาย คำน้อย
๙๗	กลุ่มเลี้ยงปลากระชัง "มั่งมีทรัพย์"	๑๒๑	๗	วังกะพี้	๑๔	นางละไม ศรีม่วงสุข
๙๘	สถาบันการเงินชุมชนตำบลวังดิน	๑๔๕	๒	วังดิน	๑๐	นาย ชัชวาลย์ เย็นระธา
๙๙	กลุ่มเกษตรกรรม ม.๖ ต.ขุนผา	๔๐	๖	ขุนผา	๑๑	นายทองเชื้อ เหล็กคำ
๑๐๐	กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม ม.๔ บ้านผาแฝง	๓	๔	ขุนผา	๑๒	นางรุ่งทิวา มาจันทร์แสง
๑๐๑	กลุ่มเย็บผ้าห่มใยสังเคราะห์ ม.๓ ต.หาดจิว	๗๔/๑	๓	หาดจิว	๑๑	นางอุลัย คำดำ
๑๐๒	ผลิตพันธุ์ไม้	๑๑๓/๓	๘	วังกะพี้	๗	นายยอดรัก แก้วกรี
๑๐๓	กลุ่มกล้วยฉาบอบเนยตำบลขุนผา	๑๕๓	๕	ขุนผา	๑๔	นางจำลอง คำหุ่ย
๑๐๔	แสงจันทร์สุรา	๒/๓	๒	วังดิน	๑๒	นายพงษ์ศักดิ์ บัวจันทร์
๑๐๕	กลุ่มทำนาวิงหมู หมู่ ๔	๑๑๘/๑	๔	หาดกรวด	๑๑	นายเฉลา พันธอินทร์
๑๐๖	กลุ่มเย็บผ้าห่มสำลี หมู่ ๗ บ้านปากสิงห์	๗๖	๗	แสนตอ	๑๐	นางวารารณ์ พรหมวัฒน์
๑๐๗	ชาวสวนและอนุรักษ์คลองริด	๑๗๗	๑	น้ำริด	๑๗	นายประยุทธ รัตนประภา
๑๐๘	กลุ่มเลี้ยงวัวขุนตำบลหาดจิว	๘๗	๘	หาดจิว	๑๕	นายเยาว์ สีอุ่น
๑๐๙	กลุ่มเลี้ยงหมู หมู่ ๔ บ้านยางโทน	๑๖๓	๔	วังดิน	๒๐	นางลำพึง อวาathy
๑๑๐	กลุ่มทำสวนบ้านห้วยลึก	๙	๙	บ้านดำนานาขาม	๕๐	นายสัก ทะวะดี
๑๑๑	กลุ่มเกษตรกรก้าวหน้าบ้านป่าถ่อน	๓๕/๑	๙	วังกะพี้	๙	นางปราณี สวนแก้ว
๑๑๒	กลุ่มปลูกพืชอินทรีย์ตำบลหาดกรวด	๑/๑	๑	หาดกรวด	๒๒	นายสอาด คำแปร
๑๑๓	กลุ่มผู้ใช้ผลประโยชน์จากแหล่งน้ำ	๖๗	๔	แสนตอ	๑๙	นายโกวุฒิ มีพันธ์
๑๑๔	เกษตรกรทำน้าบ้านป่าถ่อน	๒๕/๓	๙	วังกะพี้	๙	นายธนาพัฒน์ ปานสังข์
๑๑๕	พรสวรรค์บ้านคอวัง	๑๐๑	๗	วังกะพี้	๗	นางจรูณี เชื้ออินทร์
๑๑๖	กลุ่มผ้าห่มใยสังเคราะห์-สำลี	๒๐๖/๑๑	๑๐	ท่าเสา	๗	นางเพ็ญ แสงนันทชัย
๑๑๗	กลุ่มผู้เลี้ยงปลาเจริญทรัพย์	๓๗	๗	วังกะพี้	๑๐	นางสุจิตา จันรุน
๑๑๘	ข้างดี	๑	๓	ท่าเสา	๗	นายอัศววัฒน์ ดิลกรวิเศษพงศ์
๑๑๙	แสงอรุณ	๑๔๓	๑๑	บ้านด่าน	๗	นางสำเภา จันทรเดช
๑๒๐	สุรากลั่นชุมชนแม่แก้วมังกร	๑๙	๖	บ้านด่าน	๗	นางธมลวรรณ สุริยศ
๑๒๑	กลุ่มเย็บผ้าและงานประดิษฐ์จากผ้า	๑๒๗/๑	๑	ขุนผา	๗	นางวารินทร์ จันรุน
๑๒๒	สุรากลั่นชุมชนถ้ำฉลอง	๗๑/๒	๓	ถ้ำฉลอง	๗	นางสาวดวงเนตร เครือ ประดิษฐ์
๑๒๓	กลุ่มเลี้ยงโค หมู่ ๔ บ้านยางโทน	๖๕	๔	วังดิน	๒๗	นายประเสริฐ ฟูไผ่ดี
๑๒๔	กลุ่มผลิตถัณฑ์ไม้ไผ่ ต.ถ้ำฉลอง	๘	๒	ถ้ำฉลอง	๑๘	นายถวิล อยู่บุษ
๑๒๕	กลุ่มธุรกิจจักสานงานคนแก่	๑๓๑	๕	หาดจิว	๑๑	นายบุญธรรม อินเบิด
๑๒๖	แปรรูปข้าวเหนียวบ้านชายเขา	๒๐๕	๕	น้ำริด	๑๒	นางชุม ชมคำ
๑๒๗	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพอดเม็ด	๓๘	๗	ผาจุก	๑๕	นายพรต พรหมมา

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่	ตำบล		
๑๒๘	สตรีพัฒนา หมู่ ๘ บ้านห้วยปอบ	๑๙๕	๘	วังดิน	๑๗	นางสมบูรณ์ แจ่มศรี
๑๒๙	กลุ่มเย็บผ้าห่มสำลี ม.๗	๙	๗	แสนตอ	๗	นางริน เงินแก้ว
๑๓๐	กลุ่มอาชีพทำปลาสามไข่เค็มแม่บ้านเกษตรกร หมู่ ๕ ต.วังกะพี้	๕๙	๕	วังกะพี้	๒๐	นางประทีน มาคุ้ม
๑๓๑	แม่บ้านเกษตรกรปางต้นผึ้ง	๒๑๐	๑๐	บ้านดำนานาขาม	๑๙	นางสุนีย์ ตุ่มทอง
๑๓๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคิ่งตะเภา หมู่ ๔	๒๑๘	๔	คิ่งตะเภา	๙	นางถวิล อยู่คร้าม
๑๓๓	กลุ่มจักสานผักตบชวาบ้านท่า ต.หาดกรวด	๑๙๗	๕	หาดกรวด	๑๘	นางอรดี โหมดพันธ์
๑๓๔	โรงสีข้าวชุมชนตำบลวังดิน	๔๑	๓	วังดิน	๓๐	นายชวนันท์ ปันแอ

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์, พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุตรดิตถ์	๒๒๖	๓	วังกะพี้	๑๘	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรน้ำพริกบ้านป่ายาง	๑	๑	วังกะพี้	๓๐	
ไก่อชนพื้นเมืองบ้านดำนานาขาม	๑๓๔	๓	บ้านดำนานาขาม	๑๒	นายปิยวัฒน์ คำสอน

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

ตารางที่ ๒๐ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่	ตำบล		
๑	สหกรณ์ผู้เลี้ยงผึ้งอุตรดิตถ์ จำกัด		๔	บ้านดำนานาขาม	๗๗	นายสุชิน อินทรชิต
๒	แปลงใหญ่ไผ่ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกไผ่ ตำบลแสนตอ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์		๘	แสนตอ	๓๐	นางยุพดี แยมพราหม
๓	แปลงใหญ่โคเนื้อ กลุ่มโคเนื้อยั่งยืนห้วยบง หมู่๗ ตำบลป่าเช่า อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์		๗	ป่าเช่า	๓๙	นายประวิติ คำจิ้น
๔	แปลงใหญ่ข้าว สหกรณ์การเกษตรเมืองอุตรดิตถ์ จำกัด ปี๒๕๖๓	๘๐	๑	ท่าเสา	๑๑๑	นายประพันธ์ มายรรยง
๕	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ผู้ปลูกมันสำปะหลังตำบลหาดกรวด อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์		๗	หาดกรวด	๓๑	นางบุญช่วย คำคง
๖	แปลงใหญ่ถั่วลิสงตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์		๔	น้ำริด	๔๕	นางราตรี ชุมพลมา

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่	ตำบล		
๗	แปลงใหญ่ทุเรียน ชมรมคนรักทุเรียนบ้านด่านนาขาม ตำบลบ้านด่านนาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์		๘	บ้านด่านนาขาม	๗๗	นายอรุณ คำแดง
๘	แปลงใหญ่กาแฟ ชมรมกาแฟบ้านด่านนาขาม ตำบลบ้านด่านนาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์		๘	บ้านด่านนาขาม	๓๐	นางสาวสีมา แก้วกำเนิด
๙	แปลงใหญ่ข้าว สหกรณ์การเกษตรเมืองอุตรดิตถ์ จำกัด หมู่ ๑ ตำบลท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์	๘๐	๑	ท่าเสา	๑๐๖	นายประพันธ์ มายรรยง
๑๐	แปลงใหญ่ข้าว ม.๑-๔ ต.คิ่งตะเกา อ.เมือง		๑	คิ่งตะเกา	๑๐๔	นายไพฑูรย์ พรหมน้อย
๑๑	แปลงใหญ่อ้อยโรงงานตำบลคิ่งตะเกา ตำบลผาจุก อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์		๘	คิ่งตะเกา	๓๖	
๑๒	แปลงใหญ่ข้าวโพด สหกรณ์การเกษตรเมืองอุตรดิตถ์ จำกัด หมู่ ๑ ตำบลท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์		๑	ท่าเสา	๘๕	นายประพันธ์ มายรรยง
๑๓	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านด่าน	๙๓	๑	บ้านด่าน	๗๒	นายประสพ แสงดาว
๑๔	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่มวิสาหกิจทำนากำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลวังกะพี้	๑๑๔	๗	วังกะพี้	๓๑	นายประยัด ครุฑเมือง
๑๕	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่มเกษตรกรทำนาคิ่งตะเกา ตำบลคิ่งตะเกา อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์		๔	คิ่งตะเกา	๑๙๖	นายไพฑูรย์ พรหมน้อย
๑๖	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านวังดิน	๒๐๙	๓	วังดิน	๘๐	นางมารศรี สิงห์เสวก
๑๗	แปลงใหญ่ข้าว สหกรณ์การเกษตรเมืองอุตรดิตถ์ จำกัด หมู่ ๙ ตำบลวังกะพี้ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์		๙	วังกะพี้	๓๔๘	นายประพันธ์ มายรรยงค์
๑๘	แปลงใหญ่ข้าวกลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนตำบลแสนตอ		๘	แสนตอ	๓๒	นางสาวดวงสมร เรืองมัน
๑๙	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว หมู่ ๑ ตำบลขุนฝาง อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์		๑	ขุนฝาง	๓๐	นายประเทือง น้อยจันทร์

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุตรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

๑.๑. เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

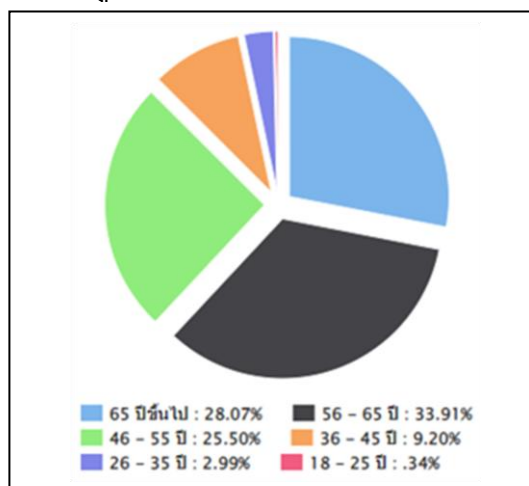
อำเภอเมืองอุดรดิตถ์มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๑๓,๖๖๘ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือน เกษตรกร ช่วงอายุ ๕๖ -๖๕ ปี จำนวน ๔,๖๓๕ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๙๑ รองลงมาช่วงอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๓,๘๓๖ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๗ และช่วงอายุ ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๓,๘๓๖ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๓,๘๓๖	๒๘.๐๗
๕๖ - ๖๕ ปี	๔,๖๓๕	๓๓.๙๑
๔๖ - ๕๕ ปี	๓,๘๓๖	๒๕.๕๐
๓๖ - ๔๕ ปี	๑,๒๕๗	๙.๒๐
๒๖ - ๓๕ ปี	๔๐๘	๒.๙๙
๑๘ - ๒๕ ปี	๔๖	๐.๓๔
รวม	๑๓,๖๖๘	๑๐๐.๐๐

ที่มา : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/, ๒๕๖๖

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ

ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

(ที่มา : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/, ๒๕๖๖)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

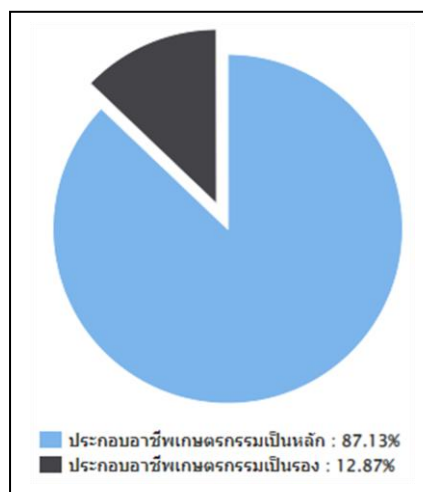
อำเภอเมืองอุดรดิตถ์มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๑๑,๙๐๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๑๓ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑,๗๕๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘๗

ตารางที่ ๒๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๑,๙๐๙	๘๗.๑๓
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑,๗๕๙.๐๐	๑๒.๘๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

(ที่มา : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/, ๒๕๖๖)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๗,๕๕๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๗ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๓,๙๒๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘๙ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๓,๑๒๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔ ตามลำดับ

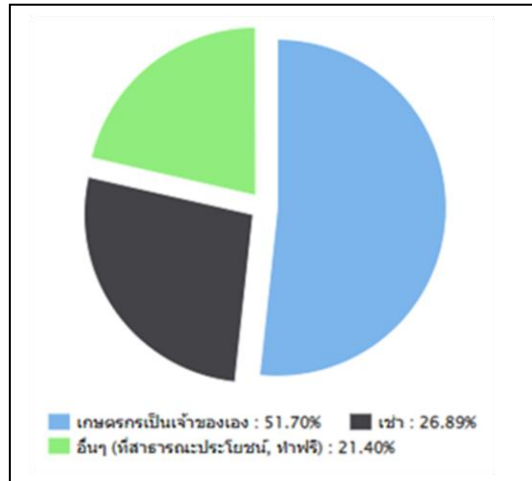
ตารางที่ ๒๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๗,๕๕๒	๕๑.๗
เช่า	๓,๙๒๘	๒๖.๘๙
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๓,๑๒๖	๒๑.๔

หมายเหตุ : เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
(ที่มา : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/#tabs๑ พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของเอง)

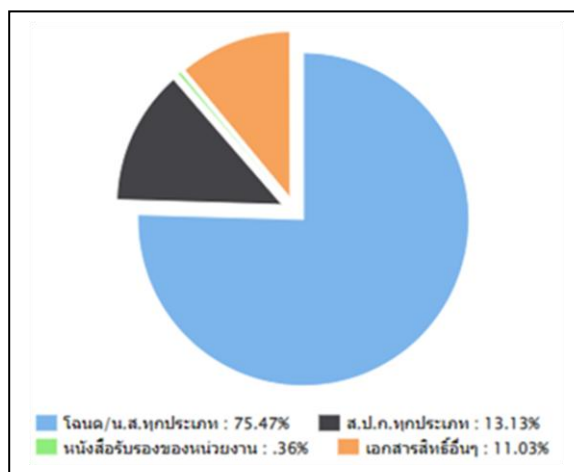
เกษตรกรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีการถือครองที่ดินประเภทโฉนด/น.ส. จำนวน ๖,๓๒๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๔๗ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๑,๑๐๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๓ และเอกสารสิทธิ์อื่นๆ จำนวน ๙๒๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	
๖,๓๒๑	๑,๑๐๐	๓๐	๙๒๔	๗,๕๕๒

ที่มา กรมส่งเสริมการเกษตร , พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ภาพที่ ๑๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ที่มา : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/#tabs๓ พ.ศ. ๒๕๖๖)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑๑๒ กลุ่ม มีสมาชิก ๑,๑๓๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๒๐ กลุ่ม สมาชิก ๑,๓๑๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๓๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑๓๑ แห่ง สมาชิก ๙๙๓ ราย สหกรณ์จำนวน ๒๐ แห่ง และกลุ่มเกษตรกร ๑๒๐ กลุ่ม สมาชิก ๙๓๕ ราย

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ท่าเสา	๘	๑๐๐	๑๘	๒๕๐	-	-	๖	๔๒	๑		๕	๙๐
บ้านเกาะ	๑๕	๑๒๐	๑๐	๑๕๐	-	-	๗	๖๐	๑		๓	๕๐
ป่าเช่า	๖	๙๐	๑๐	๕๐	-	-	๔	๓๕			๑๐	๘๐
คู้ดตะเภา	๕	๕๐	๑๐	๘๐	-	-	๕	๕๐			๔	๕๐
ถ้ำฉลอง	๕	๓๐	๕	๕๐	-	-	๖	๗๐			๓	๓๐
วังกะพี้	๑๒	๑๕๐	๑๕	๘๐	๑	๓๐	๑๘	๑๔๐			๗	๕๐
หาดกรวด	๖	๘๐	๗	๙๐	-	-	๑๐	๗๐	๓		๘	๙๐
ทำอิฐ	๓	๓๐	๓	๕๐	-	-	๔	๒๐	๓		๕	๓๐
จิวงาม	๖	๘๐	๖	๕๐	-	-	๑	๑๐	๓		๗	๕๐
บ้านด่านนาขาม	๘	๙๐	๕	๘๐	-	-	๕	๔๐			๕	๕๐
บ้านด่าน	๔	๕๐	๘	๑๐๐	-	-	๑๐	๗๐	๒		๖	๔๐
น้ำริด	๘	๕๐	๖	๘๐	-	-	๙	๖๐			๕	๘๐
ผาจุก	๓	๒๐	๓	๔๐	-	-	๑๐	๘๐	๒		๖	๕๕
หาดจิว	๕	๓๐	๕	๔๐	-	-	๖	๕๐	๒		๕	๔๐
วังดิน	๖	๘๐	๔	๓๐	-	-	๒๑	๑๔๐	๑		๔	๕๐
แสนตอ	๗	๕๐	๕	๔๐	-	-	๖	๔๒	๒		๓	๔๐
ขุนผาง	๕	๓๐	๘	๕๐	-	-	๑๒	๙๐			๗	๖๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์, พ.ศ ๒๕๖๖

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๒๘ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑๗ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๓ ศูนย์

ตารางที่ ๒๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ		
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป
ท่าเสา		๑	๑		๑			
บ้านเกาะ		๑			๑			
ป่าเช่า		๑			๑		๑	
คู้ดตะเภา	๑	๒			๑		๑	
ถ้ำฉลอง					๑			
วังกะพี้		๔		๑	๑	๒	๑	
หาดกรวด		๒			๑		๑	
ท่าอิฐ					๑			
จี้วงม		๒	๑		๑	๑		
บ้านด่านนาขาม		๒			๑			
บ้านด่าน		๑	๑		๑			
น้ำริด		๒			๑	๑		
ผาจุก		๑			๑	๑	๑	
หาดจิว					๑			
วังดิน		๑			๑	๑		
แสนตอ					๑			
ขุนฝาง		๑			๑	๑		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ , พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. อาสาสมัครเกษตร

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๕๕๐ ตำแหน่ง โดยมีหมอดินอาสาจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑๗๖ ราย รองลงมาคืออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ๑๖๑ ราย และอาสาปศุสัตว์ ๑๔๔ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๓ หน้าที่

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตำบล	หน่วยงาน / อาสาสมัครเกษตร (ราย)						
	ครูบัญชี	หมอดินอาสา	ประมงอาสา	อาสา ปศุสัตว์	อาสา ฝนหลวง	อาสาสมัคร ชลประทาน	อาสาสมัคร เกษตรหมู่บ้าน
วังงาม	๐	๑๗	๑	๑๓	๐	๑	๑๖
ถ้ำคลอง	๐	๕	๐	๔	๐	๐	๔
ขุนฝาง	๐	๘	๒	๔	๐	๐	๗
หาดจิว	๐	๑๑	๐	๘	๐	๐	๑๐
แสนตอ	๐	๘	๕	๘	๑	๐	๘
วังดิน	๐	๑๐	๖	๑๐	๐	๐	๑๐
ผาจุก	๐	๑๖	๔	๑๓	๐	๐	๑๔
บ้านด่าน	๑	๑๓	๒	๘	๐	๐	๑๒
บ้านด่านนาขาม	๐	๑๓	๕	๑๐	๒	๐	๑๓
ท่าอิฐ	๐	๑	๐	๑๒	๐	๐	๓
น้ำริด	๐	๑๑	๓	๙	๑	๐	๑๐
หาดกรวด	๐	๑๐	๔	๘	๑	๐	๙
วังกะพี้	๑	๑๑	๗	๗	๑	๐	๙
คิ่งตะเกา	๓	๙	๖	๔	๒	๐	๘
ป่าเช่า	๐	๙	๑	๘	๑	๐	๘
บ้านเกาะ	๑	๑๒	๐	๙	๐	๓	๑๐
ท่าเสา	๑	๑๒	๑	๙	๑	๑	๑๐
รวมทั้งสิ้น	๗	๑๗๖	๔๗	๑๔๔	๑๐	๕	๑๖๑

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , พ.ศ. ๒๕๖๖

๒. ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๕ คน

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
วังกะพี้	๑	นายประดับ ปิ่นนาค	๑๑๓ ม.๘ ต.วังกะพี้ อำเภอเมือง อุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์	ไม้ยืนต้น
บ้านค่านาขาม	๑	นายสุทิน มาประกอบ	๔๔/๑ ม.๔ ต.บ้านค่านาขาม อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัด อุดรดิตถ์	ข้าว
คิ่งตะเภา	๑	นางศศิธร อ่อนคง	๕๓/๒ ม.๓ ตำบลคิ่งตะเภาอำเภอ เมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์	ข้าว
วังดิน	๑	นางมารศรี สิงห์เสวก	๔๑ ม. ๓ ต.วังดิน อำเภอเมือง อุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์	ข้าว เกษตรผสมผสาน
แสนตอ	๑	นายพะเยาว์ ไกลแนว	ม. ๖ ต.แสนตอ อำเภอเมือง อุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์	ข้าว
รวม	๕			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์, พ.ศ ๒๕๖๕

๓. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลคิ่งตะเภา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

ชื่อ : เกษตรกรต้นแบบ : นางศศิธร อ่อนคง

บ้านเลขที่ ๕๓/๒ ม.๓ คิ่งตะเภา

สถานการณ์ของพื้นที่ : ผลิตข้าวอินทรีย์

แนวทางการพัฒนา : พัฒนาบรรจุภัณฑ์, พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้หลากหลาย

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ผลิตข้าวอินทรีย์

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. การเพิ่มผลผลิตข้าว

๓. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

หลักสูตรบังคับ ๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๒. การแปรรูปข้าว

หลักสูตรเสริม ๑. กิจกรรมเสริมเพิ่มรายได้ การเพาะเห็ด

๒. การทำจุลินทรีย์ BM

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๒๘ ศูนย์

ตารางที่ ๒๙ แสดงศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ เมืองอุดรดิตถ์

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลักของศูนย์ เครือข่าย	หมู่	ตำบล	โซน	x	y	ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์
๑	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๑๕	จี่งาม	๔๗	๖๒๔๔๘๕	๑๙๕๓๗๖๗	นางปนิดา โมลารักษ์	๐๘๘๑๔๖๓๒๒๘
๒	ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านตำบลวังดิน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	วังดิน	๔๗	๖๓๔๕๐๖	๑๙๖๑๐๙๑	นางมารศรี สิงห์เสวก	๐๘๑๘๘๗๗๙๓๕
๓	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๑	บ้านดำน	๔๗	๖๓๖๕๗๘	๑๙๕๓๕๐๒	นายไสว ทองทา	๐๘๑๒๙๕๐๑๙๗
๔	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๑๕	จี่งาม	๔๗	๖๒๔๔๘๕	๑๙๕๓๗๖๗	นายบุญมี หลวงเรือง	๐๙๖๒๗๖๑๘๔๒
๕	ศูนย์เรียนรู้สหกรณ์การเกษตรเมืองอุดรดิตถ์	ศูนย์เรียนรู้ด้านสหกรณ์	๑	ท่าเสา	๔๗	๖๑๔๔๕๓	๑๙๔๗๑๒๐	นายสวิต อุ่นทอง	๐๖๑๓๔๒๒๙๙๕
๖	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนคิ่งตะเกา	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๓	คิ่งตะเกา	๔๗	๖๑๖๔๒๙	๑๙๔๙๖๘๒	นางสุดใจ พรหมพัก	๐๘๑๙๗๒๐๖๔๕
๗	ศูนย์เรียนรู้เฉพาะทางโคเนื้อป่าเช่า	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๗	ป่าเช่า	๔๗	๖๒๔๑๐๒	๑๙๔๕๙๘๑	นายลือ เกิดสาย	๐๘๙๖๖๘๓๕๖๔
๘	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๖	จี่งาม	๔๗	๖๒๕๔๕๘	๑๙๕๔๑๐๔	นายอัครพงษ์ โมลี	๐๙๐๙๘๖๖๕๘๒
๙	ศูนย์เรียนรู้ด้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๔	ท่าเสา	๔๗	๖๑๔๓๕๖	๑๙๕๑๗๗๕	นายรังสรรค์ โนนคำ	๐๘๑๖๔๓๗๓๘๖
๑๐	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๘	บ้านดำน นาขาม	๔๗	๖๑๗๑๓๗	๑๙๖๖๒๓๑	ว่าที่ร้อยตรีสุรภูมิ เพ็งป่าแก้ว	๐๘๙๘๖๔๗๖๑๘
๑๑	วิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวปลอดภัย	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๑	คิ่งตะเกา	๔๗	๖๑๙๕๐๙	๑๙๔๘๔๑๑	นายนิพนธ์ ไชยมงคล	๐๘๐๕๑๕๘๐๗๔
๑๒	วิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวปลอดภัย	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๒	คิ่งตะเกา	๔๗	๖๒๐๘๙๓	๑๙๔๙๘๙๖	นายอาทิตย์ สำราญจักร	๐๘๗๗๑๙๐๒๖๖
๑๓	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	บ้านเกาะ	๔๗	๖๑๖๑๑๑	๑๙๔๔๒๕๒	นายโนรี เกตุเนียม	๐๘๐๓๔๘๔๙๓๔
๑๔	ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเขียว	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๘	หาดจี่งว	๔๗	๖๔๑๖๐๙	๑๙๕๖๘๑๑	นายบุญลือ วันเอก	๐๘๖๑๑๙๖๕๗๓
๑๕	สหกรณ์ผู้เลี้ยงผึ้ง	ศูนย์เรียนรู้ด้านแมลงเศรษฐกิจ	๑	บ้านดำน นาขาม	๔๗	๖๑๙๓๕๔	๑๙๖๐๓๘๓	นายเชออ่อน นิมพริก	๐๘๙๕๕๗๔๑๔๓

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลักของศูนย์ เครือข่าย	หมู่	ตำบล	โซน	x	y	ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์
๑๖	ศูนย์จักรสานผักตบชวาบ้านท่า	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ด้านการเกษตร	๕	หาดกรวด	๔๗	๖๑๙๑๑๓	๑๙๓๙๙๑๒	นายไพรวลล์ คุ่มอักษร	๐๘๔๒๕๓๘๐๓๘
๑๗	ศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยวเชิงเกษตร (NANA FIELD)	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๓	ผาจุก	๔๗	๖๒๙๐๓๙	๑๙๕๐๒๙๐	นางสาวธัญญารัตน์ สุนทราริ ณีย์	๐๙๗๒๙๖๒๓๙๖
๑๘	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรแบบผสมผสานบ้าน น้ำไผ่ตำบลจวังาม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๑	จวังาม	๔๗	๖๒๔๐๔๔	๑๙๕๘๓๒๗	นายปรีชา พรหมโสภา	๐๘๒๑๖๓๙๐๐๙
๑๙	กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลขุนฝาง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๑	ขุนฝาง	๔๗	๖๒๘๖๖๙	๑๙๕๙๔๘๔	นายประเทือง น้อยจันทร์	๐๘๙๐๖๔๐๖๑๘
๒๐	เลี้ยงปลาในกระชัง(ปลาหับทิม)	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๗	วังกะพี้	๔๗	๖๑๗๔๒๙	๑๙๓๘๙๒๐	นางละไม ศรีม่วงสุข	๐๘๙๘๖๐๔๗๘๗
๒๑	เลี้ยงปลากระชังในบ่อดิน(ปลานิล,ปลาดุก)	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๔	วังดิน	๔๗	๖๑๗๔๒๙	๑๙๓๘๙๒๐	นายประเสริฐ ฟูไผ่ดี	๐๘๙๒๖๙๘๘๐๑
๒๒	เลี้ยงปลาในบ่อดิน(ปลานิล)	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๓	คั้งตะเภา	๔๗	๖๒๒๑๔๑	๑๙๕๐๕๗๒	นางสาวกานินกา สมหวัง	๐๘๗๒๐๑๐๓๗๑
๒๓	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๖	วังกะพี้	๔๗	๖๑๖๔๘๐	๑๙๓๙๖๙๐	นายสมชาย ศรีวงศ์ทอง	๐๖๕๔๗๘๒๔๕๕
๒๔	ศูนย์เรียนรู้การปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ครบ วงจร	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๘	วังกะพี้	๔๗	๖๑๕๕๐๖	๑๙๓๕๙๗๗	นางบุษรินทร์ ชั่งแก้ว	๐๘๑๗๐๗๑๗๖๐
๒๕	การแปรรูปน้ำผึ้งและพัฒนาผลิตภัณฑ์	ศูนย์เรียนรู้ด้านแมลงเศรษฐกิจ	๔	น้ำริด	๔๗	๖๑๕๕๑๕	๑๙๕๖๘๖๙	นายสันติ คงสิน	๐๘๕๒๗๐๒๒๘๗
๒๗	ศูนย์เรียนรู้การเพาะเห็ดตระกูลร่อน	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๖	ป่าเช่า	๔๗	๖๒๐๕๒๑	๑๙๔๕๐๖๔	นายพีรเดช แจ่มสุวรรณ	๐๘๖๙๓๔๒๙๓๒
๒๘	สวนพรรณสนมรแลนด์	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๑	น้ำริด	๔๗	๖๒๐๔๖๑	๑๙๕๕๒๖๐	นางปวีณสมร สุดทอง	๐๖๑๒๙๘๕๖๙๘

ที่มา ; สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์, พ.ศ.๒๕๖๖

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๕	ท่าเสา	แปลงใหญ่ข้าวโพด สหกรณ์การเกษตรเมืองอุตรดิตถ์ จำกัด หมู่ ๑ ตำบลท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๘๕	๒๕๒๓.๐๐	นายสวิต อุ้นทอง	๐๕๕-๔๐๙๗๗๘
๖	ป่าเช่า	แปลงใหญ่โคเนื้อ กลุ่มโคเนื้อที่ยั่งยืนห้วยบง หมู่ ๗ ตำบลป่าเช่า อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์	โคเนื้อ	๓๙	๑๔๒.๐๐	นายประวีติ คำจิ้น	๐๘๔-๘๗๙๕๓๘๑
๗	บ้านด่าน	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านด่าน	ข้าว	๘๑	๘๓๖.๐๐	นายวินัย เพชรพรม	๐๘๑-๒๙๕๐๑๙๗
๘	วังกะพี้	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่มวิสาหกิจทำนากำนัน-ผู้ใหญ่บ้านตำบลวังกะพี้	ข้าว	๓๑	๗๐๐.๗๕	นายประหยัด คุรุทเมือง	๐๘๗-๒๐๐๓๒๘๓
๙	คิ่งตะเกา	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่มสหกรณ์การเกษตรทำนาคิ่งตะเกา	ข้าว	๒๓๐	๒๙๖๓.๕๐	นายไพฑูรย์ พรหมน้อย	๐๘๕-๑๕๕๙๙๔๔
๑๐	วังดิน	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านวังดิน	ข้าว	๑๖๓	๑๕๖๔.๐๐	นายสมบัติ คงทอง	๐๘๗-๘๔๑๒๘๖๓
๑๑	แสนตอ	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนตำบลแสนตอ	ข้าว	๓๒	๓๔๓.๒๕	นายเพชรวิทย์ ไกลแนว	๐๖๑-๓๗๖๗๕๘๘
๑๒	ท่าเสา	แปลงใหญ่ข้าว สหกรณ์การเกษตรเมืองอุตรดิตถ์ จำกัด ปี ๒๕๖๓	ข้าว	๑๙๔	๓๖๑๙.๐๐	นายทองปั้น ป้องท้าว	๐๘๗-๑๗๔๓๓๙๘
๑๓	แสนตอ	แปลงใหญ่ไม้ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกไม้ตำบลแสนตอ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์	ไม้	๓๐	๓๓๘.๐๐	นางสาววิศรดา แยมพราหม	๐๘๑-๐๓๖๑๑๒๙
๑๔	หาดกรวด	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ผู้ปลูกมันสำปะหลังตำบลหาดกรวด อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์	มันสำปะหลัง	๓๒	๔๖๒.๗๕	นางบุญช่วย คำคง	๐๘๗-๓๑๑๔๐๑๑
๑๕	น้ำริด	แปลงใหญ่ถั่วลิสงตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์	ถั่วลิสง	๔๕	๓๐๐.๐๐	นางราตรี ชุมพลมา	๐๖๕-๔๑๖๓๕๙๔
๑๖	บ้านด่านนาขาม	แปลงใหญ่ทุเรียน ชมรมคนรักทุเรียนบ้านด่านนาขาม ตำบลบ้านด่านนาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์	ทุเรียน	๗๗	๗๒๐.๐๐	นายอรุณ คำแดง	๐๙๓-๑๗๘๒๑๑๑
๑๗	บ้านด่านนาขาม	แปลงใหญ่กาแฟ ชมรมกาแฟบ้านด่านนาขาม ตำบลบ้านด่านนาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์	กาแฟ	๓๐	๓๖๔.๐๐	นางสีมา แก้วกำเนิด	๐๘๔-๕๗๙๒๓๒๑

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑๘	ขุนฝาง	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว หมู่ ๑ ตำบลขุนฝาง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์	ข้าว	๓๐	๖๑๐	นายประเทือง น้อยจันทร์	๐๘๙-๐๖๔๐๖๑๘
๑๙	คิ่งตะเภา	แปลงใหญ่อ้อยโรงงานตำบลคิ่งตะเภา ตำบลผาจุ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์	อ้อยโรงงาน	๕๒	๑,๔๔๕		

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , พ.ศ.๒๕๖๖

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

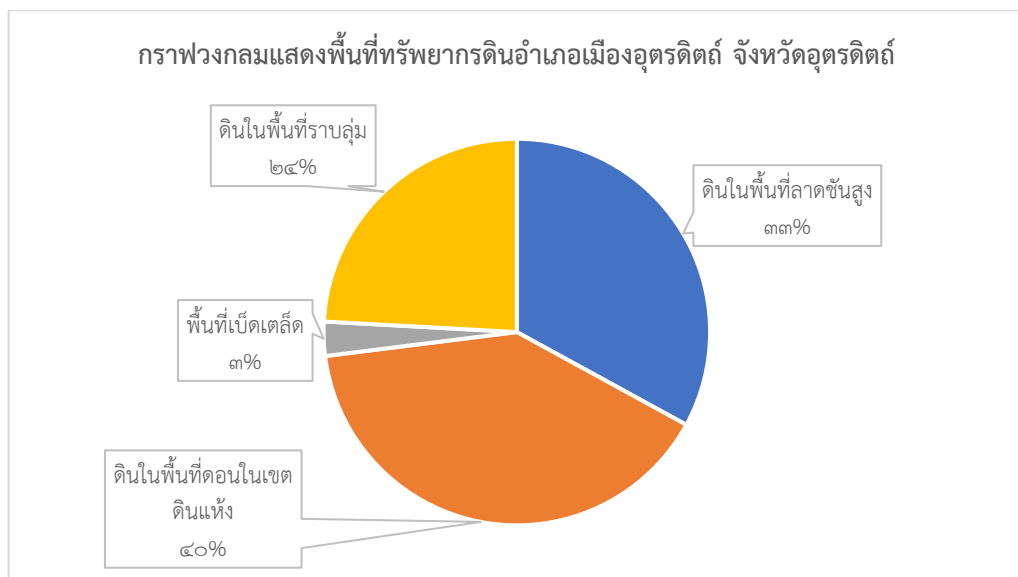
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตารางที่ ๓๒ แสดงทรัพยากรดินอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

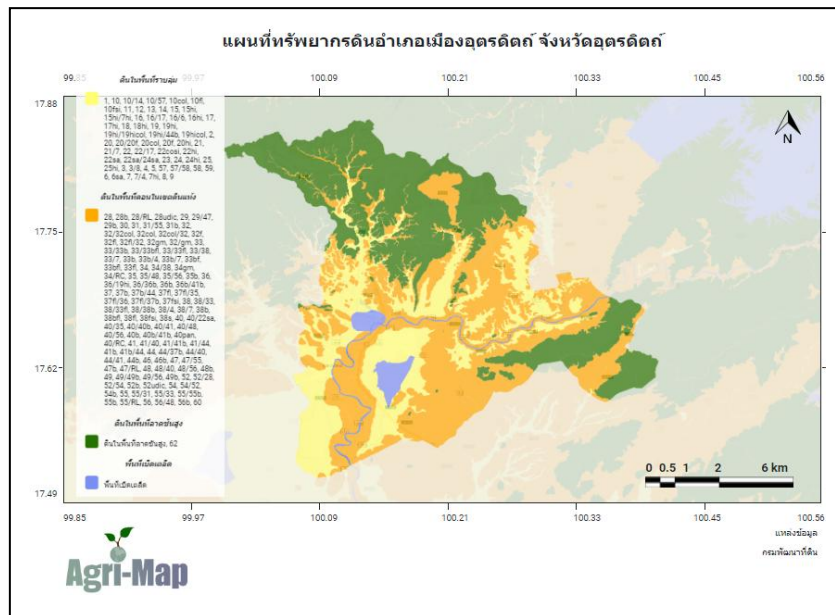
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๑๖๖,๖๖๗.๐๖	๓๒.๙๗
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๒๐๒,๔๓๒.๘๙	๔๐.๐๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๔,๔๒๘.๗๔	๒.๘๕
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑๒๑,๙๗๒.๙๖	๒๔.๑๓

ที่มา: ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๖)

ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

๒) ทรัพยากรน้ำ

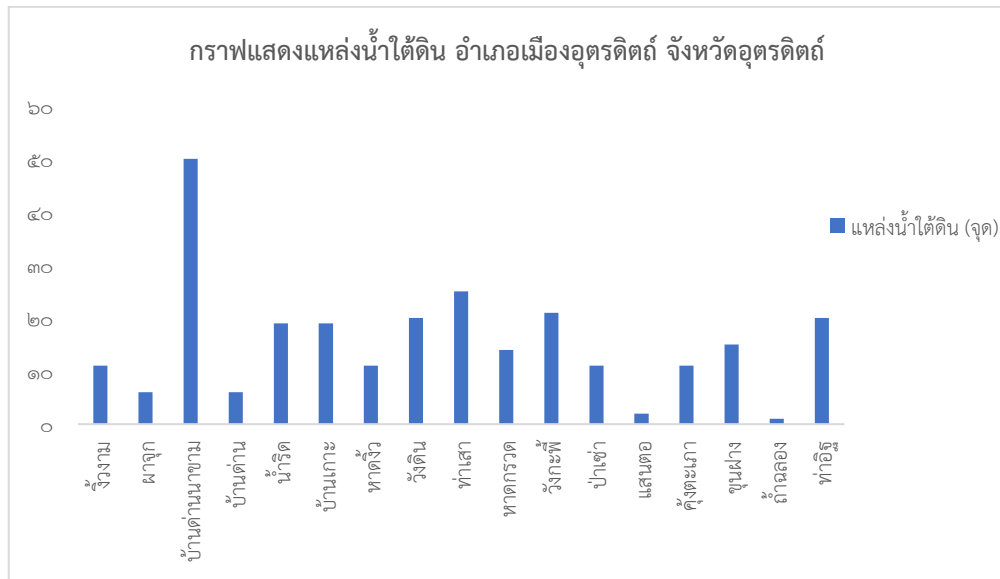
อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ซึ่งส่วนมากจะใช้ในการผลิตข้าว พืชไร่ และพืชสวนโดยนอกจากน้ำฝนแล้ว การทำกิจกรรมการเกษตรของพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ยังอาศัยแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ รวมทั้งสิ้น ๒๖๒ บ่อ แยกรายตำบล

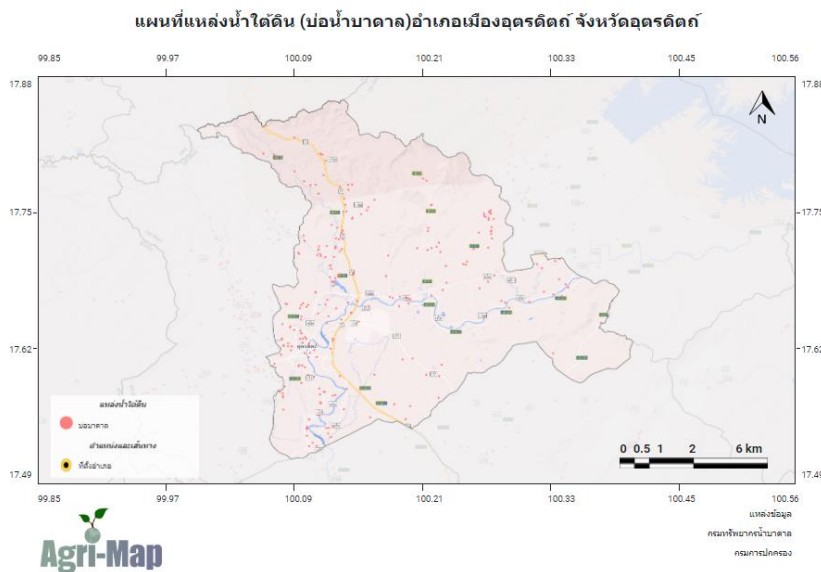
ได้ดังนี้

ตำบลป่าเซ่า	จำนวน	๑๑	จุด
ตำบลหาดกรวด	จำนวน	๑๔	จุด
ตำบลบ้านด่าน	จำนวน	๖	จุด
ตำบลน้ำริด	จำนวน	๑๙	จุด
ตำบลคิ่งตะเภา	จำนวน	๑๑	จุด
ตำบลหาดจิว	จำนวน	๑๑	จุด
ตำบลขุนฝาง	จำนวน	๑๕	จุด
ตำบลวังกะพี้	จำนวน	๒๑	จุด
ตำบลท่าเสา	จำนวน	๒๕	จุด
ตำบลจิ้งวาม	จำนวน	๑๑	จุด
ตำบลบ้านเกาะ	จำนวน	๑๙	จุด
ตำบลถ้ำฉลอง	จำนวน	๑	จุด
ตำบลบ้านด่านนาขาม	จำนวน	๕๐	จุด
ตำบลผาจุก	จำนวน	๖	จุด

ตำบลวังดิน	จำนวน	๒๐	จุด
ตำบลแสนตอ	จำนวน	๒	จุด
ตำบลท่าอิฐ	จำนวน	๒๐	จุด

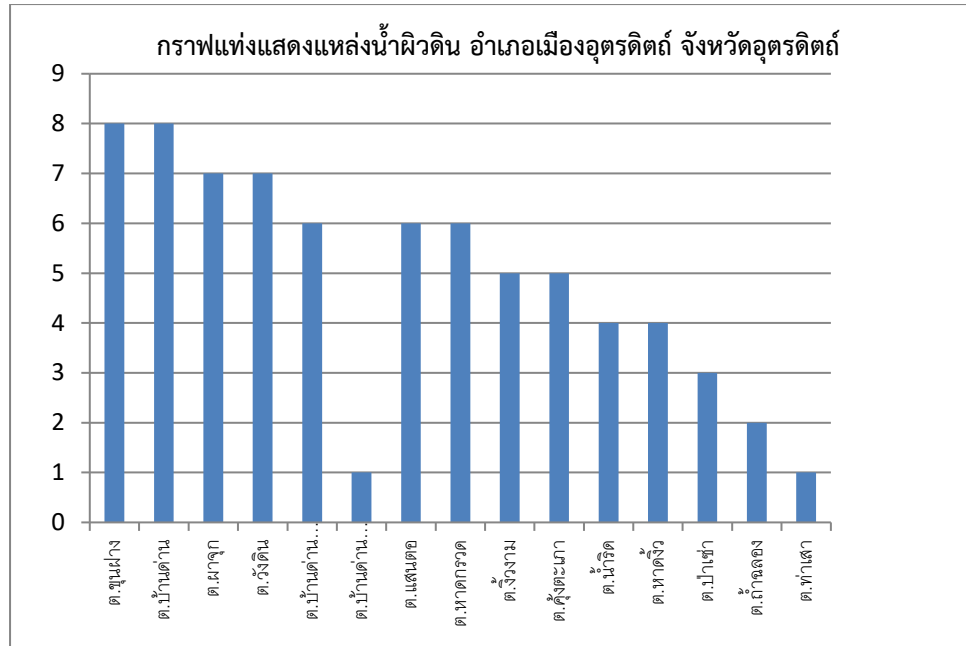

ภาพที่ ๒๓ กราฟแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ (ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๖๖)

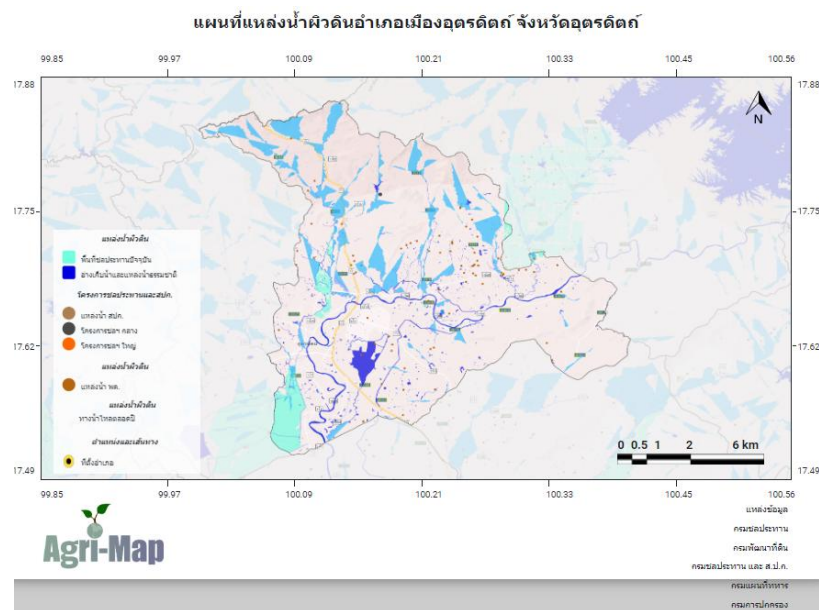

ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๗๒ จุด อ่างเก็บน้ำแหล่งน้ำธรรมชาติ (แม่น้ำน่าน) พื้นที่กักเก็บน้ำกว่า ๑๗,๓๖๕.๘๗ ไร่ นอกจากนั้นเกษตรกรยังมีการขุดบ่อ/สระ เก็บน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรในพื้นที่ของตนเองกว่า ๖๘๐ จุด

ภาพที่ ๒๕ กราฟแสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๒๖ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอเมืองอุดรดิตถ์
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

- ไม่มี -

๑.๔ สิ้นค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

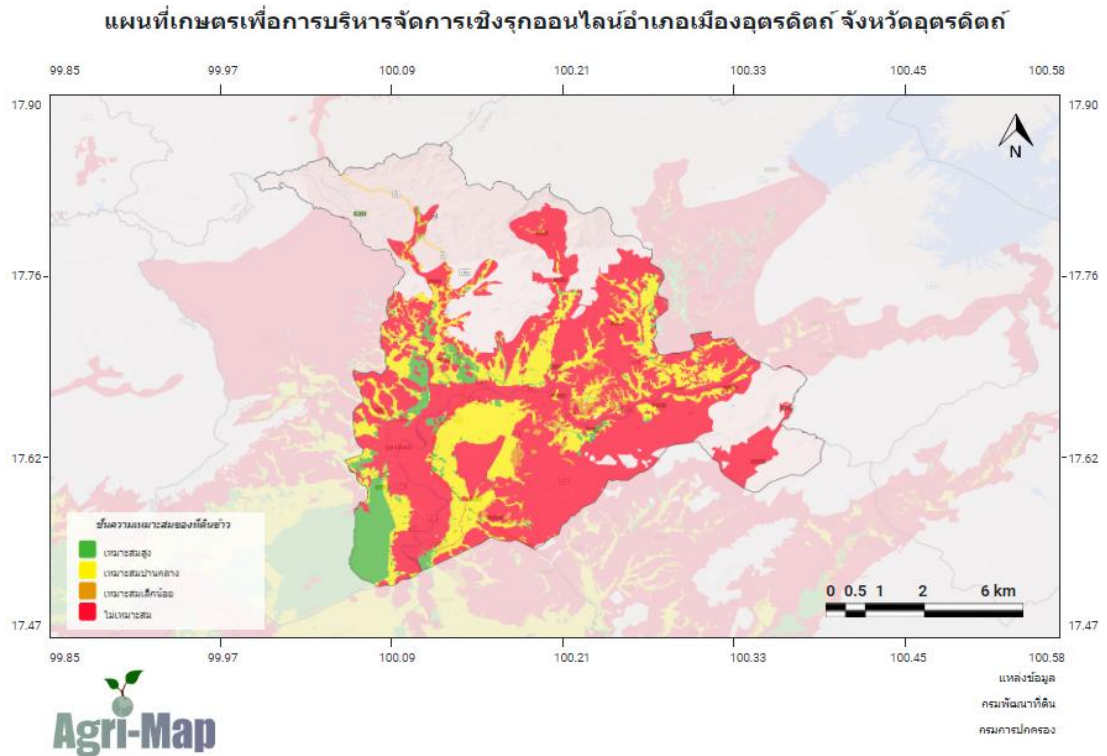
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๓๔๖,๙๑๒.๒๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๐,๘๕๖.๘๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๘๑,๓๓๐.๔๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๔๔ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๘,๐๒๑.๖๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๒๖,๗๐๓.๑๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๓๕

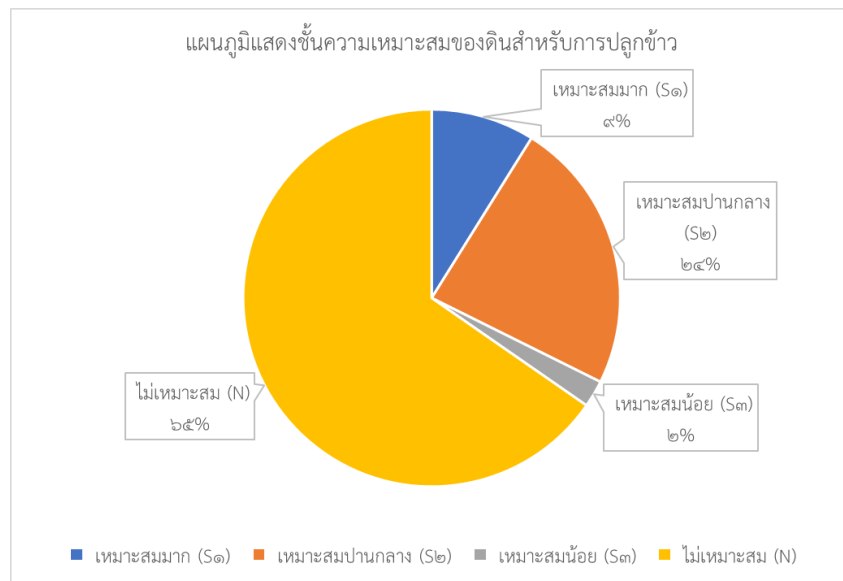
ตารางที่ ๓๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตำบล	เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอเมืองอุดรดิตถ์	๓๐,๘๕๖.๘๙	๘๑,๓๓๐.๔๘	๘,๐๒๑.๖๕	๒๒๖,๗๐๓.๑๙	๓๔๖,๙๑๒.๒๑
ขุนผา	๔๒๕.๖๙	๒,๘๘๒.๓๕	๘๕.๒๔	๑๘,๖๒๖.๔๐	๒๒,๐๑๙.๖๘
คิ่งตะเกา	๙๕๖.๙๕	๑๓,๓๙๕.๒๐	๑,๕๗๒.๔๙	๑๖,๕๑๘.๙๐	๓๒,๔๔๓.๕๔
จิวงาม	๒,๖๖๙.๕๗	๗,๙๔๙.๗๕	๒๖๗.๗๙	๙,๙๗๖.๘๓	๒๐,๘๖๓.๙๔
ถ้ำคลอง	-	-	-	๗,๓๕๑.๐๐	๗,๓๕๑.๐๐
ท่าเสา	๑,๙๙๘.๗๑	๔,๐๐๖.๔๑	๑๙๑.๗๙	๑๑,๘๘๔.๑๐	๑๘,๐๘๑.๐๑
ท่าอิฐ	๑,๑๖๔.๓๗	๗๓๗.๘๕	-	๗,๑๗๑.๗๓	๙,๐๗๓.๙๕
น้ำริด	๒,๘๐๐.๐๙	๕,๔๙๔.๔๔	๓.๙	๕,๘๗๓.๔๐	๑๔,๑๗๑.๘๓
บ้านเกาะ	๒,๔๐๖.๓๗	๒,๖๗๓.๑๗	-	๖,๗๖๐.๖๔	๑๑,๘๔๐.๑๘
บ้านด่าน	๔๖๖.๑๕	๓,๔๘๘.๑๗	๐.๑	๑๑,๔๖๐.๓๐	๑๕,๔๑๔.๖๒
บ้านด่านนาขาม	๑,๖๓๗.๘๘	๕,๖๖๒.๐๘	๑๑๔.๓๑	๑๔,๘๐๖.๙๐	๒๒,๒๒๑.๑๗
ป่าเซ่า	๖๕๗.๐๔	๕,๔๓๙.๙๓	๗๑๕.๓๘	๑๙,๗๖๔.๕๐	๒๖,๕๗๖.๘๕
ผาจุก	๑,๓๔๘.๓๓	๖,๘๗๘.๗๕	๓,๗๐๐.๗๒	๓๓,๙๔๘.๔๐	๔๕,๘๗๖.๒๐
วังกะพี้	๑๑,๖๑๐.๔๐	๒,๕๘๓.๕๐	-	๖,๐๓๖.๐๕	๒๐,๒๒๙.๙๕
วังดิน	๗๗๓.๗๒	๕,๕๒๖.๒๖	๒๗๑.๖๗	๑๔,๐๑๙.๓๐	๒๐,๕๙๐.๙๕
แสนตอ	๒๑๓.๕๓	๓,๘๓๓.๖๖	๑๒.๐๓	๑๑,๔๖๑.๑๐	๑๕,๕๒๐.๓๒
หาดกรวด	๑,๔๒๙.๘๗	๗,๗๓๑.๗๓	๑,๐๘๖.๒๓	๒๑,๕๕๘.๕๐	๓๑,๘๐๖.๓๓
หาดจิว	๒๙๘.๒๒	๓,๐๔๗.๒๓	-	๙,๔๘๕.๑๔	๑๒,๘๓๐.๕๙

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๗ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ในเขตอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๒๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ พ.ศ.๒๕๖๖)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

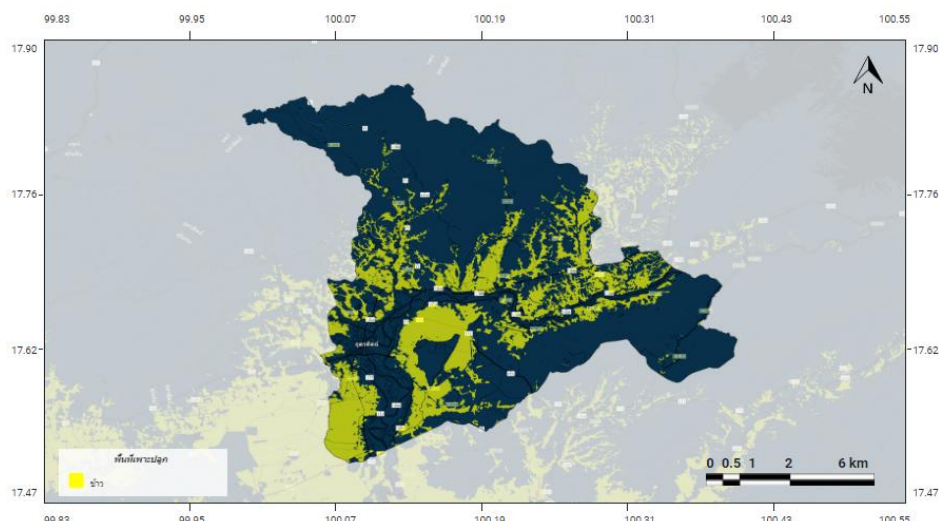
อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ มีพื้นที่ข้าว จำนวน ๑๑๔,๑๕๕.๘๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลคิ่งตะเกา จำนวน ๑๔,๖๕๔.๘๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลวังกะพี้ จำนวน ๑๓,๔๓๒.๘๐ ไร่ และตำบลผาจุก จำนวน ๑๑,๕๑๕.๓๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก ๑๑๔,๑๕๕.๘๕ ไร่
๑	ขุนฟาง	๓,๗๑๒.๒๕
๒	คิ่งตะเกา	๑๔,๖๕๔.๘๐
๓	จิวงาม	๘,๘๒๐.๙๔
๔	ถ้ำฉลอง	๑๖๒.๒๐
๕	ท่าเสา	๕,๙๑๑.๖๗
๖	ท่าอิฐ	๙๐๕.๖๗
๗	น้ำริด	๖,๙๐๒.๗๔
๘	บ้านเกาะ	๔,๑๖๖.๗๓
๙	บ้านด่าน	๕,๓๔๐.๘๙
๑๐	บ้านด่านนาขาม	๖,๓๑๕.๓๕
๑๑	ป่าเช่า	๖,๔๕๗.๙๔
๑๒	ผาจุก	๑๑,๕๑๕.๓๐
๑๓	วังกะพี้	๑๓,๔๓๒.๘๐
๑๔	วังดิน	๗,๕๗๐.๑๗
๑๕	แสนตอ	๔,๘๔๐.๓๘
๑๖	หาดกรวด	๙,๒๖๒.๙๗
๑๗	หาดจิว	๔,๑๘๓.๐๕

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ภาพที่ ๒๙ แผนที่แสดงปริมาณพื้นที่เพาะปลูกข้าวในเขตอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

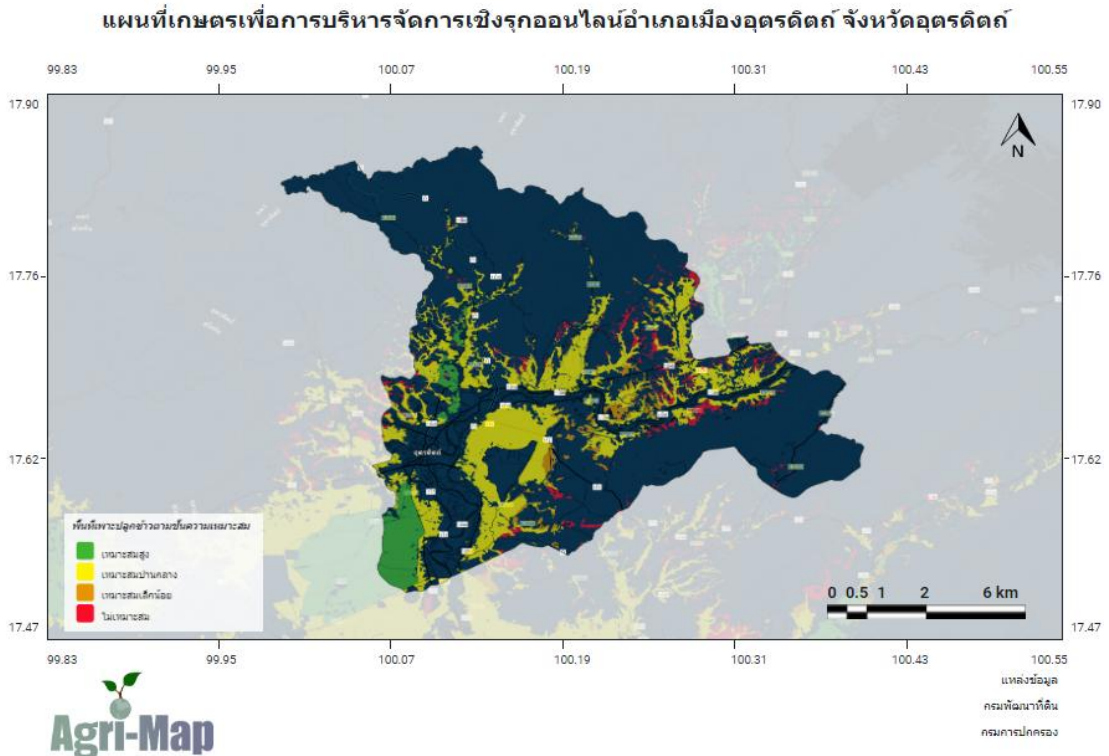
(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ มีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๑๔,๑๕๓.๒๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๕,๕๐๘.๑๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๗๘,๗๐๗.๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๙๔ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๘,๐๒๑.๖๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๐๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๑,๙๑๖.๓๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๓

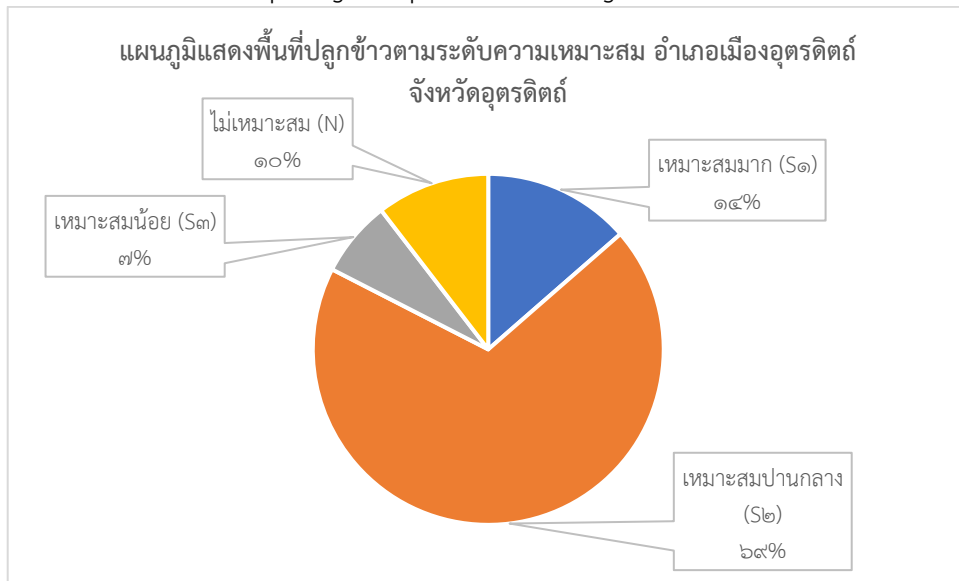
ตารางที่ ๓๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอเมืองอุตรดิตถ์	๑๕,๕๐๘.๑๗	๗๘,๗๐๗.๑๑	๘,๐๒๑.๖๔	๑๑,๙๑๖.๓๔	๑๑๔,๑๕๓.๒๖
ขุนฝาง	-	๒,๖๘๙.๔๗	๘๕.๒๔	๙๓๗.๕๔	๓,๗๑๒.๒๕
คิ่งตะเกา	-	๑๓,๐๘๒.๓๐	๑,๕๗๒.๔๙	-	๑๔,๖๕๔.๗๙
จี่วงาม	-	๗,๘๒๗.๕๙	๒๖๗.๗๘	๗๒๕.๕๗	๘,๘๒๐.๙๔
ถ้ำคลอง	-	-	-	๑๖๒.๒๐	๑๖๒.๒๐
ท่าเสา	๙๐๙.๗๕	๓,๙๙๖.๓๒	๑๙๑.๗๙	๘๑๓.๘๒	๕,๙๑๑.๖๘
ท่าอิฐ	๑๖๗.๔๑	๗๓๗.๘๕	-	๐.๔๑	๙๐๕.๖๗
น้ำริด	๑,๓๓๑.๘๐	๕,๒๓๗.๗๙	๓.๙๐	๓๒๖.๗๔	๖,๙๐๐.๒๓
บ้านเกาะ	๑,๔๙๓.๕๖	๒,๖๗๓.๑๗	-	-	๔,๑๖๖.๗๓
บ้านด่าน	-	๓,๔๘๘.๑๘	๐.๑๐	๑,๘๕๒.๖๑	๕,๓๔๐.๘๙
บ้านด่านนาขาม	๖๒๘.๑๗	๔,๙๔๘.๔๔	๑๑๔.๓๑	๖๒๔.๔๓	๖,๓๑๕.๓๕
ป่าเช่า	-	๕,๓๑๑.๖๑	๗๑๕.๓๘	๔๓๐.๙๕	๖,๔๕๗.๙๔
ผาจุก	-	๖,๘๖๖.๑๓	๓,๗๐๐.๗๒	๙๔๘.๔๗	๑๑,๕๑๕.๓๒
วังกะพี้	๑๐,๘๔๕.๔๐	๒,๕๘๓.๕๐	-	๓.๘๓	๑๓,๔๓๒.๗๓
วังดิน	๘๒.๕๑	๕,๑๔๐.๕๐	๒๗๑.๖๗	๒,๐๗๕.๔๘	๗,๕๗๐.๑๖
แสนตอ	๑๒.๒๙	๓,๘๓๓.๖๖	๑๒.๐๓	๙๘๒.๔๐	๔,๘๔๐.๓๘
หาดกรวด	-	๗,๒๔๓.๓๗	๑,๐๘๖.๒๓	๙๓๓.๓๖	๙,๒๖๒.๙๖
หาดจิว	๓๗.๒๘	๓,๐๔๗.๒๓	-	๑,๐๙๘.๕๔	๔,๑๘๓.๐๕

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๓๐ แผนที่แสดงปริมาณพื้นที่เพาะปลูกข้าวตามชั้นความเหมาะสมในเขตอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๓๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

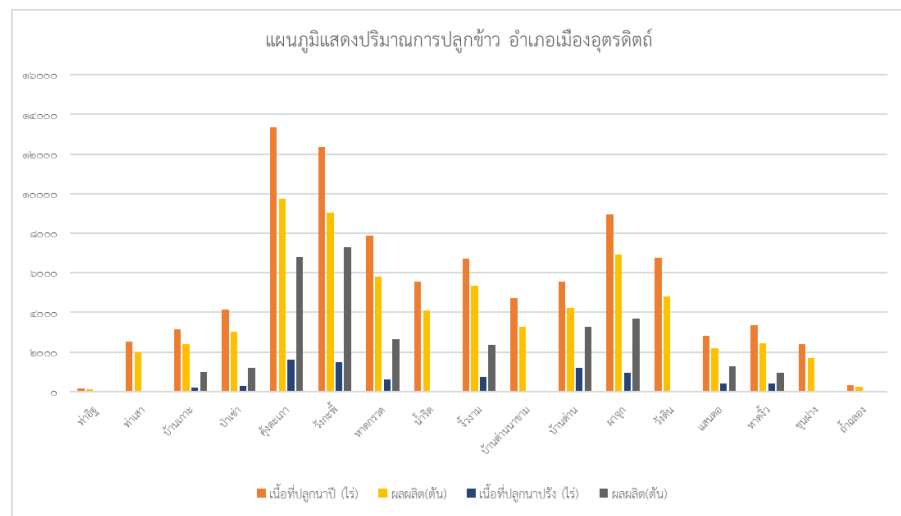
๒) ปริมาณการผลิต

ฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๖๔ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีพื้นที่การปลูกข้าว ในช่วงฝน จำนวน ๙๐,๗๑๙ ไร่ ๘,๙๐๔ ไร่ โดยพื้นที่ปลูกมากที่สุดที่ตำบลคิ่งตะเกียบจำนวน ๑๓,๓๔๖ ไร่ เกษตรกร ๑,๐๓๒ ครัวเรือน รองลงมา ตำบลวังกะพ้อจำนวน ๑๒,๓๔๒ ไร่ เกษตรกร ๗๒๙ ครัวเรือน และตำบลผาจุก จำนวน ๘,๙๓๒ ไร่ ๗๗๗ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๖ แสดงจำนวนเนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตข้าวต่อไร่ ปีพ.ศ. ๒๕๖๖

อำเภอ/ตำบล	ข้าวนาปี					ข้าวนาปรัง				
	ครัวเรือน	เนื้อที่ปลูก นาปี (ไร่)	เนื้อที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (ก.ก.)	ครัวเรือน	เนื้อที่ปลูก นาปรัง (ไร่)	เนื้อที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต(ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (ก.ก.)
ทำอิฐ	๙	๑๖๑	๑๖๑	๙๖.๖	๖๐๐	๐	๐	๐	๐	๐
ท่าเสา	๒๗๖	๒,๕๓๔	๒,๕๓๔	๑๙๙๑.๗	๗๘๖	๖	๙	๖๐	๒๘.๒	๔๗๐.๐
บ้านเกาะ	๒๑๓	๓,๑๒๙	๓,๑๒๙	๒๓๙๖.๘	๗๖๖	๘๗	๒๑๖	๑,๒๓๔	๙๘๑.๐๓	๗๙๕.๐
ป่าเช่า	๓๑๕	๔,๑๔๒	๔,๑๔๒	๓๐๐๓.๐	๗๒๕	๑๒๑	๒๘๑	๑,๕๕๓	๑๑๘๕.๑๙๒	๗๔๔.๐
คิ่งตะเภา	๑,๐๓๒	๑๓,๓๔๖	๑๓,๓๔๖	๙๗๔๒.๖	๗๓๐	๖๘๒	๑,๖๒๒	๘,๕๕๗	๖๗๙๔.๒๕๘	๗๙๔.๐
วังกะพี้	๗๒๙	๑๒,๓๔๒	๑๒,๓๔๒	๙๐๔๖.๗	๗๓๓	๖๒๓	๑,๔๗๘	๑๐,๔๑๗	๗๒๙๑.๙	๗๐๐.๐
หาดกรวด	๕๘๓	๗,๘๗๕	๗,๘๗๕	๕๘๑๙.๖	๗๓๙	๓๐๐	๕๙๘	๓,๓๑๒	๒๖๓๓.๐๔	๗๙๕.๐
น้ำริด	๙๕๒	๕,๕๕๙	๕,๕๕๙	๔๐๘๕.๙	๗๓๕	๕	๒๑	๔๙	๓๙.๒	๘๐๐.๐
จี่งาม	๕๘๐	๖,๗๒๒	๖,๗๒๒	๕๓๕๗.๔	๗๙๗	๒๓๘	๗๔๘	๓,๐๑๗	๒๓๖๒.๓๑๑	๗๘๓.๐
บ้านดำนานาขาม	๑,๐๘๙	๔,๗๒๖	๔,๗๒๖	๓๒๗๕.๑	๖๙๓	๑๘	๒๕	๕๑	๔๐.๐๓๕	๗๘๕.๐
บ้านด่าน	๖๒๖	๕,๕๕๒	๕,๕๕๒	๔๒๔๑.๗	๗๖๔	๔๘๑	๑,๑๙๘	๔,๑๓๔	๓๒๗๘.๒๖๒	๗๙๓.๐
ผาจุก	๗๗๗	๘,๙๓๒	๘,๙๓๒	๖๙๐๔.๔	๗๗๓	๔๒๖	๙๔๐	๔,๕๙๔	๓๖๗๕.๒	๘๐๐.๐
วังดิน	๙๔๓	๖,๗๕๐	๖,๗๕๐	๔๘๑๙.๕	๗๑๔	๓	๒๕	๒๕	๒๐	๘๐๐.๐
แสนตอ	๓๙๐	๒,๘๒๐	๒,๘๒๐	๒๑๙๙.๖	๗๘๐	๑๖๙	๔๑๑	๑,๖๑๕	๑๒๙๓.๖๑๕	๘๐๑.๐
หาดจิว	๕๔๒	๓,๓๗๐	๓,๓๗๐	๒๔๑๙.๗	๗๑๘	๑๘๗	๓๙๕	๑,๒๐๑	๙๕๗.๑๙๗	๗๙๗.๐
ขุนผาง	๒๗๗	๒,๔๑๗	๒,๔๑๗	๑๖๗๗.๔	๖๙๔	๒	๒๐	๒๐	๑๖	๘๐๐.๐
ถ้ำฉลอง	๙๑	๓๔๑	๓๔๑	๒๔๘.๙	๗๓๐	๐	๐	๐	๐	๐.๐

ที่มา ; สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ๒๕๖๖

ภาพที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าวอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

สภาพนาเป็นที่ราบ จะมีพื้นที่กระจายอยู่ทุกตำบล เหมาะแก่การทำนาดำ หวานน้ำตาม ไม่มีความเสียหายจากฝนตกหนัก เพราะดินสามารถระบายน้ำได้ดีและรวดเร็ว มีการใช้พันธุ์ข้าวไม่ไวแสง เช่น สุพรรณบุรี ๙๐, ชัยนาท๑, พิษณุโลก๖๐-๒, สุพรรณบุรี-๓๕ และข้าวพันธุ์ไวแสง คือพันธุ์ขาวดอกมะลิ๑๐๕ ฯลฯ

(๒) การเตรียมดิน/การปลูก

ในการทำนาของอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ เกษตรกรจะทำนาปี และนาปรัง ส่วนใหญ่เป็นนาหว่านน้ำตม นาดำ เกษตรกรจะเริ่มหว่านข้าวในปลายเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป นาปรัง เกษตรกรเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือน พฤศจิกายนเป็นต้นไป

(๓) การใส่ปุ๋ย / สารเคมี

การใช้ปุ๋ยเคมี เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าว แต่มักไม่ตรงตามสูตรและระยะเวลาการเจริญเติบโตของข้าว

การใช้สารเคมี เกษตรกรใช้สารเคมีเป็นส่วนใหญ่และใช้ในปริมาณมาก และใช้เมื่อพบเห็นโรคและแมลงขาดความเหมาะสม ถูกต้อง และปลอดภัย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว						△					▽	

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←- - - -> ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๓๗ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวนาปี – นาปรัง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

รายการ	นาปี (บาท/ไร่)	นาปรัง (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
ค่าไถเตรียมดิน	๖๐๐	๖๐๐	
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	๕๗๕	๕๗๕	ไร่ละ ๒๕ กก. ๗ละ ๒๓ บาท
ค่าหว่านข้าว	๘๐	๘๐	
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๕๐	๘๕๐	๔๖-๐-๐ , ไร่ละ ๒๕ กก. ๗ละ ๑๖ บาท ๑๖-๒๐-๐ , ไร่ละ ๒๕ กก. ๗ละ ๑๘ บาท
ค่าใส่ปุ๋ยเคมี	๑๖๐	๑๖๐	๒ ครั้ง ไร่ละ ๘๐ บาท/ไร่
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช(คุม/ฆ่าหญ้า)	๒๐๐	๒๐๐	
ค่าฉีดพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืช(คุม/ฆ่าหญ้า)	๒๐๐	๒๐๐	๒ ครั้ง ไร่ละ ๑๐๐ บาท/ไร่
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	๑๘๘	๑๘๘	
ค่าฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	๒๐๐	๒๐๐	๒ ครั้ง ไร่ละ ๑๐๐ บาท/ไร่
ค่ารถเกี่ยวนา	๕๐๐	๕๐๐	

รายการ	นาปี (บาท/ไร่)	นาปรัง (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
ค่าขนส่ง	๒๔๐	๒๔๐	๐.๓๐บาท/กก.
ค่าน้ำ	๑๐๐	๒๕๐	
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ระบุ) ๑.ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่น	๑๐๐	๑๐๐	
รวมค่าใช้จ่าย	๓,๙๙๓	๔,๑๔๓	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ๒๕๖๖

ตารางที่ ๓๘ แสดงรายรับจากผลผลิตข้าวในเขตพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

รายการ	นาปี (บาท/ไร่)	นาปรัง (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
ผลผลิต/ไร่ (กก.)	๖๓๕	๖๙๒	ผลผลิตเฉลี่ยจากการขึ้นทะเบียน ทพศ. นาปี ๒๕๕๖/๕๗ และนาปรัง ปี ๒๕๕๕/๕๖
ราคาขาย/กก.	๑๒	๑๑	ราคาข้าว จากการเข้าร่วมโครงการของ รัฐบาล ปี ๒๕๕๕/๕๖ และ ๒๕๕๖/๕๗
รายได้ยังไม่หักค่าใช้จ่าย/ไร่	๗,๖๒๐	๗,๖๑๒	กรณีเช่าที่นา อัตราค่าเช่าไร่ละ ๕๐๐ บาท/ฤดูกาล
สรุปรายได้ / ไร่ / ปี	๓,๖๒๗	๓,๔๖๙	
รวมรายได้สุทธิ/ปี /ไร่ (นาปี +นาปรัง)	๗,๐๙๖		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ๒๕๖๖

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

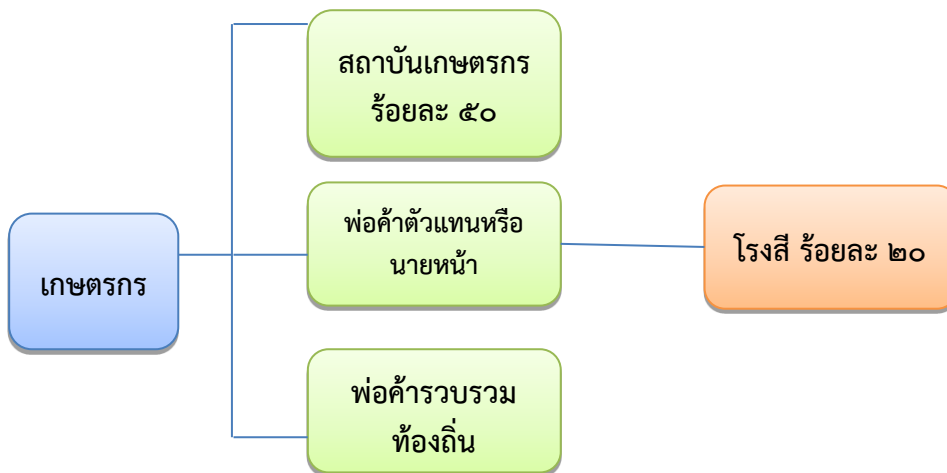
การปลูกข้าวของเกษตรกรใน อำเภอนั้นมี ๒ ประเภท ได้แก่

- ๑) ปลูกเพื่อเป็นข้าวเปลือกขายสำหรับแปรรูปเป็นข้าวสาร ส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ ๙๐
- ๒) ปลูกเพื่อขายเป็นเมล็ดพันธุ์ หรือ “ข้าวปลูก” (ไม่เกิน ร้อยละ ๑๐)

วิธีการตลาดของสินค้าส่วนที่จำหน่าย

เกษตรกรส่วนใหญ่ขายข้าวเปลือกให้กับสหกรณ์การเกษตร และโรงสีในพื้นที่ตามลำดับโดยเกษตรกรขายข้าวได้ ต้นละ ๖,๕๐๐-๗,๐๐๐ บาท หรือกิโลกรัมละ ๖.๕๐-๗ บาท เกษตรกรจะขายข้าวเปียก (ข้าวเปลือกที่มีความชื้นสูง) ซึ่งจะขายทันทีหลังจากการเก็บเกี่ยว ในขณะที่ข้าวที่ ขายเป็นเมล็ดพันธุ์(ข้าวปลูก) เกษตรกรขายได้กิโลกรัม ละ ๙-๑๓ บาท โดยขายให้เพื่อนบ้าน สหกรณ์การเกษตร และศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

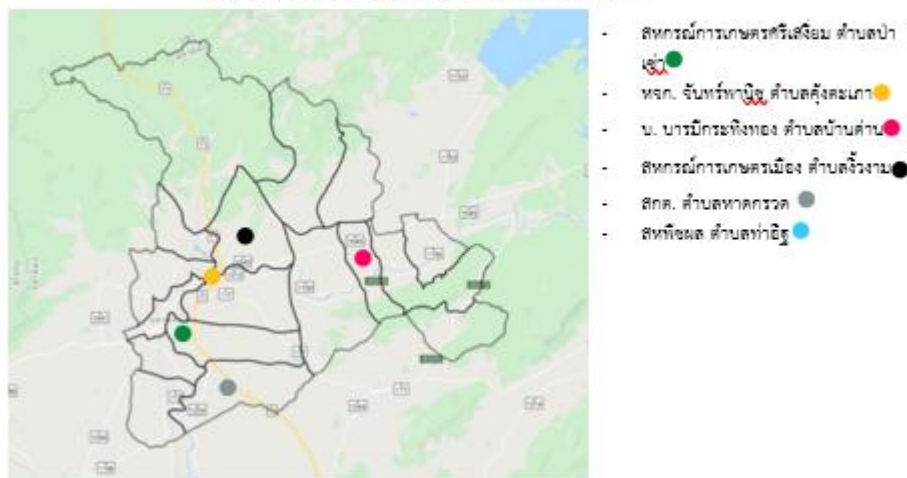
วิธีการตลาดของข้าว

ภาพที่ ๓๔ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์, พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ แหล่งรับซื้อผลผลิต ๖ แห่ง

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อข้าวเปลือก อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

ภาพที่ ๓๕ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๓ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑๐ ราย องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๙ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางศศิธร อ่อนคง	๓	คิ่งตะเกา	เมือง	๒๕๕๙	ข้าว
๒	นางมารศรี สิงห์เสวก	๓	วังดิน	เมือง	๒๕๔๕	ข้าว
๓	นายเพชร ไกลแนว	๖	แสนตอ	เมือง	๒๕๔๕	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ พ.ศ ๒๕๖๖)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

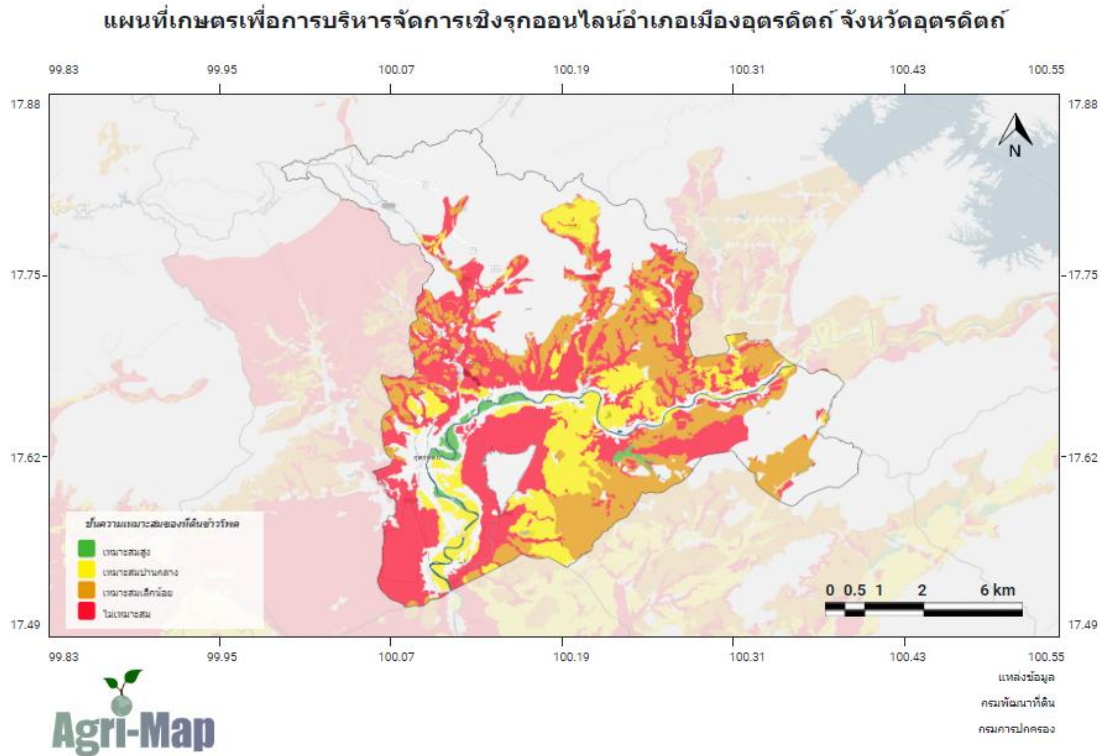
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทั้งหมด จำนวน ๒๙๔,๘๙๓.๑๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔,๗๓๙.๗๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๖ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๖๑,๕๘๐.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๙๒,๖๙๐.๐๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔๓ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๓๕,๘๘๒.๖๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๐๗

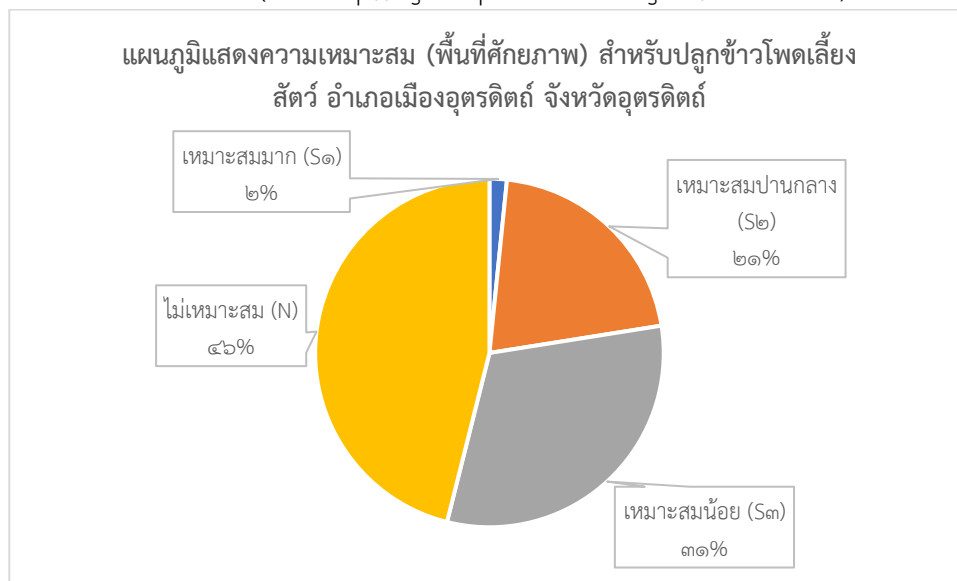
ตารางที่ ๔๐ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตำบล	เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเมืองอุตรดิตถ์	๔,๗๓๙.๗๘	๖๑,๕๘๐.๗๕	๙๒,๖๙๐.๐๑	๑๓๕,๘๘๒.๖๒	๒๙๔,๘๙๓.๑๖
ขุนฝาง	-	๔,๖๗๙.๘๑	๙,๑๗๐.๘๕	๗,๔๗๕.๑๘	๒๑,๓๒๕.๘๔
คิ่งตะเกา	๑,๗๗๕.๘๔	๑๐,๑๗๒.๑๐	๔๙๖.๘๘	๑๓,๗๗๑.๗๐	๒๖,๒๑๖.๕๒
จี่งวม	๑๖๓.๘๔	๑,๒๗๔.๗๘	๔,๒๑๔.๓๑	๑๑,๖๘๔.๗๐	๑๗,๓๓๗.๖๓
ถ้ำผดอง	๑๑๔.๒๓	-	๖,๖๒๑.๙๐	๔๓๖.๑๖	๗,๑๗๒.๒๙
ท่าเสา	๗.๕๕	๓,๑๙๓.๐๔	๔,๔๔๗.๙๔	๖,๙๔๓.๖๗	๑๔,๕๙๒.๒๐
ท่าอิฐ	๘๘๗.๐๒	๔.๓๗	๗๒.๕๔	๑,๙๐๒.๒๓	๒,๘๖๖.๑๖
น้ำริด	-	๑๘๗.๕๕	๓,๘๘๖.๗๕	๘,๗๘๘.๖๓	๑๒,๘๖๒.๙๓
บ้านเกาะ	๓๑๕.๔๖	๒,๒๓๒.๒๗	-	๔,๙๗๘.๓๗	๗,๕๒๖.๑๐
บ้านด่าน	-	๑๓๑.๓๓	๖,๘๑๐.๐๑	๗,๓๐๔.๗๕	๑๔,๒๔๖.๐๙
บ้านด่านนาขาม	-	๒,๑๖๕.๒๘	๕,๐๒๓.๙๑	๑๓,๗๒๓.๘๐	๒๐,๙๑๒.๙๙
ป่าเช่า	๓๙๘.๙๔	๘,๖๙๖.๕๑	๓,๓๘๔.๔๘	๖,๑๗๓.๔๒	๑๘,๖๕๓.๓๕
ผาจุก	๑,๐๗๖.๙๐	๑๒,๔๔๕.๕๐	๑๖,๔๐๐.๐๐	๑๑,๙๒๒.๔๐	๔๑,๘๔๔.๘๐
วังกะพี้	-	๑,๙๒๙.๐๑	๓๘๗.๖๐	๑๔,๑๖๔.๖๐	๑๖,๔๘๑.๒๑
วังดิน	-	๖๑๗.๖๘	๑๐,๕๔๔.๕๐	๘,๑๘๒.๑๖	๑๙,๓๔๔.๓๔
แสนตอ	-	๒,๔๓๖.๘๕	๕,๑๗๔.๒๔	๖,๓๑๖.๘๐	๑๓,๙๒๗.๘๙
หาดกรวด	-	๙,๒๘๐.๓๒	๑๐,๓๔๕.๒๐	๙,๒๐๙.๔๙	๒๘,๘๓๕.๐๑
หาดจิว	-	๒,๑๓๔.๓๕	๕,๗๐๘.๙๐	๒,๙๐๔.๕๖	๑๐,๗๔๗.๘๑

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๓๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๓๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ พ.ศ.๒๕๖๖)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

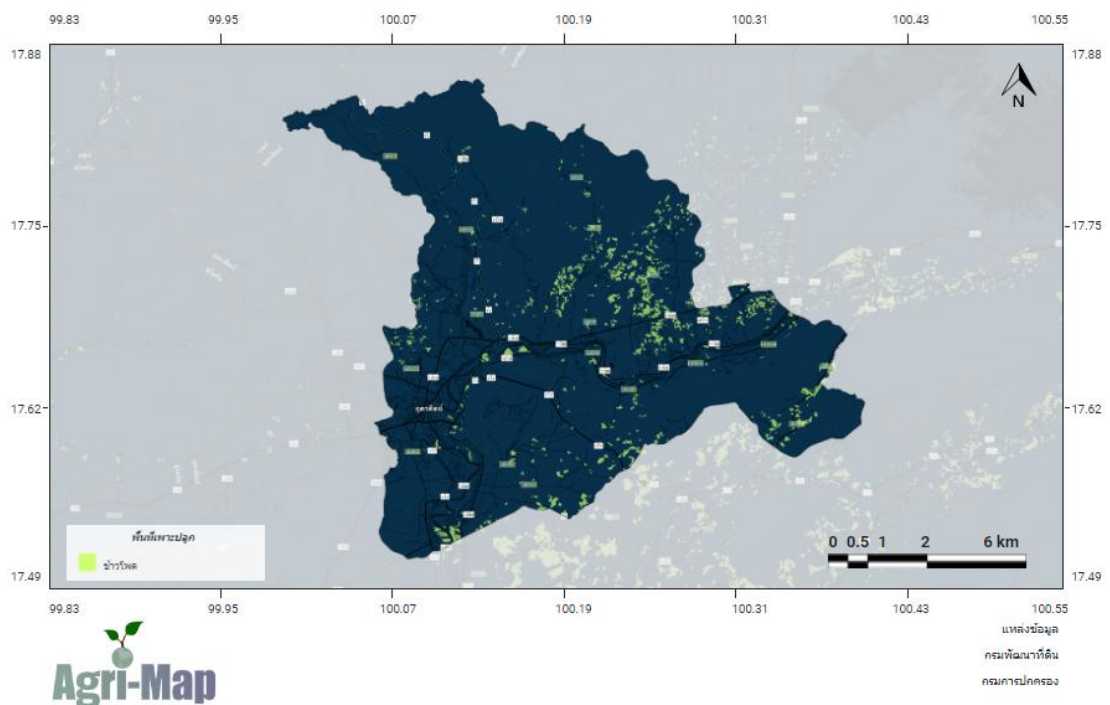
อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๑๖,๕๘๖.๙๒ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลผาจุก จำนวน ๒,๕๕๘.๖๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลวังดิน จำนวน ๒,๑๔๗.๙๔ ไร่ และตำบลขุนฝาง จำนวน ๒,๑๐๔.๖๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก ๑๖,๕๘๖.๙๒ (ไร่)
๑	ขุนฝาง	๒,๑๐๔.๖๘
๒	คิ่งตะเภา	๖๕๘.๓๗
๓	วังงาม	๑,๑๓๑.๔๗
๔	ถ้ำผาลอง	๙๙๘.๗๓
๕	ท่าเสา	๔๓๗.๓๗
๖	ท่าอิฐ	๖๗.๒๕
๗	น้ำริด	๒๕๑.๙๕
๘	บ้านเกาะ	๘๔.๑๖
๙	บ้านด่าน	๑,๑๔๙.๑๙
๑๐	บ้านด่านนาขาม	๔๓๙.๕๗
๑๑	ป่าเช่า	๕๖๖.๒๙
๑๒	ผาจุก	๒,๕๕๘.๖๕
๑๓	วังกะพี้	๓๐๐.๒๙
๑๔	วังดิน	๒,๑๔๗.๙๔
๑๕	แสนตอ	๑,๐๓๐.๕๔
๑๖	หาดกรวด	๑,๖๐๘.๒๘
๑๗	หาดจิว	๑,๐๕๒.๑๙

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ภาพที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองอุดรดิตถ์
(ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

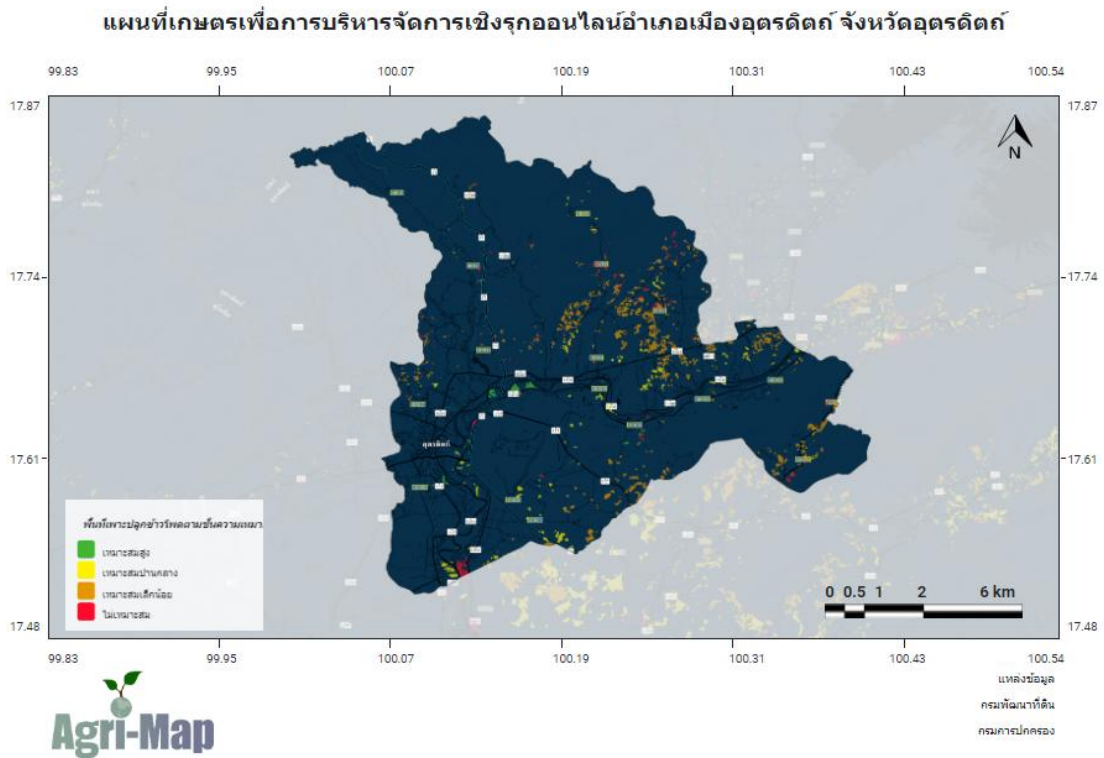
(๓) พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๖,๕๘๖.๙๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๗๓๓.๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒,๙๙๗.๑๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๐,๙๒๖.๑๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๖ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑,๙๒๙.๖๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒

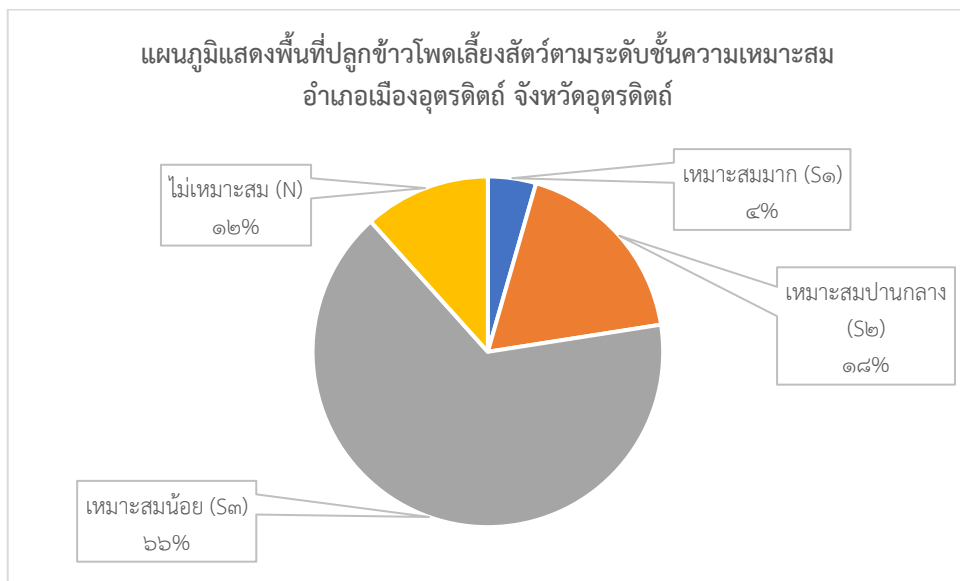
ตารางที่ ๔๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเมืองอุดรดิตถ์	๗๓๓.๙๖	๒,๙๘๗.๐๐	๑๐,๘๗๔.๔๘	๑,๙๒๙.๖๕	๑๖,๕๓๕.๑๐
ขุนผา	-	๖๓.๙๙	๑,๗๘๘.๐๐	๒๕๒.๖๙	๒,๑๐๕.๖๘
คิ่งตะเภา	๕๐๓.๗๕	๙๓.๒๒	๑๔.๔๓	๔๖.๙๗	๖๕๘.๓๗
จี่งาม	-	๒๑๙.๕๖	๗๕๘.๘๖	๑๕๓.๐๕	๑,๑๓๑.๔๗
ถ้ำผดุง	๕๙.๕๔	-	๘๑๘.๓๗	๑๒๐.๘๒	๙๙๘.๗๓
ท่าเสา	-	๗๓.๑๕	๓๑๙.๘๕	๔๔.๓๗	๔๓๗.๓๗
น้ำริด	-	๕.๘๔	๑๖๓.๗๖	๘๒.๓๕	๒๕๑.๙๕
บ้านเกาะ	๗๔.๗๐	๙.๔๖	-	-	๘๔.๑๖
บ้านด่าน	-	-	๑,๑๑๘.๕๔	๓๐.๖๕	๑,๑๔๙.๑๙
บ้านดำนานาขาม	-	๔๔.๖๘	๒๐๘.๖๔	๑๘๖.๒๕	๔๓๙.๕๗
ป่าเช่า	๙.๗๑	๓๖๗.๑๐	๑๕๘.๒๖	๓๑.๒๒	๕๖๖.๒๙
ผาจุก	๘๖.๒๖	๖๙๕.๑๐	๑,๖๗๑.๕๙	๑๐๕.๗๐	๒,๕๕๘.๖๕
วังกะพี้	-	๓๐๐.๒๙	-	-	๓๐๐.๒๙
วังดิน	-	๑๑๗.๙๙	๑,๖๔๙.๒๓	๓๘๐.๗๒	๒,๑๔๗.๙๔
แสนตอ	-	๒๐๒.๘๐	๗๕๕.๒๘	๗๒.๔๖	๑,๐๓๐.๕๔
หาดกรวด	-	๕๙๗.๙๐	๖๑๑.๕๓	๓๙๘.๘๕	๑,๖๐๘.๒๘
หาดจิว	-	๑๙๕.๘๒	๘๓๘.๑๔	๑๘.๒๓	๑,๐๕๒.๑๙

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๓๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๔๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์, พ.ศ.๒๕๖๖)

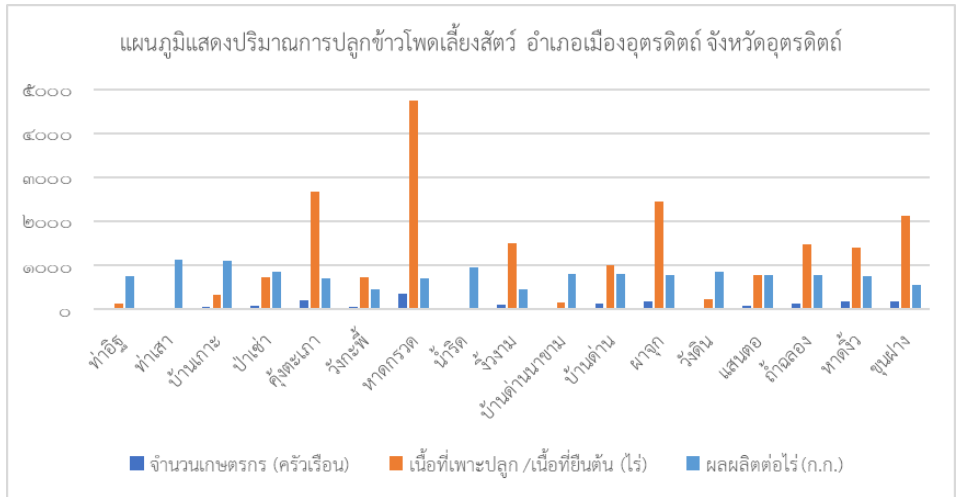
๒) ปริมาณการผลิต

ฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๖๔ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีพื้นที่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๑๕,๑๒๐ ไร่ ๑,๔๓๓ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลหาดกรวด จำนวน ๓,๙๓๑ ไร่ จำนวน ๓๒๗ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลผาจุก จำนวน ไร่ ๒,๓๐๕ ครัวเรือน และตำบลคิ่งตะเภา จำนวน ๑,๘๔๐ ไร่ ๑๗๐ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
ท่าอิฐ	๗	๖๗.๒๕	๖๗.๒๕	๖๗	๗๕๖
ท่าเสา	๒	๑๔.๕	๑๔.๕	๑๕	๑,๑๑๗
บ้านเกาะ	๒๕	๑๕๖.๒๕	๑๕๖.๒๕	๑๕๖	๑,๑๐๖
ป่าเซ่า	๕๐	๔๕๖.๒๓	๔๕๖.๒๓	๔๕๖	๘๓๖
คิ่งตะเภา	๑๗๐	๑,๘๔๐.๓๐	๑,๘๔๐.๓๐	๑,๘๔๐	๖๙๔
วังกะพี้	๔๑	๓๘๐.๒๕	๓๘๐.๒๕	๓๘๐	๔๔๒
หาดกรวด	๓๒๗	๓,๙๓๑.๔๐	๓,๙๓๑.๔๐	๓,๙๓๑	๖๙๒
น้ำริด	๕	๓๙.๒๕	๓๙.๒๕	๓๗	๙๔๕
จี้วาม	๖๓	๘๓๖.๓๖	๘๓๖.๓๖	๗๙๕	๔๕๐
บ้านดำนานาขาม	๒๔	๑๑๗.๒๑	๑๑๗.๒๑	๑๑๑	๘๐๖
บ้านดำน	๑๒๗	๑,๐๕๓.๕๗	๑,๐๕๓.๕๗	๑๐๕๓.๕๗	๘๐๖
ผาจุก	๑๘๕	๒,๓๐๕.๓๐	๒,๓๐๕.๓๐	๒๓๐๕.๓	๗๘๖
วังดิน	๒๓	๒๓๕.๗๕	๒๓๕.๗๕	๑๘๘.๖	๘๔๘
แสนตอ	๙๑	๙๒๕.๒๕	๙๒๕.๒๕	๗๔๐.๒	๗๘๔
หาดจิว	๑๔๔	๑,๑๗๙.๗๕	๑,๑๗๙.๗๕	๙๔๓.๘	๗๔๓
ขุนฝาง	๖๓	๔๙๕.๘๓	๔๙๕.๘๓	๔๙๕.๘๓	๕๕๖
ถ้ำหนอง	๘๖	๑,๐๘๖.๓๑	๑,๐๘๖.๓๑	๘๖๙.๐๔๘	๗๗๕
รวม	๑,๔๓๓	๑๕,๑๒๐.๗๖	๑๕,๑๒๐.๗๖	๑๕,๓๘๕.๗๑	เฉลี่ย ๗๗๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ , พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๔๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์, ๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- การเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มักใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ และแหล่งที่มาที่น่าเชื่อถือ ทำให้มีอัตราการงอกที่ดี ให้ผลผลิตที่ดี ต่อมาเกิดการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดในเขตพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จึงมีการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีความต้านทานการเข้าทำลายของศัตรูพืชดังกล่าว

(๒) การเตรียมดิน

- มีการลดขั้นตอนการไถพรวนในช่วงก่อนการปลูก เพื่อลดการกัดเซาะของหน้าดิน หลังจากฝนตก และมีการทำร่องระบายน้ำในแปลง เพื่อลดการเกิดการจมนของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด จนทำให้เกิดการเจริญเติบโตที่ไม่เท่ากันในแปลง

(๓) การปลูก

- มีการใช้เครื่องจักรในการหยอดเมล็ด เพื่อเพิ่มความแม่นยำในระยะปลูกที่เหมาะสม และมีการผสมผสานการให้ปุ๋ยระหว่างหยอดเมล็ด เพื่อลดการใช้แรงงานและประหยัดเวลา

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์					△ ←————→					←————→ ▽		

สัญลักษณ์   ←————→ ช่วงฤดูปลูก   △ ปลูกสูงสุด
                                  ←————→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว   ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีต้นทุนการผลิต ๓,๗๒๕ บาท/ไร่ในฤดูฝน และ ๓,๘๗๕ บาท/ไร่ในฤดูแล้ง

ตารางที่ ๔๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี ๒๕๖๖ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

รายการ	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	หมายเหตุ
	(บาท/ไร่)	(บาท/ไร่)	
ไถดะ+ไถแปร	๒๕๐	๒๕๐	
เมล็ดพันธุ์	๖๒๕	๖๒๕	อัตรา ๔ กิโลกรัม/ไร่
ปลูก	๒๐๐	๒๐๐	รถปลูก
ยากุมวัชพืช	๒๐๐	๒๐๐	๑ ครั้ง ช่วงเตรียมดิน
กลบร่อง	๑๐๐	๑๐๐	พร้อมใส่ปุ๋ยรอบ ๒ (เพื่อกำจัดวัชพืช)
ปุ๋ย ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา๒๕ กก.	๔๐๐	๔๐๐	รองพื้น
ปุ๋ย ๔๖-๐-๐ อัตรา ๕๐ กก.	๖๐๐	๖๐๐	รอบ ๒ อายุข้าวโพด ๓๐ วัน
ให้น้ำ	๐	๑๐๐	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
เก็บเกี่ยว	๗๕๐	๗๕๐	รถดัด
ยาฆ่าแมลง (๒ ครั้ง)	๕๐๐	๕๐๐	ค่ายา ๒๐๐บาท /ครั้ง ค่าฉีด ๕๐ บาท/ครั้ง
ขนส่ง	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐ บาท/ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย ๑ ตัน/ไร่)
รวม	๓,๗๒๕	๓,๘๗๕	

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๖)

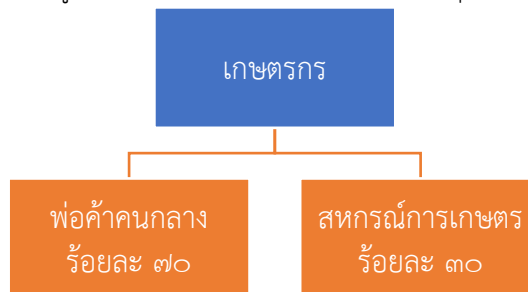
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรขายผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทันทีเมื่อทำการเก็บเกี่ยวแล้ว โดยไม่มีการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ทำให้ได้คุณภาพผลผลิตที่ไม่ดีนัก (ความชื้นสูง)

(๑) วิธีการตลาด

โดยในปีการผลิต พ.ศ. ๒๕๖๔ ราคาของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีราคาสูงกว่าปีที่ผ่านมา บวกกับในพื้นที่ส่วนมากในอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ไม่ประสบปัญหาภัยแล้ง และเกษตรกรมีประสบการณ์ในการจัดการหนอนกระทุ้งข้าวโพดจากปีที่ผ่านมา ทำให้ผลผลิต/ไร่ มีปริมาณและคุณภาพดี โดยตกอยู่ราคาดิโลกรัมละ ๙ บาท(โดยเฉลี่ย ที่ระดับความชื้นร้อยละ ๑๔)

แผนภูมิแสดงเส้นทางวิธีการตลาดของอำเภอเมืองอุดรดิตถ์

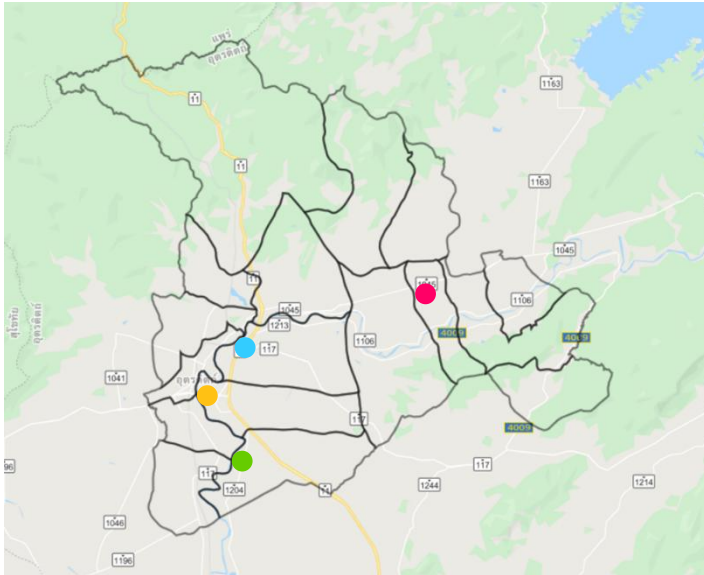
ภาพที่ ๔๓ แสดงวิธีการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๔ แห่ง

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

- หจก.พีชสิน ตำบลคิ่งตะเภา
- บ. บารมีกระเทียม ตำบลบ้านด่าน
- สกต. ตำบลหาดกรวด
- สหกรณ์การเกษตรศรีเสีียม ตำบลป่าเช่า

ภาพที่ ๔๔ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๖)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ไม่มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๑.๔.๓ ชนิดสินค้ามันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

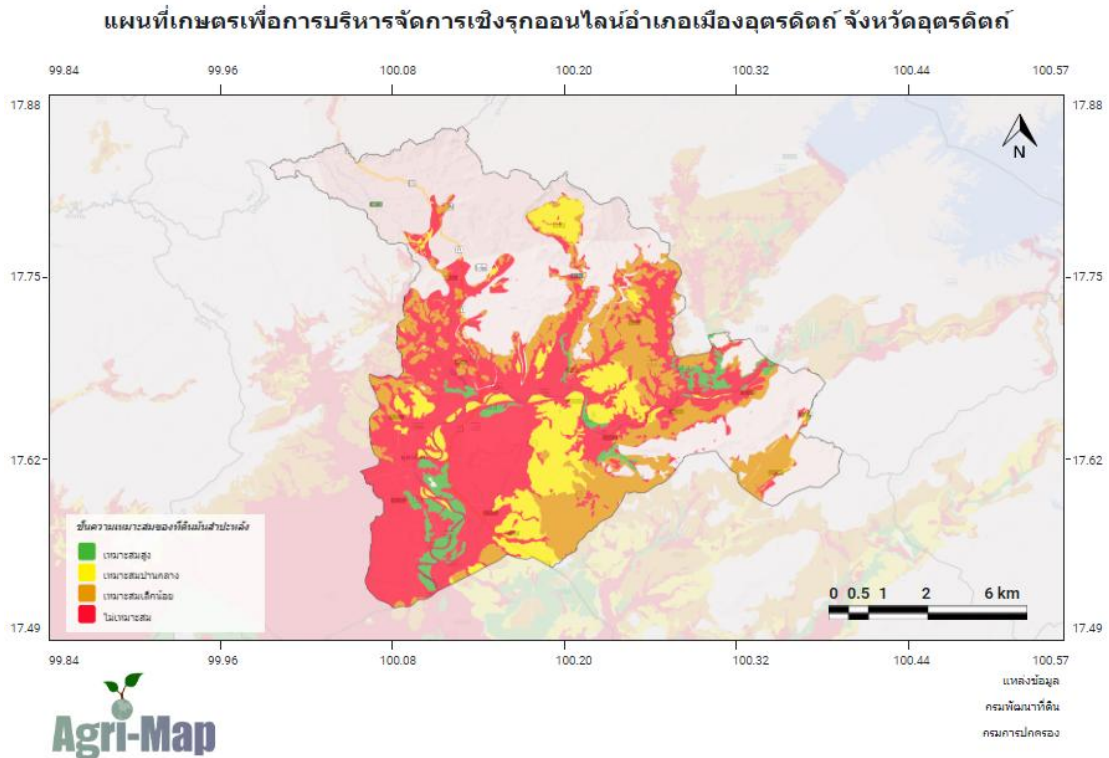
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง ทั้งหมด จำนวน ๓๑๗,๒๕๘.๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๔,๘๙๔.๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔๑,๘๒๐.๐๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๘๕,๘๗๖.๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๗๔,๖๖๖.๘๕ คิดเป็นร้อยละ ๕๕

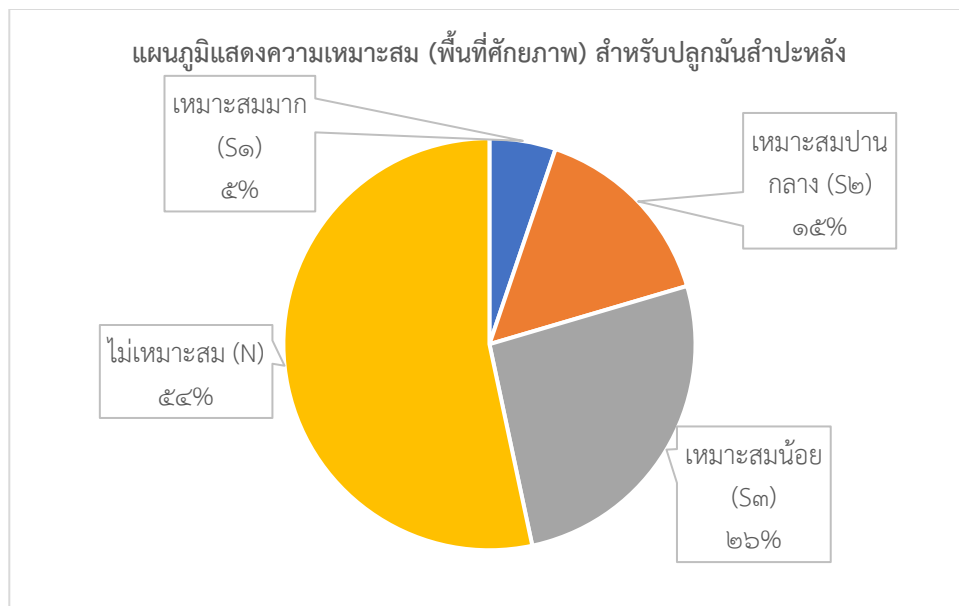
ตารางที่ ๔๕ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตำบล	เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอเมืองอุตรดิตถ์	๑๗,๐๒๐.๐๔	๔๙,๙๑๙.๘๘	๘๕,๘๗๖.๖๙	๑๗๔,๖๖๖.๘๕	๓๒๗,๔๘๓.๔๖
ขุนฝาง	๑๓๐.๑๕	๔๕๕๒.๘๖	๘๕๕๕.๑	๕๗๐๑.๘๗	๑๘,๙๒๙.๙๘
คิ่งตะเกา	๘๖๔.๖๕	๑๑๐๘๓.๓	๔๙๖.๘๘	๒๐๐๐๑.๓	๓๒,๔๔๖.๑๓
จี่งวาม	๑๗๑.๖๙	๑,๒๖๖.๙๓	๔,๐๒๑.๗๑	๑๔,๗๙๖.๕๐	๒๐,๒๕๖.๘๓
ถ้ำผดอง	๐	๑๑๔.๒๓	๖,๕๕๗.๙๕	๕๙๙.๒๑	๗,๒๗๑.๓๙
ท่าเสา	๖๓๗.๗๓	๒,๕๖๒.๘๖	๔,๔๔๗.๙๔	๑๐,๓๘๒.๔๐	๑๘,๐๓๐.๙๓
ทำอิฐ	๐	๘๙๑.๓๘	๗๒.๕๔	๘,๑๑๐.๐๓	๙,๐๗๓.๙๕
น้ำริด	๑๒๒.๖๔	๖๔.๙๑	๓,๘๗๘.๒๒	๑๐,๐๕๒.๗๐	๑๔,๑๑๘.๔๗
บ้านเกาะ	๒,๒๓๒.๒๗	๓๑๕.๔๕	๐	๙,๒๙๒.๔๙	๑๑,๘๔๐.๒๑
บ้านด่าน	๒๒.๕๓	๑๐๘.๘	๖,๘๐๕.๙๓	๕,๓๓๓.๔๙	๑๒,๒๗๐.๗๕
บ้านด่านนาขาม	๐	๒,๑๖๕.๓๔	๔,๘๖๔.๑๗	๑๔,๓๐๖.๘๐	๒๑,๓๓๖.๓๑
ป่าเช่า	๒,๘๐๘.๕๖	๖,๒๘๖.๘๙	๓,๓๘๔.๔๗	๑๓,๙๕๖.๗๐	๒๖,๔๓๖.๖๒
ผาจุก	๒,๐๘๔.๒๓	๑๑,๔๐๖.๘๐	๑๖,๐๕๒.๘๐	๑๓,๕๕๖.๗๐	๔๓,๑๐๐.๕๓
วังกะพี้	๑,๙๒๙.๐๒	๐	๓๘๗.๖๑	๑๗,๙๑๓.๔๐	๒๐,๒๓๐.๐๓
วังดิน	๐	๖๑๗.๖๘	๙,๔๕๕.๕๖	๘,๓๕๙.๓๑	๑๘,๔๓๒.๕๕
แสนตอ	๒,๐๖๕.๖๙	๓๗๑.๒๓	๕,๑๒๖.๖๖	๕,๕๐๓.๗๔	๑๓,๐๖๗.๓๒
หาดกรวด	๒,๑๒๕.๔๒	๘,๐๙๙.๘๗	๙,๓๗๒.๑๓	๑๒,๑๘๓.๐๐	๓๑,๗๘๐.๔๒
หาดจิว	๑,๘๒๕.๔๖	๒๑.๓๕	๒,๓๘๘.๐๒	๔,๖๑๗.๒๑	๘,๘๖๒.๐๔

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๔๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ (ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๔๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์, พ.ศ.๒๕๖๖)

(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

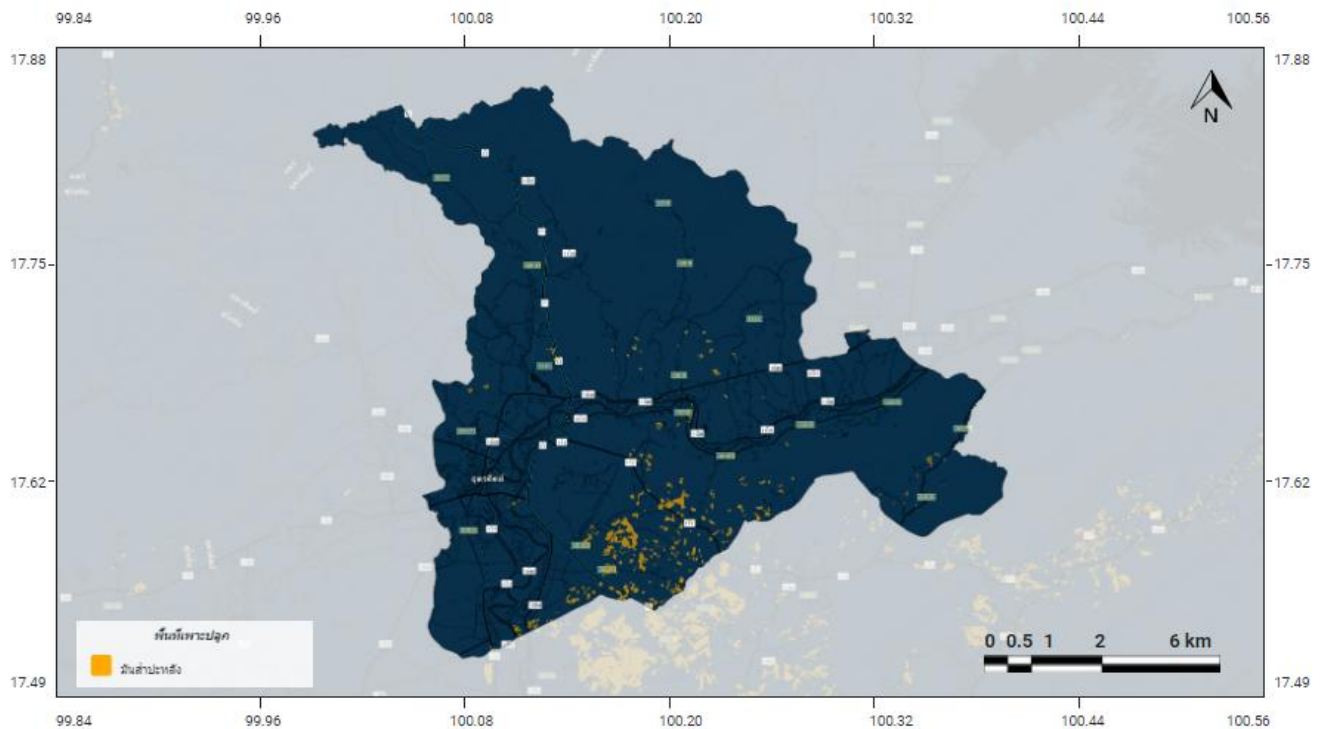
อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ มีพื้นที่มันสำปะหลัง จำนวน ๖,๕๔๗.๗๑ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหาดกรวด จำนวน ๒,๙๕๖.๕๗ ไร่ รองลงมาคือตำบลป่าเซ่า จำนวน ๑,๗๒๘.๔๒ ไร่ และตำบลผาจุก จำนวน ๙๓๔.๓๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๖ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก ๖,๕๔๗.๗๑ (ไร่)
๑	ขุนฝาง	๑๐๙.๖๐
๒	คิ่งตะเกา	๓๖๗.๑๖
๓	จิวงาม	๑๔๖.๕๓
๔	ถ้ำผดอง	๕๘.๐๕
๕	ท่าเสา	๖๘.๔
๖	บ้านด่าน	๑๑.๕๒
๗	บ้านด่านนาขาม	๕.๒๙
๘	ป่าเช่า	๑,๗๒๘.๔๒
๙	ผาจุก	๙๓๔.๓๐
๑๐	วังกะพี้	๙.๘๘
๑๑	วังดิน	๙.๗๓
๑๒	แสนตอ	๑๐๖.๐๑
๑๓	หาดกรวด	๒,๙๕๖.๕๗
๑๔	น้ำริด	๓๖.๒๔

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

แหล่งข้อมูล
กรมพัฒนาที่ดิน
กรมการปกครอง

ภาพที่ ๔๗ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ (ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

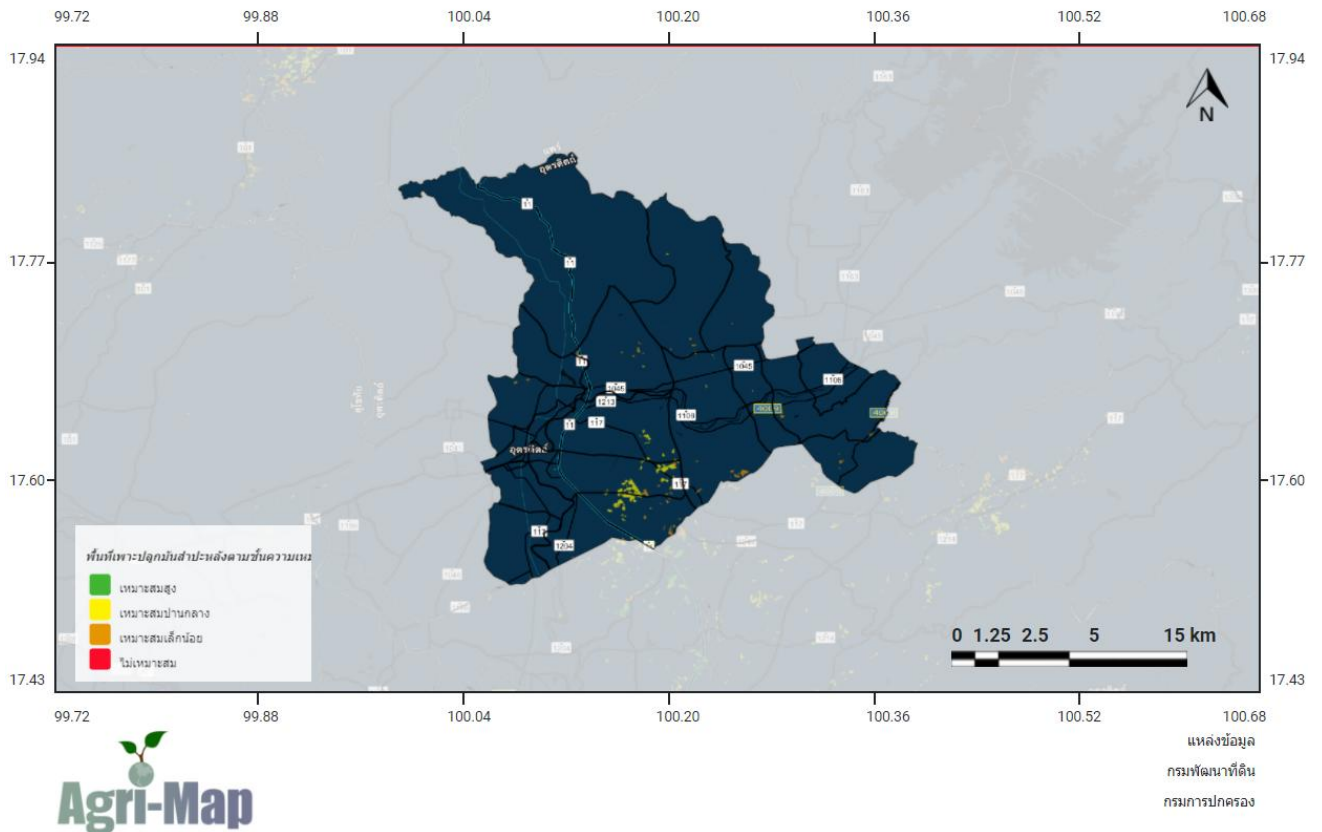
อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๖,๕๔๕.๒๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖๓.๑๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓,๔๒๐.๙๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๒๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒,๗๑๙.๑๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๕๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓๔๑.๙๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๒

ตารางที่ ๔๗ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

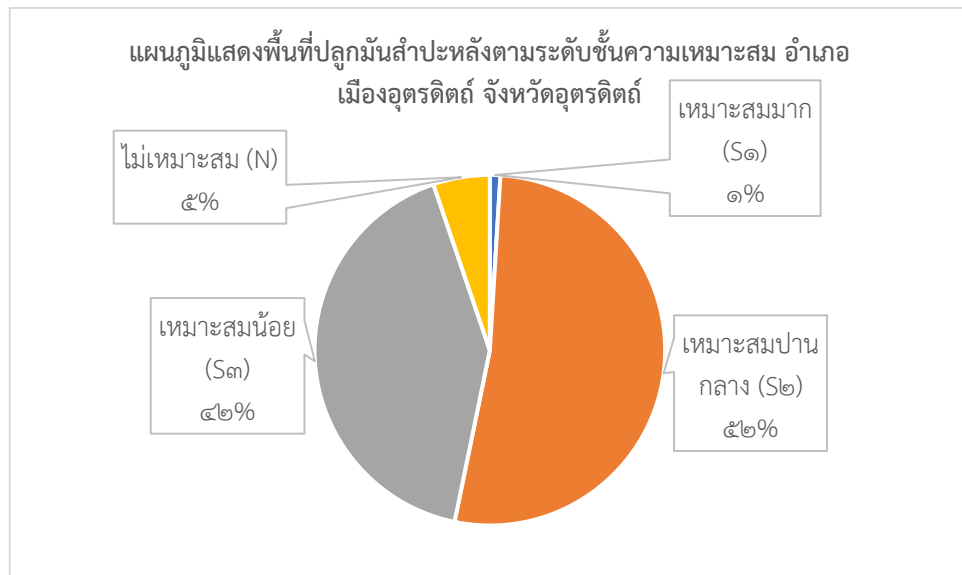
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเมืองอุดรดิตถ์	๖๓.๑๖	๓,๔๒๐.๙๙	๒,๗๑๙.๑๕	๓๔๑.๙๑	๖,๕๔๕.๒๑
ขุนฝาง	๐.๗๖	๐	๑๐๖.๕๘	๒.๒๖	๑๐๙.๖๐
คู้ดตะเภา	๐	๓๒๘.๖	๓๓.๐๓	๕.๕๔	๓๖๗.๑๗
จี้วาม	๐	๒๒.๔๘	๗๒	๕๒.๐๕	๑๔๖.๕๓
ถ้ำคลอง	๐	๒.๓๑	๕๕.๗๓	๐	๕๘.๐๔
ท่าเสา	๐	๐	๕๓.๓๓	๑๕.๐๗	๖๘.๔๐
น้ำริด	๐	๐	๐	๓๖.๒๔	๓๖.๒๔
บ้านดำน	๐	๐	๑๑.๕๒	๐	๑๑.๕๒
บ้านดำนนาขาม	๐	๐	๐	๕.๒๙	๕.๒๙
ป่าเช่า	๓๕.๖	๑,๓๖๘.๒๕	๓๐๙.๕๒	๑๒.๕๖	๑,๗๒๕.๙๓
ผาจุก	๒๖.๕๘	๑๔๖.๗๔	๗๓๗.๐๔	๒๓.๙๕	๙๓๔.๓๑
วังกะพี้	๐	๐	๗.๗๙	๒.๐๙	๙.๘๘
วังดิน	๐	๐	๒.๓๒	๗.๔๑	๙.๗๓
แสนตอ	๐	๐	๙๕.๗๖	๑๐.๒๕	๑๐๖.๐๑
หาดกรวด	๐.๒๓	๑,๕๕๒.๖๒	๑,๒๓๔.๕๔	๑๖๙.๑๗	๒,๙๕๖.๕๖

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ภาพที่ ๔๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๔๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์, พ.ศ.๒๕๖๖)

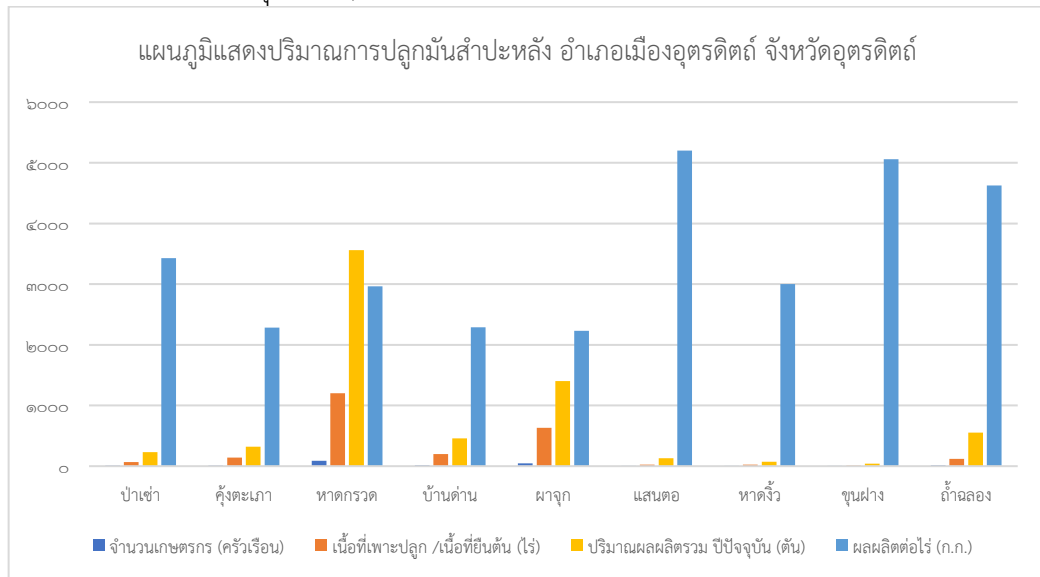
๒) ปริมาณการผลิต

ฤดูการผลิต พ.ศ. ๒๕๖๖ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๒,๔๑๕ ไร่ ๑๙๑ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลหาดกรวด จำนวน ๑,๒๐๐ ไร่ จำนวน ๙๐ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลผาจุก จำนวน ๖๓๐ ไร่ ๔๕ ครัวเรือน และตำบลบ้านด่าน จำนวน ๒๐๐ ไร่ ๑๕ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๘ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
ป่าเช่า	๙	๖๘	๖๘	๒๓๓	๓,๔๒๖
คิ่งตะเภา	๑๐	๑๔๐	๑๔๐	๓๒๐	๒,๒๘๖
หาดกรวด	๙๐	๑,๒๐๐	๑,๒๐๐	๓,๕๖๐.๐๐	๒,๙๖๗
บ้านด่าน	๑๕	๒๐๐	๒๐๐	๔๕๘	๒,๒๙๐
ผาจุก	๔๕	๖๓๐	๖๓๐	๑,๔๐๕.๐๐	๒,๒๓๐
แสนตอ	๓	๒๕	๒๕	๑๓๐	๕,๒๐๐
หาดจิว	๓	๒๔	๒๔	๗๒	๓,๐๐๐
ขุนผาง	๑	๘.๕	๘.๕	๔๓	๕,๐๕๙
ถ้ำล่อง	๑๕	๑๒๐	๑๒๐	๕๕๕	๔,๖๒๕
รวม	๑๙๑	๒,๔๑๕.๕	๒,๔๑๕.๕	๖,๗๗๖	เฉลี่ย ๓,๔๕๔

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์, พ.ศ.๒๕๖๖

ภาพที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ (ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์, พ.ศ.๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- การเพาะปลูกมันสำปะหลังในเขตพื้นที่อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ท่อนพันธุ์ที่มีที่มาอย่าง
น่าเชื่อถือ และไม่มีการติดโรคระบาด

(๒) การเตรียมดิน

- มีการตรวจเช็คสภาพเนื้อดินในแต่ละพื้นที่ เพื่อเลือกใช้กระบวนการไถพรวนที่ส่งผลต่อการ
เจริญเติบโตของมันสำปะหลังให้ดีที่สุด เช่นพื้นที่ดินทรายจะไม่มีไถพรวน เพื่อลดการระเหยของความชื้นในดิน หรือ
การไถพรวนด้วยผล ๗ เพียงครั้งเดียว ตามด้วยการยกร่อง เพื่อลดความความตื้นเขินของชั้นดินดาน ที่ส่งผลต่อการ
เจริญของหัวมันสำปะหลัง

(๓) การปลูก

- มันสำปะหลังสามารถปลูกได้ตลอดปีเมื่อดินมีความชื้นเพียงพอต่อการงอก และเสี่ยงต่อ
สภาพอากาศน้อยกว่าพืชอื่น การเลือกใช้สายพันธุ์ให้การอยู่รอดมากกว่า ร้อยละ ๙๐ เพื่อลดต้นทุนการผลิตจากการ
ปลูกซ่อม

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ มีการปลูกมันสำปะหลัง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง				←	△	→						
			←	.....	.....	▽						

สัญลักษณ์   ←→ ช่วงฤดูปลูก   △ ปลูกสูงสุด
                          ←..... ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว   ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๕๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีต้นทุนการผลิต ๗,๒๗๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๔๙ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี ๒๕๖๖ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

รายการ	ค่าใช้จ่าย	หมายเหตุ
	(บาท/ ไร่)	
เตรียมดิน	๑,๐๕๐	ไถพรวน ๓ ๑ ครั้ง พรวน ๗ ๒ ครั้ง
ท่อนพันธุ์	๘๐๐	ท่อนละ ๑ บาท ตัดได้ ๒ ท่อน
ค่าจ้างปลูก+ใส่ปุ๋ย	๕๕๐	
ยากุมวัชพืช	๒๐๐	๑ ครั้ง ช่วงเตรียมดิน
ปุ๋ยรองพื้น	๘๕๐	สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ๕๐ ก.ก.
ให้น้ำ	๕๐๐	ครั้งละ ๑๐๐ บาท ๕ ครั้ง (รอฝน)
ปุ๋ย ๐-๐-๖๐	๖๐๐	
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๑๐๐	
ฮอร์โมน	๒๐๐	
ค่าฉีดฮอร์โมน	๑๕๐	๓ ครั้ง
ยากุมหญ้า	๑๗๐	
ค่าฉีดยากุมหญ้า	๕๐	
ค่าจ้างตัดต้น	๓๐๐	
ค่ารถไถชุด	๕๐๐	
รถลาก	๙๐๐	ค่าลากต้นละ ๒๐๐ บาท
ค่าคนงาน	๓๕๐	
รวม	๗,๒๗๐	

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

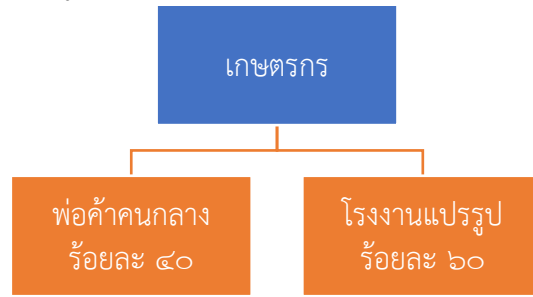
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรขายผลผลิตมันสำปะหลังทันทีเมื่อทำการเก็บเกี่ยวแล้ว โดยไม่มีการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว

(๑) วิธีการตลาด

โดยในปีการผลิต พ.ศ. ๒๕๖๔ ราคามันสำปะหลังมีราคาสูงกว่าปีที่ผ่านมา บวกกับในพื้นที่ส่วนมากในอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ไม่ประสบปัญหาภัยแล้ง เพาะความต้องการของตลาดอาหารสัตว์มีสูง โดยตกอยู่ราคากิโลกรัมละ ๒ บาท(โดยเฉลี่ย)

แผนภูมิแสดงเส้นทางวิถีตลาดของอำเภอเมืองอุดรดิตถ์

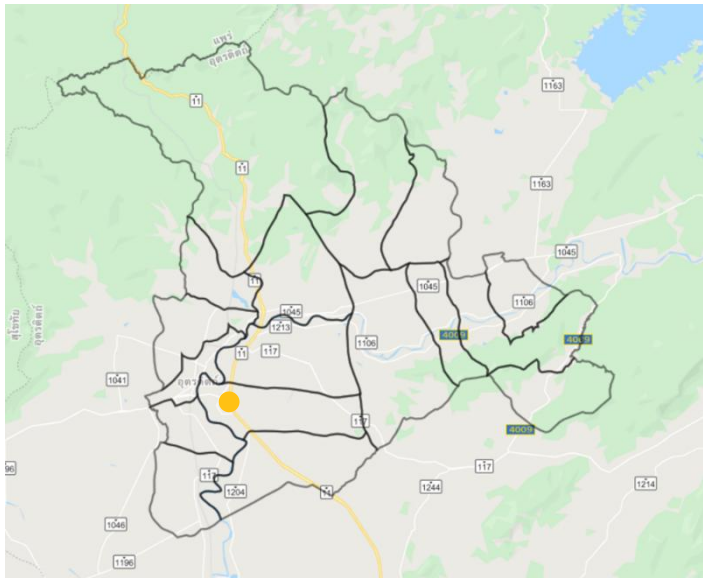

ภาพที่ ๕๒ แสดงวิถีการตลาดมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ (ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ แหล่งรับซื้อผลผลิตมันสำปะหลัง ๒ แห่ง

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

ร้านเงินพแก้ว ตำบลหาดกรวด

ภาพที่ ๕๓ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๖)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ไม่มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านมันสำปะหลัง

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๕๐ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ข้าว ๒. มันสำปะหลัง ๓. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑. ภัยธรรมชาติ (อุทกภัย,แล้ง) ๒. การระบาดของโรคและ แมลง ๓. ต้นทุนการผลิตสูง ๔. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๕. ขาดแคลนแหล่งเงินทุน	๑. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีระบบน้ำหยด ๒. ส่งเสริมการจัดธนาคารที่ดินระบบเปิดและปิดเพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วม และภัยแล้ง ๓. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ๔. ให้ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ๕. จัดทำแปลงพยายกรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืช ๖. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิตพันธุ์ เมล็ดพันธุ์ใช้เอง	ทุกตำบล	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑. บุคคลากร	๑. ขาดความสามารถเฉพาะ ด้าน ขาดทักษะ ในการปฏิบัติงาน ๒. ขาดความต่อเนื่องในการบูร ณาการของภาครัฐกับกลุ่ม	๑. ส่งเสริมพัฒนาเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องซึ่งให้มีความรู้ความสามารถเฉพาะ ด้าน ทั้งด้านวิชาการ เทคโนโลยี ๒. จัดทำแผนการปฏิบัติงาน และติดตามการดำเนินงานของกลุ่ม	ทุกตำบล	ปานกลาง
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑. วัสดุอุปกรณ์ ๒. มาตรฐานการรับรอง คุณภาพ ๓. ผลผลิต	๑. ขาดแหล่งทุน ๒. ขาดความรู้ เทคโนโลยี ๓. ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๔. ขาดมาตรฐานการรับรอง คุณภาพ ๕. ผลผลิตไม่ต่อเนื่อง	๑. หน่วยงานภาคีสนับสนุนเครื่องจักรกลทางการเกษตรให้กับเกษตรกร ๒. ส่งเสริมให้เกษตรกร -รวมกลุ่ม -วางแผนการผลิต ๓. ประสานงานหน่วยงานภาคีดำเนินงานมาตรฐานการรับรองคุณภาพ ออย,มผช,GMP,OTOP	ทุกตำบล	ปานกลาง

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอเมืองอุดรดิตถ์

ตารางที่ ๕๑ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<p>๑. มีวิทยากรหลักในการทำธนาคารน้ำใต้ดิน</p> <p>๒. มีเกษตรกรต้นแบบในทำเกษตรอินทรีย์</p> <p>๓. เป็นแหล่งเพาะปลูกไม้ผลคุณภาพดีเนื่องจากเป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ด้วยน้ำและดินมีแร่ธาตุสูง</p> <p>๔. เกษตรกรบางกลุ่มมีการใช้สารชีวภัณฑ์ และปุ๋ยอินทรีย์</p>	<p>๑. ปัญหาดานบุคลากร เช่น ขาดบุคลากรของรัฐ และเกษตรกรขาดทักษะ ในการปฏิบัติงาน</p> <p>๒. ขาดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักรกลทางการเกษตร</p> <p>๓. มีการใช้สารเคมีทางการเกษตรจำนวนมาก</p> <p>๔. เกษตรกรขาดการวางแผนการผลิต</p>
<p>โอกาส (O)</p> <p>๑. นโยบายและมาตรการภาครัฐที่สนับสนุนด้านการเกษตร</p> <p>๒. มีหน่วยงานหลายภาคส่วนให้การสนับสนุน</p> <p>๓. มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำเพื่อการเกษตร</p> <p>๔. มีช่องทางการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรได้หลายทาง</p> <p>๕. มีเทคโนโลยีองค์ความรู้ด้านเกษตรที่สามารถนำมาปรับปรุงโครงสร้างการเกษตร</p>	<p>กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส</p> <p>๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีมาปรับปรุงผลผลิตทางการเกษตร</p> <p>๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ช่องทางการจำหน่ายสินค้าทั้งผ่านระบบออนไลน์และจำหน่ายโดยตรงจากเกษตรกรสู่ผู้บริโภค</p>	<p>กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) เอาชนะจุดอ่อนโดยอาศัยโอกาส</p> <p>๑. พัฒนาบุคลากรในพื้นที่ให้เกิดทักษะการใช้เทคโนโลยี</p> <p>๒. หน่วยงานภาคีสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักรกลทางการเกษตรให้กับเกษตรกร</p> <p>๓. ส่งเสริมและพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร ที่ปลอดภัย ลดการใช้สารเคมี โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม</p>
<p>ภัยคุกคาม (T)</p> <p>๑. ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ</p> <p>๒. ต้นทุนการผลิตสูง</p> <p>๓. ภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง พายุ</p> <p>๔. การระบาดของโรคและศัตรูพืช</p>	<p>กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม</p> <p>๑. ลดต้นทุนการผลิต โดยการใช้สารชีวภัณฑ์และปุ๋ยอินทรีย์</p> <p>๒. เกษตรกรต้นแบบทำสาธิตและพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืช</p> <p>๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรทำธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อแก้ปัญหาภัยธรรมชาติ</p> <p>๔. ส่งเสริมการผลิตและจำหน่ายพืชอินทรีย์</p> <p>๕. สร้างเกษตรกรต้นแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในการช่วยงาน ส่งเสริมการเกษตร</p>	<p>กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม</p> <p>๑. ส่งเสริมเกษตรกรมีความรู้ด้านผลผลิตเรื่องโรคแมลง</p> <p>๒. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อจัดหาอุปกรณ์ลดต้นทุนการผลิตด้านแรงงาน เพื่อให้ทันต่อสภาพอากาศในพื้นที่</p> <p>๓. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช</p>

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก
  - ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีมาปรับปรุงผลผลิตทางการเกษตร
  - ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ช่องทางการจำหน่ายสินค้าทั้งผ่านระบบออนไลน์และจำหน่ายโดยตรงจากเกษตรกรสู่ผู้บริโภค
๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข
  - พัฒนาบุคลากรในพื้นที่ให้เกิดทักษะการใช้เทคโนโลยี
  - หน่วยงานภาคีสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักรกลทางการเกษตรให้กับเกษตรกร
  - ส่งเสริมและพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร ที่ปลอดภัย ลดการใช้สารเคมี โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน
  - ลดต้นทุนการผลิต โดยการใช้สารชีวภัณฑ์และปุ๋ยอินทรีย์
  - เกษตรกรต้นแบบทำสาธิตและพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืช
  - ส่งเสริมให้เกษตรกรทำธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อแก้ปัญหาภัยธรรมชาติ
  - ส่งเสริมการผลิตและจำหน่ายพืชอินทรีย์
  - สร้างเกษตรกรต้นแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในการช่วยงานส่งเสริมการเกษตร
๔. กลยุทธ์เชิงรับ
  - ส่งเสริมเกษตรกรมีความรู้ด้านผลผลิต เรื่องโรคแมลง
  - รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อจัดหาอุปกรณ์ ลดต้นทุนการผลิต ด้านแรงงาน เพื่อให้ทันต่อสภาพอากาศในพื้นที่
  - ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑. พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๑.๑.๑. ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ลดต้นทุนการผลิต
- เพิ่มผลผลิต
- พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้รับมาตรฐาน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงการผลิตและผลผลิตข้าว

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรทางการเกษตร

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและปุ๋ยสั่งตัด

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมการใช้แทนแฉงในนาข้าว

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์สนับสนุนความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิต

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการพัฒนาการผลิตข้าวให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานเกษตรปลอดภัย

๑.๑.๒. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

-
- ลดต้นทุนการผลิต
- เพิ่มผลผลิต

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

โครงการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและปุ๋ยสั่งตัด

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์พัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ดีแก่เกษตรกร

๑.๑.๓. อ้อยโรงงาน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ลดต้นทุนการผลิต
- เพิ่มผลผลิต
- เพิ่มคุณภาพสินค้าเกษตรให้เป็นที่ต้องการของตลาด

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย

โครงการที่ ๑ สนับสนุนการใช้เครื่องจักรการเกษตร

โครงการที่ ๒ พัฒนาและขยายอ้อยพันธุ์ดี

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เพิ่มมูลค่า

โครงการที่ ๑ หยุดเผาในพื้นที่เกษตร

๑.๒. พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑. YSF

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

โครงการที่ ๑ พัฒนา YSF ผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ (Agri-biz Idol)

๑.๒.๒. วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ยกระดับความสามารถในการแข่งขันและช่องทางการตลาด

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ยกระดับความสามารถในการแข่งขันและช่องทางการตลาด

โครงการที่ ๑ ยกระดับเพิ่มศักยภาพในการดำเนินธุรกิจได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

๑.๒.๓. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ/

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- การจัดตั้งกลุ่มต้นแบบด้านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริม สนับสนุนความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพ

โครงการที่ ๑ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่ม

๑.๒.๔. แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ยกระดับความสามารถในการแข่งขันและช่องทางการตลาด
- ลดต้นทุนการผลิต

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ยกระดับความสามารถในการแข่งขันและช่องทางการตลาด

โครงการที่ ๑ ยกระดับเพิ่มศักยภาพในการดำเนินธุรกิจได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงการผลิตและผลผลิต

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรทางการเกษตร

๑.๒.๕. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- พัฒนาศักยภาพของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

โครงการที่ ๑ กำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ภายใน ศพก. และศูนย์เครือข่าย

๑.๓. พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑. ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตพืชที่เหมาะสมตามแผนที่ Agri – Map

๑.๓.๒. แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร (แหล่งน้ำ) ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบกิจกรรมการเกษตร

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา

*****

ตารางที่ ๕๒ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ				ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	
๑. พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. โครงการ ศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการ ผลิตสินค้าเกษตร	พัฒนาศักยภาพ ศพก. และเครือข่ายฯ	ศูนย์ เรียนรู้	ต.คุ้งตะเกา และ เครือข่าย	สนับสนุน ปัจจัย อบรม	๓๐๐	๗๖๐๐๐	๓๐	๕๙๑๐๐	กสภ.
	๒. โครงการ โครงการ ส่งเสริมผลิตสินค้าเกษตร ตามมาตรฐาน GAP	ยกระดับการผลิตและ คุณภาพผลผลิตเกษตรสู่ มาตรฐาน GAP	เกษตรกร ทั่วไป	ต.น้ำริด ต.บ้านด่าน นาขาม ต.หาด กรวด	สนับสนุน ปัจจัย อบรม	๑๕	๒๐๕๐๐	๒๐	๓๒๖๖๐	กสภ.
	๓. โครงการ ส่งเสริมการ ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์	พัฒนาการผลิตสินค้า เกษตรอินทรีย์	เกษตรกร ทั่วไป	ต.น้ำริด ต.บ้านด่าน นาขาม	สนับสนุน ปัจจัย อบรม	๓๐	๓๓๖๐๐	๓๐	๓๐๓๐๐	
	๔. โครงการ พืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง	ส่งเสริมการปลูกพืช หลากหลายฤดูนาปรัง	เกษตรกร ทั่วไป	ต.น้ำริด	สนับสนุน ปัจจัย อบรม	๑๐	๙๕๔๐๐	๒๐	๓๐๐๐๐	กสภ.
๒. พัฒนา เกษตรกร/กลุ่ม/ องค์กร	๑. โครงการ ยกระดับ ศักยภาพ วสช.	ประเมินศักยภาพ สนับสนุนปัจจัย	กลุ่ม เกษตรกร	ต.วังดิน	สนับสนุน ปัจจัย อบรม	๒๐	๑๑๐๐๐			กสภ.
	๒. โครงการ สร้างความเข้ม แข็งกลุ่มผลิตสินค้าเกษตร	พัฒนาศักยภาพการทำ แผนกลุ่มฯ	กลุ่ม เกษตรกร	ต.วังดิน	อบรม	๓๘	๑๑๑๐๐			กสภ.
	๓. โครงการ พัฒนา เกษตรกรปราดเปรื่อง	พัฒนาศักยภาพ เกษตรกร	เกษตรกร ทั่วไป	ต.บ้านด่าน ต.น้ำริด	อบรม	๒๐	๗๐๐๐	๑๐	๓๕๐๐	กสภ.

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุงหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ				ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	
	๔. โครงการ พัฒนา อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน	ส่งเสริมและพัฒนา กระบวนการปฏิบัติงาน อาสาสมัครเกษตรกร	อกม.	ทุกตำบล	อบรม	๒๐	๔๐๐๐	๑๐	๑๙๐๐	กสภ.
	๕. โครงการ ระบบส่งเสริม เกษตรกรแบบแปลงใหญ่	ส่งเสริมการเกษตร รูปแบบแปลงใหญ่	เกษตรกร ทั่วไป	ต.บ้านด่าน ต.วังดิน ต.แสนตอ ต.คู้ง ตะเภา ต.บ้านดำนนา ขาม ต.น้ำริด	สนับสนุน ปัจจัย อบรม	๗	๕๖๙๑๐๐	๕	๒๔๕๒๐๐	กสภ.
๓. พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑. โครงการ ส่งเสริมการ หยุดเผาในพื้นที่เกษตร	ลดการเผาพื้นที่เกษตร	เกษตรกร ทั่วไป	ต.ขุนฝาง ต.บ้าน ด่าน ต.วังดิน	อบรม	๑๒๐	๖๙๐๐๐	๑๖๐	๕๓๔๐๐	กสภ.
๔. การแปรรูป ผลผลิตและ พัฒนาผลิตภัณฑ์	๑. โครงการ พัฒนาทักษะ แปรรูปสินค้าเกษตร	พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูป วสข.	กลุ่ม เกษตรกร	ต.วังดิน	สนับสนุน ปัจจัย อบรม	๑๐	๔๗๐๐๐			กสภ.

ภาคผนวก

โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่ม

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม องค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเอง และในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การดำเนินการเพื่อการพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้และได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียม ทั้งเครือข่ายในสาขาอาชีพและเครือข่ายหลากหลายสาขาอาชีพด้านสาขาอาชีพ ที่เกี่ยวข้องทางการเกษตรที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการเกษตร สนับสนุนให้เกิดผู้นำเกษตรกรที่มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในเวทีของการบริหารงานเกษตรในระดับต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังว่าจะเกื้อหนุนให้เกิดการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่กลุ่มองค์กรเกษตรกร เพื่อการพัฒนาทางการเกษตรและสังคมเกษตรกรต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

ส่งเสริม สนับสนุนให้สมาชิกกลุ่ม และองค์กรเกษตรกร มีความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการสินค้าเกษตรทั้งการผลิต การเพิ่มมูลค่า การบริการและการตลาด รวมทั้งการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของครัวเรือนและชุมชน อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร

๓. เป้าหมาย

กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน ๑ กลุ่ม กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม กลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๗

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลบ้านด่านนาขาม ตำบลคิ่งตะเกา และตำบลวังกะพี้

๖. กิจกรรม

เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่ม

๗. วิธีการดำเนินงาน

- คัดเลือกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จัดกระบวนการเรียนรู้ วิเคราะห์กลุ่ม จัดหาปัจจัยตามความต้องการของกลุ่ม
- คัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จัดกระบวนการเรียนรู้ วิเคราะห์ศักยภาพ จัดทำแผนเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ และสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนากลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้
- คัดเลือกกลุ่มยุวเกษตรกร จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบ สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร

๘. งบประมาณ

- จัดกระบวนการเรียนรู้ จัดทำแผน ๔,๐๐๐ บาท/กลุ่ม
- สนับสนุนวัสดุ ปัจจัย ตามประเภทกิจกรรม ๑๐,๐๐๐ บาท/กลุ่ม

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

องค์กรเกษตรกร (กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกร) มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดแนวทางในการพัฒนา การจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่น รวมทั้งการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทคโนโลยี และนวัตกรรมบนพื้นฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้านเชิงธุรกิจและสังคม ตลอดจนการดำเนินการเพื่อการพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร

- ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ สมาชิกกลุ่มเกษตรกร ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรทั้งการผลิต การเพิ่มมูลค่า การบริการและการตลาด

เชิงคุณภาพ ร้อยละ ๖๐ ของเกษตรกรสมาชิก (กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร) ที่เข้าร่วมโครงการ มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕

โครงการยกระดับเพิ่มศักยภาพในการดำเนินธุรกิจได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

๑. หลักการและเหตุผล

ปี ๒๕๖๕ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ได้รับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนไปแล้วกว่า ๑๓๔ แห่ง จากข้อมูลการจดทะเบียนพบว่า วิสาหกิจชุมชนเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจชุมชนขั้นพื้นฐานซึ่งจำเป็นต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้ โดยเริ่มจากการศึกษาตนเอง ศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ภายนอก และสามารถกำหนดแนวทางพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ให้มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ ทั้งด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุกฎภัณฑ์ การจัดจำหน่าย การตลาด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. วัตถุประสงค์

เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ

๓. เป้าหมาย

วิสาหกิจชุมชน ตำบลละ ๑ แห่ง ทั้งหมด ๑๗ แห่ง
กลุ่มแปลงใหญ่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๗

๕. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

๖. กิจกรรม

- เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน แปลงใหญ่เป้าหมาย
- สนับสนุนองค์ความรู้และปัจจัยด้านการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ประชุมคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน แปลงใหญ่ระดับอำเภอ จำนวน ๒ ครั้ง
- รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลละ ๑ กลุ่ม กลุ่มแปลงใหญ่ทุกกลุ่ม
- คณะกรรมการปรึกษาหารือเพื่อหาแหล่งสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการจัดการ และความต้องการของกลุ่ม
- หน่วยงานภาคีให้การสนับสนุนด้านความรู้การเพิ่มศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ (บริหารกลุ่ม บัญชีการเงิน การตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุกฎภัณฑ์)
- สนับสนุนการศึกษาดูงานด้านการจัดนิทรรศการ และ/หรือ กิจกรรมส่งเสริมการขายจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และ/หรือกลุ่มแปลงใหญ่ดีเด่นตัวอย่างระดับจังหวัด
- สนับสนุนปัจจัยด้านการประกอบธุรกิจแก่กลุ่มฯ

๘. งบประมาณ

- ประชุมคณะกรรมการ ๒ ครั้งๆ ละ ๔,๐๐๐ บาท
- ศึกษาดูงาน ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ครั้ง
- วิทยากรจากหน่วยงานภาคี ๓๐,๐๐๐ บาท/อำเภอ
- สนับสนุนปัจจัยด้านการประกอบธุรกิจ ๑๐,๐๐๐ บาท/กลุ่ม

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ที่เข้าร่วมโครงการ มีแผนการประกอบธุรกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตรงต่อความต้องการของตลาด ร้อยละ ๗๐
- สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ที่เข้าร่วมโครงการ มีองค์ความรู้ด้านการพัฒนาธุรกิจที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ร้อยละ ๕๐
- วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับสนับสนุนปัจจัยส่งเสริมการตลาด ร้อยละ

๑๐๐

โครงการสนับสนุนการใช้เครื่องจักรการเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

การใช้เทคโนโลยีเครื่องจักรกลการเกษตรให้เป็นกลไกในการพัฒนาการเกษตรยุคใหม่ของประเทศเพื่อทดแทนแรงงาน ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพทางการเกษตรทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ และเวลา และเพื่อยกระดับความก้าวหน้าในการใช้เทคโนโลยีทางการผลิตสินค้าเกษตรของประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงกำหนดยุทธศาสตร์การส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรขึ้น มีแนวทางการพัฒนาให้ชุมชนที่เป็นแหล่งผลิตหลักทางการเกษตรได้มีเครื่องจักรกลการเกษตรใช้เป็นอุปกรณ์สำคัญในการผลิต ลดความเหนื่อยล้า และเพิ่มคุณภาพชีวิตให้แก่เกษตรกรโดยจะมุ่งเป้าไปที่การดำเนินงานในพืชเศรษฐกิจของประเทศเป็นอันดับแรก เพื่อให้เกิดผลตอบแทนกลับมายังเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาความรู้ทักษะในด้านเทคนิคการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตร ตลอดจนสร้างช่างเกษตรประจำท้องถิ่น และยกระดับการเข้าถึงเทคโนโลยีการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร ที่มีประสิทธิภาพในการผลิตพืชและทดแทนแรงงานภาคเกษตรให้แก่เกษตรกร

๓. เป้าหมาย

กลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จำนวน ๑๙ กลุ่ม กลุ่มละ ๒ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๖

๕. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

๖. กิจกรรม

- ดำเนินการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรให้เป็นช่างเกษตรท้องถิ่นที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ เพื่อให้คำแนะนำด้านการใช้และ บำรุงรักษา และซ่อมแซมเครื่องจักรกลการเกษตรประจำท้องถิ่น และแก่เกษตรกรในพื้นที่

๗. วิธีการดำเนินงาน

คัดเลือกเกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะและเทคนิคที่ถูกต้องในด้านการใช้และบำรุงรักษาเครื่องยนต์ต้นกำลังเกษตร และเครื่องจักรกลการเกษตรตัวอย่าง เช่น รถไถเดินตาม เครื่องตัดหญ้า เครื่องพ่นปุ๋ย รถอีแต่น เครื่องสูบน้ำ เป็นต้น

๘. งบประมาณ

จัดกิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้ สร้างช่างท้องถิ่นประจำแปลงใหญ่ จำนวน ๔๐ ราย จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งละ ๒๐,๐๐๐ บาท (ค่าอุปกรณ์สาธิต ๘,๐๐๐ บาท ค่าวิทยากร ๕,๐๐๐ บาท ค่าอาหารกลางวัน อาหารว่าง เครื่องดื่ม ๗,๐๐๐ บาท/ครั้ง)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

ช่างเกษตรท้องถิ่นมีความรู้ทักษะทางเทคนิคเครื่องจักรกลการเกษตรสมัยใหม่ที่พร้อมรองรับการบริการซ่อมแซมดูแลเครื่องจักรกลการเกษตรในท้องถิ่น

เชิงปริมาณ - เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีเครื่องจักรกลการเกษตร จำนวน ๕๐ ราย

เชิงคุณภาพ - มีช่างเกษตรท้องถิ่นที่สามารถให้คำแนะนำด้านการใช้และบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตร ให้บริการตรวจเช็ค/ซ่อมแซมเครื่องยนต์เกษตรเบื้องต้น ตรวจเช็ค/ซ่อมแซมใหญ่เครื่องยนต์เกษตร (Overhaul) แก้เกษตรกรในพื้นที่ และพื้นที่ข้างเคียง

โครงการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

การเผาอ้อยของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ โดยเฉพาะเกษตรกรชาวไร่อ้อยที่จะต้องเผาไปอ้อยก่อนตัดอ้อยส่งโรงงานและจากการเผาดังกล่าวทำให้เศษชี้เถ้าลอยฟุ้งกระจาย จนเกิดฤดูหิมะดำตกซึ่งจะเป็นในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวอ้อย จะอยู่ในช่วงประมาณเดือนธันวาคม - กุมภาพันธ์ ของทุกปี จนส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน

จากผลกระทบของการเผาอ้อยก่อนเก็บเกี่ยว ทำให้ประเทศต่างๆทั่วโลกให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยมีการกำหนดนโยบายและมาตรการป้องกันมิให้มีการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น การกีดกันการค้า โดยมีมาตรการไม่รับซื้อสินค้าที่ผลิตจากประเทศที่มีการเพิ่มก๊าซเรือนกระจกและทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเทศไทยมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดย สำนักคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย มีมาตรการหักเงินค่าอ้อยไฟไหม้เข้าโรงงาน จากราคาอ้อยขั้นต้นไว้ ต้นละ ๓๐ บาท และนำรายได้ไปจ่ายเพิ่มแก่เกษตรกรที่ส่งอ้อยสดสูงสุดไม่เกิน ๗๐ บาท/ตัน แต่นโยบายดังกล่าวก็ยังไม่เพียงพอต่อแรงจูงใจของเกษตรกรให้ปรับเปลี่ยนวิธีการเก็บเกี่ยวอ้อย ดังนั้น การศึกษาถึงคุณลักษณะด้านการจัดการในการเก็บเกี่ยวอ้อยที่เหมาะสมจึงมีความสำคัญ โดยประเมินความพึงพอใจของเกษตรกรต่อคุณลักษณะวิธีการเก็บเกี่ยวอ้อย เพื่อสะท้อนถึงแรงจูงใจที่ทำให้เกษตรกรเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และประเมินการรับรู้ถึงผลกระทบจากการเผาไปอ้อยก่อนเก็บเกี่ยว เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดการเผาไปอ้อยในขั้นตอนการเก็บเกี่ยวนำไปสู่การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคต

๒. วัตถุประสงค์

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ผลิตอ้อยโรงงานในเขตอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จำนวน ๑๐๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๗

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลคิ่งตะเภา ตำบลผาจุก อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

๖. กิจกรรม

- สร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา
- ถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้สามารถเป็นวิทยากรด้านการทำการเกษตรปลอดการเผา
- สาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผาหรือส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเพื่อ

แก้ปัญหาการเผาอย่างยั่งยืน

๗. วิธีการดำเนินงาน

- จัดเวทีอบรม ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหาการเผาในพื้นที่ผลิตอ้อยโรงงาน
- ส่งเสริมให้มีจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทดแทนการเผาทำลาย ปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตจากเดิม มุ่ง

สู่การทำการเกษตรปลอดการเผาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการปลูกไม้ผลไม้อื่นต้นเพื่อลดพื้นที่การปลูกพืชที่เสี่ยงจะเกิดการเผา

- จัดทำแปลงเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผาที่เหมาะสมกับบริบทของ

พื้นที่

๘. งบประมาณ

- จัดเวทีฯ + ค่าวิทยากร + อาหาร อาหารว่าง เครื่องดื่ม ๒๐,๐๐๐ บาท/ครั้ง (เวทีสร้างเครือข่ายฯ ๑ ครั้ง ,
เวทีถ่ายทอดความรู้ฯ ๑ ครั้ง)

- แปลงสาริตเทคโนโลยี (วัสดุ อุปกรณ์สำหรับจุดเรียนรู้) ๑๑,๐๐๐ บาท/แห่ง จำนวน ๑ แห่ง

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัด

- เกษตรกรผู้ผลิตอ้อยโรงงานในเขตอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ได้รับการถ่ายทอดความรู้ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ราย

- เกิดเครือข่ายอ้อยโรงงานปลอดการเผาจำนวน ๑ แห่ง

- พื้นที่ผลิตอ้อยในเขตอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ มีพื้นที่การเผาไหม้ และจุดความร้อน (hotspot) ลดลง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรมีการลดต้นทุนจากการใช้เศษวัสดุทางการเกษตรมาผลิตปุ๋ยหมักทดแทนการเผา และการใช้
อินทรีย์วัตถุปรับปรุงบำรุงดินทำให้โครงสร้างดินดีขึ้น และมีรายได้เพิ่มจากการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
และพื้นที่เผาไหม้ และจุดความร้อน (hotspot) ในพื้นที่เกษตรลดลง ส่งผลให้สุขอนามัยของประชาชนดีขึ้น

โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและปุ๋ยสั่งตัด

๑. หลักการและเหตุผล

การใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร ยังคงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญในการเพิ่มผลผลิตพืชต่อไร่ให้สูงขึ้น แม้ว่าในปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีกันอย่างกว้างขวาง แต่ส่วนใหญ่ยังใช้ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ หากใส่ปุ๋ยที่มีธาตุอาหารน้อยกว่าความต้องการของพืชก็จะทำให้พืชเจริญเติบโตช้า แคระแกรน ให้ผลผลิตต่ำ หากใส่มากเกินไปหรือใส่ไม่ตรงตามความต้องการของพืช นอกจากจะมีต้นทุนสูงกว่าที่ควรจะเป็นแล้ว ยังอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ปุ๋ยเคมีของพืช ความต้านทานต่อโรคแมลงศัตรูพืชและสภาพที่ไม่เหมาะสม เช่น อากาศร้อนจัด หนาวจัด ลมแรง โรคแมลงระบาด พืชขาดภูมิคุ้มกัน ทำให้ได้รับความเสียหายอย่างรุนแรงได้ง่าย จนกระทบต่อการให้ผลผลิตของพืช ทำให้เกิดความจำเป็นต้องใช้สารเคมีในการ

ป้องกันกำจัดศัตรูพืช การใช้สารเคมีแต่ละครั้งมีผลต่อสุขภาพของเกษตรกร เกิดผลกระทบต่อสุขภาพเกี่ยวกับสารพิษตกค้างในผลผลิต และปนเปื้อนในสภาพแวดล้อม และทำให้มีต้นทุนการผลิตสูงขึ้นไปอีก

๒. วัตถุประสงค์

- เพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ค่าดินที่เหมาะสมของเกษตรกรแต่ละราย
- เพื่อให้เกษตรกรสามารถจัดหา/ใช้ปุ๋ยได้ตรงกับค่าวิเคราะห์ดินที่เหมาะสมกับพืชที่ต้องการจะผลิต

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ผลิตข้าว และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในเขตอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จำนวน ๑๕๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๖

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลจันทาม ตำบลขุนฝางและตำบลผาจุก

๖. กิจกรรม

- ถ่ายทอดความรู้ความสำคัญในการวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยสั่งตัด
- สนับสนุนชุดตรวจวิเคราะห์ดิน

๗. วิธีการดำเนินงาน

- จัดเวทีวางแผน ร่วมกันหาแนวทางแก้ไข ปัญหาอุปสรรคเพื่อการขยายผลการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิตไปสู่ชุมชนให้กว้างขวางมากขึ้น การรวบรวม จัดหาแม่ปุ๋ย และปัจจัยการผลิตอื่นที่มีคุณภาพดี ราคาถูก การหาแนวทางการต่อยอดไปสู่การทำธุรกิจดินปุ๋ย

- จัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับพัฒนาธุรกิจบริการดินและปุ๋ย เพื่อชุมชน (One Stop Service) เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรม เช่น ชุดตรวจสอบ N P K และ pH ในดินแบบรวดเร็ว ชุดน้ำยาเติม

๘. งบประมาณ

- จัดเวทีฯ ๑๐,๐๐๐ บาท/ครั้ง จำนวน ๑ ครั้ง
- จัดหาอุปกรณ์สนับสนุนฯ ๑๐,๐๐๐ บาท/จุด/ตำบล จำนวน ๓ จุด

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้
- เกิดจุดบริการด้านการวิเคราะห์ดินเพื่อจัดหาปุ๋ยสั่งตัด จำนวน ๓ จุดในพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

โครงการส่งเสริมการใช้แทนแดงในนาข้าว

๑. หลักการและเหตุผล

การลดต้นทุนการผลิตเป็นอีกหนึ่งกระบวนการที่ได้รับความสนใจในหลายภาคส่วน เนื่องจากเป็นกระบวนการที่สามารถช่วยเพิ่มรายได้ด้วยการลดรายจ่ายให้กับผู้ผลิต สำหรับภาคเกษตรกรรม ปุ๋ยถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเกษตร เพราะมีผลต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพของผลผลิตทางการเกษตร กล่าวคือ หากเกษตรกรใส่ปุ๋ยได้เพียงพอกับความต้องการของพืช จะส่งผลให้พืชเจริญเติบโตดี แต่หากใส่ปุ๋ยในปริมาณที่มากเกินไป จะส่งผลต่อคุณภาพผลผลิตและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย นอกจากนี้หากเกษตรกรไม่สามารถผลิตปุ๋ยได้เอง ปริมาณการใช้ปุ๋ยที่เพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น หากเกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยได้เองจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรได้ เช่น การผลิตปุ๋ยจากแทนแดง

๒. วัตถุประสงค์

- เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการใช้แทนแดงเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ผลิตข้าวในเขตอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จำนวน ๓๐๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ระยะเวลาเริ่มต้น-สิ้นสุดโครงการ

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลวังกะพี้ ตำบลบ้านเกาะ และตำบลหาดกรวด

๖. กิจกรรม

- ถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การใช้แทนแดงในแปลงนาเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว

๗. วิธีการดำเนินงาน

- จัดเวทีถ่ายทอดความรู้ และสาธิตการใช้แทนแดงในแปลงนาข้าว

๘. งบประมาณ

- จัดเวทีฯ ๒๐,๐๐๐ บาท/ครั้ง จำนวน ๑ ครั้ง
- วัสดุอุปกรณ์สำหรับสาธิต ๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้

โครงการส่งเสริมการพัฒนาการผลิตข้าวให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานเกษตรปลอดภัย

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการในการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มรายได้ ตลอดจนดูแลคุณภาพชีวิต มีการบริหารจัดการร่วมกัน ผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มในการผลิตเพื่อร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพและราคาถูก ใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม เพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนการจัดการด้านการตลาด พัฒนาเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น พัฒนาเชิงพื้นที่ตามศักยภาพสู่การพัฒนาสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาดด้วยการบูรณาการจากทุกภาคส่วน เป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต ตลอดห่วงโซ่อุปทาน

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิตข้าว มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิต รวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับ ตามโครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ได้รับการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่าสินค้า และการตลาดสินค้าเกษตร จำนวน ๑๐๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๖ - กันยายน ๒๕๖๗

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลแสนตอ ตำบลหาดจิว

๖. กิจกรรม

- ชี้แจงโครงการ
- สำรวจพื้นที่เหมาะสม
- ให้ความรู้

๗. วิธีการดำเนินงาน

- จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- ลงพื้นที่สำรวจพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกข้าวให้ได้มาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย
- จัดอบรมให้ความรู้ด้านการผลิตข้าวปลอดภัยและขั้นตอนการขอรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย

๘. งบประมาณ

- จัดประชุมชี้แจงโครงการ ๒๐,๐๐๐ บาท/ครั้ง จำนวน ๑ ครั้ง
- จัดอบรมให้ความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร ๒๐,๐๐๐ บาท/ครั้ง จำนวน ๒ ครั้ง

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ สามารถผลิตได้ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร และใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพิ่มเติม ๑๐,๐๐๐ บาท/ไร่
- เกษตรกรได้รับมาตรฐานสินค้าเกษตรด้านข้าวจะนวน ๗๐ ราย

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา

๑. หลักการและเหตุผล

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในเขตอำเภอเมืองอุตรดิตถ์มีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ ๑๖,๐๐๐ ไร่ ปัจจุบันการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของไทยยังผลิตได้ไม่เพียงพอกับความต้องการ กล่าวคือ ผลิตได้เพียงปีละ ๔.๕ - ๕ ล้านตัน ในขณะที่ความต้องการอยู่ที่ ๖ - ๘ ล้านตันต่อปี และมีแนวโน้มขยายตัวตามปริมาณการเลี้ยงสัตว์ที่เพิ่มขึ้นทุกปี พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่เพาะปลูกโดยอาศัยน้ำฝน การเพิ่มพื้นที่ปลูกทดแทนในพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในฤดูแล้ง เพื่อให้มีผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพียงพอกับความต้องการ และกระจายการผลิตผลผลิตให้ออกสู่ตลาด ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนอกจากแก้ปัญหาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างยั่งยืนแล้วยังช่วยลดปริมาณการผลิตข้าวซึ่งมีปัญหาผลผลิตเกินความต้องการ ตามมาตรการลดรอบการปลูกข้าวเพื่อปลูกพืชหมุนเวียน

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนาอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ - พฤษภาคม ๒๕๖๖

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลขุนฝาง

๖. กิจกรรม

- การอบรมให้ความรู้การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนาอย่างถูกต้องแก่เกษตรกร
- การจัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา

๗. วิธีการดำเนินงาน

- อบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร โดยเน้นความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา
- จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนาซึ่งมีเป้าหมายให้เกษตรกรที่ได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้หรือเกษตรกรรายอื่นในพื้นที่เป้าหมาย ที่มีความสนใจ สามารถใช้เป็นแปลงต้นแบบ

๘. งบประมาณ

- อบรมถ่ายทอดความรู้ฯ ๔,๐๐๐ บาท/ครั้ง จำนวน ๑ ครั้ง
- จัดทำแปลงสาธิตฯ ๘,๔๐๐ บาท/จุด จำนวน ๒ จุด จุดละ ๓ ไร่

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ: เกษตรกร จำนวน ๒๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนาอย่างถูกต้อง และมีแปลงเรียนรู้การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา จำนวน ๖ ไร่

เชิงคุณภาพ: แปลงเรียนรู้การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนาสามารถเพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้อย่างน้อยร้อยละ ๑๐

โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ดีแก่เกษตรกร

๑. หลักการและเหตุผล

การใช้เมล็ดพันธุ์ดีมีคุณภาพจะลดต้นทุนของเกษตรกรไทยโดยตรง เนื่องจากการใช้เมล็ดพันธุ์ดีจะลดปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ต่อไร่ลง ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น โดยการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์ดีและมีคุณภาพได้มาตรฐานจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรโดยตรงและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ในการเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดต้นทุนให้กับเกษตรกร เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรและลดผลกระทบจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้สามารถแข่งขันได้ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งเพิ่มความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตเมล็ดพันธุ์ และยกระดับการผลิตเมล็ดพันธุ์ดีมีคุณภาพ

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จำนวน ๒๐๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลคิ่งตะเกา ตำบลป่าเช่า

๖. กิจกรรม

- การอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพ
- จัดตั้งศูนย์เมล็ดพันธุ์ ประจำตำบล

๗. วิธีการดำเนินงาน

- อบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ดีมีประสิทธิภาพด้านการดำเนินธุรกิจเมล็ดพันธุ์ เทคนิคการลดต้นทุน/ลดการสูญเสียในการผลิตและการปรับปรุงคุณภาพเมล็ดพันธุ์ที่มีประสิทธิภาพ
- จัดตั้งกลุ่มผู้ทำแปลงขยายเมล็ดพันธุ์ ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชชุมชน

๘. งบประมาณ

- อบรมถ่ายทอดความรู้ฯ ๒๐,๐๐๐ บาท/ครั้ง จำนวน ๒ ครั้ง
- สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์และปัจจัยการผลิตในเบื้องต้นในการจัดตั้งศูนย์ฯ ๑๐๐,๐๐๐ บาท/จุด จำนวน ๒ จุด

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรในพื้นที่มีการผลิต และกระจายเมล็ดพันธุ์ดีในชุมชน
- เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองในชุมชน
- เกิดศูนย์เมล็ดพันธุ์ชุมชน ตำบลละ ๑ จุด

โครงการพัฒนา YSF ผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ (Agri-biz Idol)

๑. หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลในเรื่องการดูแลลูกหลานของเกษตรกร โดยการพัฒนาและสร้างคนรุ่นใหม่เข้าสู่เกษตรยุคใหม่ ผลิตเกษตรกรและชาวนารุ่นใหม่ให้เรียนรู้เรื่องเทคโนโลยี การใช้เครื่องมือ การบริหารจัดการและขับเคลื่อนชุมชน โดยมุ่งหวังให้คนรุ่นใหม่จับภาคการเกษตร มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ เกษตรทั้งระบบ เพื่อความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการเกษตร การพึ่งพาตนเอง และการแข่งขันทางการค้าในอนาคต

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตร สร้างทักษะในการพัฒนาการประกอบการเกษตรสมัยใหม่ที่มีการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้า

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรรุ่นใหม่ในเขตอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จำนวน ๑๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๖๙

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลท่าอิฐ

๖. กิจกรรม

พัฒนา Young Smart Farmer ผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ (Agri-biz Idol)

๗. วิธีการดำเนินงาน

อบรมหลักสูตรเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานเกษตรกรรุ่นใหม่ เตรียมความพร้อมสู่การพัฒนาเป็นผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ เชื่อมโยงเครือข่ายในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

๘. งบประมาณ

จัดเวทีอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ฯ ๕,๐๐๐ บาท/ครั้ง จำนวน ๓ ครั้ง

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการสามารถพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรของตนเองได้ มีการวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพื้นที่และสินค้า ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดี ได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการและปลอดภัยต่อผู้บริโภค มุ่งสู่การเป็น Smart Product ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

- เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิต การแปรรูป การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร

โครงการกำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ภายใน ศพก. และศูนย์เครือข่าย

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนสำหรับแก้ไขจากปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ ในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกร

๒. วัตถุประสงค์

กำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ด้านการเกษตร เพื่อให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๓. เป้าหมาย

ศพก. ศูนย์หลัก และศูนย์เครือข่ายภายในพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์

๖. กิจกรรม

- วิเคราะห์ศักยภาพ ศพก.
- กำหนดหลักสูตรการเรียนรู้

๗. วิธีการดำเนินงาน

- จัดทำแผนและแนวทางการพัฒนาโดยคณะกรรมการ ศพก. ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์
- กำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จัดทำแผนการเรียนรู้ของเกษตรกรที่จะเข้ามาเรียนรู้ที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหรือศูนย์เครือข่ายให้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาและความต้องการของชุมชน ตลอดจนการเชื่อมโยงการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีจากศูนย์ AIC (Agritech and Innovation Center) มาถ่ายทอดสู่เกษตรกรตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

๘. งบประมาณ

- จัดประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ ๕,๐๐๐ บาท/ครั้ง จำนวน ๑ ครั้ง
- สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการพัฒนาฐานเรียนรู้ฯ ศพก. หลัก ๗,๐๐๐ บาท เครือข่าย ศพก. ๓ จุดๆ ละ ๓,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จาก ศพก. สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้
- ร้อยละ ๑๐๐ ของศูนย์ที่ได้รับการพัฒนา มีหลักสูตรการเรียนรู้ที่สามารถถ่ายทอดสู่เกษตรกรตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

โครงการส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตพืชที่เหมาะสมตามแผนที่ Agri – Map

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมให้เกษตรกรมีความอยู่ดี มีสุข การมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น ลดต้นทุนการผลิต รวมไปถึงการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดเป็นนโยบายหนึ่งที่รัฐบาลนำมาแก้ปัญหาคือนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศเกี่ยวกับการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศ (Zoning) ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจภายในประเทศและการเชื่อมโยงในระดับโลก มีความไม่สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานของสินค้าบางชนิด

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพพร้อมทั้งปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ไม่เหมาะสม

๓. เป้าหมาย

พื้นที่ที่มีการผลิตพืชในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมน้อย (S๓) หรือไม่เหมาะสม (N) เป็นพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่จำนวน ๑๐ ไร่

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลท่าเสา

๖. กิจกรรม

- อบรมให้ความรู้
- สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น

๗. วิธีการดำเนินงาน

- อบรมให้ความรู้ และศึกษาดูงานการปลูกพืชทางเลือกใหม่
- สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชชนิดใหม่ที่เหมาะสมให้กับเกษตรกรในเขตพื้นที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri - Map สำหรับเป็นต้นแบบในการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตร

๘. งบประมาณ

- อบรม ศึกษาดูงาน ๔,๐๐๐ บาท/ครั้ง จำนวน ๑ ครั้ง
- สนับสนุนปัจจัยฯ พื้นที่เป้าหมาย ๑๐ ไร่ ๔๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ : จำนวนพื้นที่ไม่เหมาะสม (N, S๓) ได้รับการปรับเปลี่ยนการผลิต จำนวน ๑๐ ไร่
 เชิงคุณภาพ : พื้นที่การเกษตรได้รับการปรับเปลี่ยนเพื่อการผลิตที่เหมาะสมกับศักยภาพและเกิดผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา

๑. หลักการและเหตุผล

กิจกรรมการเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ข้าว ยางพารา อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น มีความต้องการใช้น้ำสูงถึงร้อยละ ๗๕ ของความต้องการใช้น้ำทั้งหมด ภาคเกษตรจึงควรต้องมาตระหนักการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างมีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด อย่างไรก็ตามการให้น้ำแก่พืชโดยทั่วไปของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นการให้น้ำแบบไหลบ่า มีการสูญเสียน้ำค่อนข้างสูง หรือแม้แต่ในบางพื้นที่ที่มีการให้น้ำแก่พืชด้วยระบบน้ำก็ตาม แต่ยังมีปัญหาในการใช้ไม่ถูกต้อง มีการสูญเสียและขาดประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้เกษตรกรมีความตระหนักการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า และมีความรู้ในการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพด้วยระบบการให้น้ำแก่พืชที่ถูกต้อง

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นาแก่เกษตรกร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่ตำบลวังดิน จำนวน ๔๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๖

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลวังดิน

๖. กิจกรรม

- การถ่ายทอดความรู้
- การจัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา

๗. วิธีการดำเนินงาน

- จัดเวทีถ่ายทอดความรู้โดยวิธีเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หลักสูตรการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าสำหรับเกษตรกร
- การจัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา เพื่อเป็นตัวอย่างและจุดเรียนรู้ให้

เกษตรกรและชุมชน จำนวน ๑ แปลง พื้นที่ ๒ ไร่ โดยพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำเพียงพอสำหรับระบบน้ำที่ติดตั้งในแปลงเรียนรู้ เช่น สระน้ำ ในไร่นา บ่อบาดาล แหล่งน้ำชลประทานหรือแหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นต้น

๘. งบประมาณ

- ถ่ายทอดความรู้ฯ ๑๐,๐๐๐ บาท/ครั้ง จำนวน ๑ ครั้ง
- สนับสนุนปัจจัย วัสดุจัดทำแปลงเรียนรู้ ๒๔,๐๐๐ บาท/แปลง จำนวน ๑ แปลง พื้นที่ ๒ ไร่

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกร มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพในระดับไร่นาได้ผลตอบแทนสูงขึ้น สามารถใช้ประโยชน์จากแปลงเรียนรู้ เพื่อการผลิตในไร่นาของตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในชุมชน
- เกิดการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพในแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา